

WIADOMOŚCI HANDLU ZAGRANICZNEGO

*informacje
polityczno-
gospodarcze*



ROK III

15 MARZ 1952

Nr 10(45)

1952

Tylko do użytku służbowego

S P I S R Z E C Z Y

/ważniejsze informacje/

I POLITYKA GOSPODARCZA		str.
Związek Radziecki	Rozmach budownictwa inwestycyjnego	1
Albania	Wykonanie planu gospodarczego na rok 1951	5
Bułgaria	Eksport tytoniu	6
Czechosłowacja	Spis towarzystw handlu zagranicznego	10
Niemiecka Rep.Demokratyczna	Ustawa o planie gospodarczym na rok 1952	13
	Upadek rolnictwa w zmarshallizowanych krajach Europy Zachodniej	19
Belgia	Sytuacja gospodarcza	21
Francja	Sytuacja gospodarcza	27
Holandia	Sytuacja gospodarcza	34
Niemcy Zachodnie	Sytuacja gospodarcza	35
Norwegia	Sytuacja gospodarcza	39
Szwecja	Pogorszenie się stosunków handlowych z krajami zachodniej Europy	43
Afganistan	Perspektywy handlowe	51
Argentyna	Sytuacja gospodarcza	52
Izrael	Sytuacja gospodarcza	56
Japonia	Handel zagraniczny	58
Stany Zjednoczone A.Pin.	Sytuacja gospodarcza	61
II UMOWY HANDLOWE I PIATNICZE		65
III REGLAMENTACJA OBROTU HANDLOWYCH		75
IV C I A		81

Z A I A C Z N I K

Sytuacja gospodarcza i handel zagraniczny Indonezji

Redakcja i administracja:

Polska Izba Handlu Zagranicznego, Warszawa, ul. Hoża Nr.35, tel.8-98-90

*Kraje Obozu pokoju*Z W I A Z E K S O C J A L I S T Y C Z N Y C H
R E P U B L I K R A DRozmach budownictwa inwestycyjnego

Realizując wspaniały stalinowski plan stworzenia bazy materialno-technicznej komunizmu, państwo radzieckie z każdym rokiem zwiększa rozmiary budownictwa inwestycyjnego. Tak n.p. w ciągu roku 1951 nakłady inwestycyjne wzrosły o 12% w porównaniu z poziomem roku 1950.

Inwestycje na budowę elektrowni wzrosły o 40% w porównaniu z rokiem 1950. Uruchomione w roku 1951 elektrownie dały krajowi dodatkowo 3 mln. kWh energii.

Nakłady inwestycyjne w przemyśle hutniczym wzrosły o 20% w porównaniu z poziomem roku 1950. Wzrosły również rozmiary budownictwa inwestycyjnego w przemyśle węglowym i naftowym. Zbudowano szereg nowych kopalni węgla oraz rafinerii nafty, wyposażonych w doskonały sprzęt techniczny produkcji krajowej. Rafinerie te będą przetwarzać 6 mln. ton ropy rocznie.

O 10% wzrosły inwestycje w przemyśle budowy maszyn, o 35% - w przemyśle materiałów budowlanych. Na wielką skalę prowadzi się roboty inwestycyjne w gospodarce rolnej. Z każdym rokiem wzrastają rozmiary budownictwa mieszkaniowego. W roku 1951 wydatki państwa radzieckiego na budownictwo mieszkaniowe wzrosły o 20% w porównaniu z rokiem 1950.

Ośrodkiem uwagi całego narodu radzieckiego jest budowa gigantycznych elektrowni wodnych na Wołdze, Donie, Dnieprze i Amu-Darii. Załogi wielkich budowli wykonały powodzeniem zadania przewidziane przez plan na rok 1951.

Jak podkreślił Stalin wykonanie tych budowli wymaga wydatków budżetowych, wynoszących dziesiątki miliardów. Fakt, że radzieckie nakłady inwestycyjne idą na takie cele, jak wielkie budowle komunizmu, stanowi jeszcze jedno świadectwo pokojowych dążeń narodu radzieckiego.

Produkcja nowych artykułów

Związek Radziecki wprowadził w roku ubiegłym do produkcji szereg nowych artykułów. Poniżej podajemy krótkie informacje o radzieckich nowościach technicznych. Moskiewska

fabryka transformatorów buduje wielkie transformatory o specjalnie dużej mocy. W próbach znajduje się jeden z nowo skonstruowanych transformatorów o napięciu 400.000 V. Transformatory są przeznaczone dla Kujbyszewskiej elektrowni wodnej. Na terenie budowy tej elektrowni została stosowana nowa wielka kopaczka typu "piątilotka" zbudowana przez zespół zakładów "Krasnoje Sormowo" im. A. Zdanowa. Kopaczka ta, długości 75 m, dzięki zastosowaniu specjalnej komory i rurociągu wyrzuca wykopaną ziemię na miejsce leżące nawet w odległości ponad 1 km. i na wysokość 8 m ponad powierzchnią wody. Wydajność jej na godzinę wynosi 750 m³. Posiada ona główną maszynę parową o mocy 800 KM, wprawiającą w ruch system czerpaków, z których każdy ma pojemność 1,2 m³. Kopaczka pracuje dzięki własnemu napędowi. Ma ona wygląd pływającego zakładu, wysokości 7-mio piętrowego domu i zastępuje pracę 20.000 robotników. Obsłudze kopaczki powierzono odpowiedzialne zadanie dokonania wykopów podwodnych pod budowę Kujbyszewskiej elektrowni wodnej. Długość tych wykopów wynosi 140 m, szerokość 30 m, głębokość do 15 m.

W niedługim czasie zostanie uruchomiona jedna z największych pogłębiarek świata typu "Stalingrad I". Wydobycie ona na godzinę 1.000 m³ szlamu i za pośrednictwem rurociągu odprowadza go na odległość 4 km. Rurociąg ten został już ułożony na lewym brzegu Wołgi.

Oddział turbin parowych fabryki maszyn im. Stalina wyprodukował poraz pierwszy na świecie turbiny wysokiego napięcia o mocy 150.000 kW. Jej zdolność produkcyjna jest o 10% wyższa niż zdolność zwykłych turbin wysokiego napięcia.

Wśród produkowanych obecnie przez fabrykę im. "Dru-giej Pięcioblutki" agregatów, wspomnieć należy o maszynie do produkcji papieru gazetowego i papieru do pisanie szerokości 4.200 mm. Maszyna ta składa się z ponad 50.000 części, konstrukcja jej znacznie przewyższa konstrukcję tego typu agregatów, produkowanych przez największe firmy w krajach kapitalistycznych. Fabryka produkuje również udoskonalone maszyny, wyrabiające bibułkę do papierosów: maszyny te mają 30 m długości i ważą 220 ton każda. Fabryka wypuszcza też niedawno maszynę rotacyjną o dwóch formatach, które kraje automatycznie 12 rulonów papieru oraz maszynę do produkcji sztucznej skóry i celofanu. W r. 1952 fabryka rozpocznie produkcję maszyn do wyrobów falistego kartonu, cienkiej fibry i kolorowych błon filmowych.

W fabryce maszyn "Fryderyk Engels" wyprodukowano automatyczną maszynę do wyrobu materiałów dekoracyjnych zajądwabiu i bawełny. Automat pracuje z szybkością 120 obrotów na minutę i produkuje na jedną warstwę 120 m materiału dekoracyjnego. Maszyna zdolna jest wytwarzać najbardziej skomplikowane wzory. Uszkodzenie tkaniny maszyna automatycznie sygnalizuje, unieruchamiając się jednocześnie. Podjęto już seryjną produkcję tej maszyny.

Fabryka maszyn im. Ossipenki wyprodukowała m.in. przyrząd o nośności 20 ton, która przeznaczona jest dla wielkich budowli kanału Wołga - Don oraz głównego kanału Turkmeńskiego.

W ośrodku maszynowym Kuźmice został skonstruowany specjalny pług do kopania rowów nawadniających. Kopie on rowy o szerokości 1 1/2 m i głębokości 2 m i poruszany jest przy pomocy traktorów. Dzięki skonstruowaniu tej maszyny zmniejszona zostaną znacznie koszty prac ziemnych.

Państwowa Stacja Badawcza Maszyn Rolniczych wypróbowała ostatnio nową maszynę dla mechanizacji i uprawy pól przy uprawie herbaty. Została już zapoczątkowana seryjna produkcja niektórych maszyn. Dzięki zastosowaniu maszyny do obcinania herbaty wydajność pracy wzrosła 12-to krotnie w stosunku do obcinania ręcznego. Pracuje już również z wynikiem pomyślnym kultywator dla uprawy pól herbacianych i górskich pług obrotowy, stosowany z powodzeniem na pochyłościach z odchyleniem 18°.

Poza tym wyprodukowane zostały maszyny do oczyszczania orzechów tungowych, oraz maszyna do sortowania owoców cytrusowych.

30 lat Republiki Gruzińskiej

W roku 1951 upłynęło 30 lat od chwili ustanowienia w Gruzji władzy radzieckiej. W ciągu tych 30 lat Gruzja, dawniej zacofana kolonia agrarna Rosji carskiej, stała się Republiką o wysoko rozwiniętym przemyśle, zespołowym, zmechanizowanym rolnictwie i postępowej kulturze.

Gruzja produkuje obecnie stal i walcówkę, wydobywa węgiel, ropę naftową, mangan. W przedsiębiorstwach Gruzji wykonuje się turbiny wodne, urządzenia dla fabryk włókienniczych, dla fabryk herbaty i win, produkuje się tkaniny, obuwie, konserwy, cukier, wyroby tytoniowe itp. Przemysł herbaciany obejmuje 50 nowowypbudowanych fabryk.

Plan ogólnej produkcji przemysłowej na rok ubiegły został wykonany w 108%. W porównaniu z rokiem 1950 ogólna produkcja zwiększyła się o 13%. Wydobycie rudy manganowej w porównaniu z 1951 r. wyniosło w 1951 roku -119%, węgla -116%, produkcja stali-310%, energii elektrycznej-118%, obrabiarek dla skrawania metali-111%, tkanin wełnianych-117, tkanin jedwabnych -124%, herbaty -109%. Naród gruziński bierze żywy udział w realizacji wielkich budowli komunizmu. Przedsiębiorstwa gruzińskie wysyłają dla większych budowli elektryczne pompy ziemne, samochody ciężarowe, przyrządy hydrogeologiczne, kutry, marmur, wyroby z masy plastycznej itp.

W 1951 r. założono w Kutaisi fabrykę samochodów, w Tbilisi - fabrykę czekolady.

Nowy kombinat przemysłu bawełnianego w mieście Gorki wyprodukował pierwsze tysiące metrów tkanin. W tymże roku rozpoczęto w Awczela budowę fabryki koniaku, obliczo-

na produkcję 200.000 dekalitrów koniaku rocznie, oraz budowę fabryki sztucznego jedwabiu w mieście Cułukidze. Ponadto buduje się dziesiątki innych fabryk oraz chłodni dla potrzeb przemysłu spożywczego. Plan siewu ozimego został przekroczony, przy czym pszenicy ozimej zasiano o 17% więcej niż w 1950 r. Stacja maszynowo-trektorowa wykonała w ubiegłym roku o 33% więcej prac rolniczych niż w roku 1950. Znacznie przekroczony został plan zakładania plantacji tytoniu, roślin oleistych, winogron, owoców cytrusowych i podzwrotnikowych oraz bambusu i eukaliptusa. Prace przy zakładaniu nowych plantacji herbaty zwiększyły się o 43% w porównaniu z rokiem 1950. Obszar plantacji herbacianych Gruzji przekroczył w roku 1951-35.000 ha. W roku 1951 hodowcy herbaty sprzedali państwu o 10.358 tys. ton więcej wysoko gatunkowego surowca herbacianego aniżeli w r. 1950.

Kołochoz im. Czarkwiani w rejonie maharadzewskim osiągnął w roku zeszłym ze sprzedaży samej tylko herbaty 3.600.000 rubli dochodu.

Przygotowania do prac wiosennych w gruzińskich kołochozach, zajmujących się uprawą herbaty, są w pełnym toku. Na skutek pomyślnych warunków atmosferycznych siew może być dokonany w r. bieżącym wcześniej niż zwykle.

Powierzchnia uprawy herbaty zwiększy się o kilka tysięcy hektarów. Wraz z założeniem nowych plantacji herbaty przeprowadzone zostaną kanały nawadniające o łącznej długości 1.500 km.

W r. 1951 oddano do użytku jedno z największych w Gruzji urządzeń nawadniających. - Górny Kanał Magistralny w Samgori. Kanałem tym popłyną wody rzeki Jori, które zasila nawpół pustynne, bezpłodne stopy samgorskie, przylegające do Tbilisi. Obecnie przystąpiono w Samgori do budowy drugiego Dolnego Kanału Magistralnego.

Kanały samgorskie nie tylko zmieniają radykalnie nawpół pustynny obszar około 50.000 ha, ale staną się dodatkowym, potężnym źródłem energii elektrycznej.

Oprócz samogorskiego systemu nawadniającego wybudowano w Gruzji w ciągu ostatnich lat 7 innych dużych urządzeń nawadniających, które doprowadzają wodę na przestrzeni około 300.000 ha gruntów.

Transport kolejowy w r. 1951

W roku 1951 globalny obrót przeładunkowy kolei wzrósł o 11%. Wzrost ten równa się łącznemu obrotowi przeładunków kolejowych Anglii i Francji razem wziętych. Kolejarze radzieccy wykonali z nadwyżką plan załadunku i przewozu, w szczególności tak doniosłych dla gospodarki narodowej ładunków jak ropa naftowa, metale, ruda, zboże. Przedterminowo wykonano dostawy na budowę olbrzymich elektrowni i kanałów na Wołdze i Dnieprze, Wołgo-Donie i Azji Środkowej.

Pomyślny przebieg miała w roku ubiegłym budowa nowych linii kolejowych, zwłaszcza torów dojazdowych do wielkich elektrowni wodnych na Wołdze. W roku 1951 państwo radzieckie wydało olbrzymie fundusze na budowę instalacji transportowych, dworców, parowozowni, stacji kolejowych, na dalszą mechanizację prac załadunkowych, na zwiększenie taboru kolejowego.

Radziecki transport kolejowy jest poważnym odbiorcą produkcji krajowej. Zużywa on około 1/3 całego wydobywanego węgla, 1/4 produkowanej walcówki, ponad 10% budulca. Po wojnie, a zwłaszcza w roku 1951, na kolejach rozwinął się wspólnie ruch o oszczędne zużycie materiałów i urządzeń. Wszyscy kolejarze biorą udział w walce o obniżenie kosztów własnych przewozu, o przyspieszenie obrotu wagonów, o wzrost wydajności pracy. W roku 1951 kolejarze radzieccy zaoszczędzili dla państwa ponad 500 mln. rubli. Na kolejach kwitnie wynalazczość i racjonalizatorstwo zarówno w dziedzinie techniki transportu, jak i w dziedzinie organizacji doskonałego, szybkościowego rozkładu jazdy na magistralach kolejowych. W ciągu roku wpłynęło 60.000 wniosków racjonalizatorskich, które dają dziesiątki milionów rubli oszczędności.

ALBAŃSKA REPUBLIKA LUDOWA

Wykonanie planu rozwoju gospodarczego na 1951 r.

Radio albańskie podało komunikat Biura Statystycznego przy Komisji Planowania Albańskiej Rady Ministrów o wykonaniu planu gospodarczego rozwoju kraju w r. 1951.

Roczny plan globalnej produkcji łącznie z przemysłem górniczym oraz z produkcją spółdzielni rzemieślniczych i spożywczych wykonany został w 105,9%, wielkość produkcji przekroczyła poziom r. 1950 o 47,1%.

Plan zalesienia w r. 1951 został wykonany w 154,5%, plan robót melioracyjnych - w 167%. Inwestycje mające znaczenie ogólnopaństwowe wyniosły 131,6%, w porównaniu z 1950 r., o znaczeniu zaś lokalnym - 142%.

W r. 1951 oddano do użytku wielkie obiekty przemysłowe: kombinat włókienniczy im. Stalina, elektrownia wodna im. Lenina, kombinat cukrowniczy im. 8 października, oczyszczalnia ścieków w Fieri i inne. Ilość robotników zatrudnionych w najważniejszych gałęziach gospodarki zwiększyła się o 12,7%.

Plan obrotów handlowych w r. 1951 wykonany został w 101,7%, w porównaniu zaś z r. 1950 obroty handlowe zwiększyły się o 16,5%.

Sukcesy pożyczki państwowej

Prezydium Zgromadzenia Narodowego wydało dekret o rozpisanie Drugiej Państwowej Pożyczki Rozwoju Gospodarczego i Kulturalnego Albańskiej Republiki Ludowej. Pożyczka rozpisana została na sumę 300 mln. leków i umorzona będzie

w ciągu 20 lat.

Albańskie masy pracujące z wielkim entuzjazmem przyjęły dekret o rozpisaniu pożyczki. W ciągu dwóch godzin po ogłoszeniu dekretu masy pracujące Tirany, podpisały pożyczkę na sumę 16,5 mln. leków.

Według danych oficjalnych pożyczka zakończona została wielkim sukcesem bowiem subskrybowana suma osiągnęła 352.567.350 leków czyli przekroczyła o ponad 52,5 mln. leków sumę ustaloną w dekreście.

Elektryfikacja kraju

Albańska władza ludowa poświęca dużo uwagi elektryfikacji kraju. Produkcja energii elektrycznej w roku ubiegłym wzrosła w porównaniu z 1950 r. o 123,48%, w porównaniu zaś z okresem przedwojennym - o 634%. W roku bieżącym produkcja energii elektrycznej wzrosła w porównaniu z 1951 r. o 227%.

W styczniu 1952 r. rozpoczęto nad rzeką Mati budowę wielkiej elektrowni wodnej o mocy 20.000 kWh i o zdolności produkcyjnej 100 mln. kWh. rocznie. W ciągu planu pięcioletniego zbudowana zostanie przy kombinacie naftowym wielka elektrownia cieplna, której moc łącznie z mocą istniejącej tam już elektrowni wyniesie 10-12 tys. kWh. Nowe elektrownie cieplne zbudowane będą również przy nowej rafinerii ropy, przy cementowni itd. Na kopalniach chromu, miedzi oraz węgla zbudowane zostaną elektrownie dieslowskie.

Wielkie zastosowanie dla elektryfikacji kraju w toku wykonania planu pięcioletniego ma budowa linii wysokiego napięcia, które będą doprowadzone do głównych ośrodków przemysłowych kraju i utworzą w ten sposób jednolity system energetyczny. W tym samym okresie powstaną również bazy dla elektryfikacji ośrodków rejonowych i wsi.

Szybki rozwój komunikacji

W roku 1950 towarowy transport kolejowy wzrósł o 65% w porównaniu z r. 1950, komunikacja samochodowa o 26%, a żegluga o 44%. Przewóz pasażerów kolejami wzrósł o 69%. Związek Radziecki dostarczył dużą ilość środków transportowych w celu usprawnienia komunikacji. Po ukończeniu planu pięcioletniego samochodowy transport towarowy wzrosł o 400%, ruch pasażerski o 300%, a kolejowy transport towarowy - o 500%.

B U Ł G A R S K A R E P U B L I K A L U D O W A

Eksport tytoniu

W latach 1935-39 bułgarski wywóz tytoniu wynosił prze-

ciężnie 38,2 % ogólnej wartości eksportu. Z pośród odbiorców tytoniu bułgarskiego na pierwszym miejscu stały Niemcy - 66,7%. Następnie szły Włochy - 55%, Polska 5,2%, Czechosłowacja - 4,8%, USA - 3,8%, Egipt - 3%, pozostałe kraje - 2%.

W r.1945 wartość wywiezionego tytoniu wyniosła 63% wartości ogólnego eksportu, w r.1946 - 63,9%, w r.1948-66,7%.

Jako odbiorcy na pierwszym miejscu znajdują się obecnie Związek Radziecki i kraje demokracji ludowej. Na dalszych miejscach pozostają niektóre kraje kapitalistyczne jak n.p. Belgia, Holandia, Włochy, Szwajcaria i Egipt.

Układy zawarte ze Związkiem Radzieckim i krajami demokracji ludowej przyczyniają się do odbudowy i rozwoju bułgarskiej gospodarki narodowej, gdyż przewidują wzajemne dostawy wyposażenia przemysłowego i ważnych surowców.

Bezinteresowna pomoc Związku Radzieckiego powoduje stały wzrost zbiorów, uszlachetnienie kultur rolnych, szczególnie zaś tytoniu.

Powstanie przemysłu precyzyjnego

Dzięki rządowi ludowemu i pomocy Związku Radzieckiego fabryki bułgarskie rozpoczęły produkcję rozmaitych maszyn i przyrządów precyzyjnych, których przed tym nie produkowano w kraju.

W zakładach im. Woroszyłowa produkowane są obecnie m.in. aparaty telefoniczne, o 50% tańsze niż importowane poprzednio z zagranicy. Ulepszona została produkcja rozmaitych przyrządów elektromedycznych. W ostatnich czasach wyprodukowano aparat Röntgena, który jest pod wieloma względami lepszy niż importowane poprzednio z zagranicy, m.in. jest od nich o 20% silniejszy.

Sukcesy elektryfikacji kraju

W Sofii odbyła się konferencja aktywu pracowników Ministerstwa Elektryfikacji, na której omówiono wyniki wykonania planu elektryfikacji kraju w r.1951 oraz perspektywy na rok 1952.

Viceminister elektryfikacji podkreślił na konferencji wielkie sukcesy, osiągnięte pod kierownictwem Bułgarskiej Partii Komunistycznej i rządu ludowego. W porównaniu z rokiem 1950 produkcja przemysłu elektrotechnicznego zwiększyła się o 21%. Rozpoczęto produkcję 200 nowych rodzajów maszyn, w tej liczbie motory elektryczne o wielkiej mocy, dynamomaszyny, elektryczne przyrządy pomiarowe, transformatory, odbiorniki radiowe i aparaturę telefoniczną. Do chwili oswobodzenia kraju wszystkie rodzaje aparatury elektrycznej wwożono z zagranicy. Przemysł elektryczny Bułgarii zajmuje pod względem tempa rozwoju pierwsze miejsce pomiędzy innymi gałęziami przemysłu krajowego. Produkcja energii elektrycznej w Bułgarii wzrosła w r.ub. o 28% w porównaniu z r.1950. Zwiększało się

stale budownictwo inwestycyjne - budowa elektrowni, linii wysokiego napięcia itd.

W r.1952 Ministerstwo Elektryfikacji stoi przed nowymi poważnymi zadaniami. Wielkość produkcji przemysłowej Ministerstwa zwiększyć się powinna o ponad 40% w porównaniu z rokiem 1951. Plan przewiduje uruchomienie nowych potężnych elektrowni cieplnych i wodnych, oraz elektryfikację szeregu nowych, ważnych gospodarczo rejonów kraju.

Wzrost stopy życiowej

Ilość osób zatrudnionych w przemyśle wzrosła w 1951 roku prawie trzykrotnie w porównaniu z r.1939. Na skutek tego całkowicie zlikwidowane zostało bezrobocie.

Ogólna suma płac wzrastała stale i wynosiła w II-gim kwartale roku ubiegłego o 15% więcej niż w r.1950. Roczny dochód mas pracujących zwiększał się znacznie z roku na rok.

Wzrost przeciętnej płacy robotnika przemysłowego wynosił w r.1950 - w porównaniu z rokiem poprzednim=9%, a w pierwszym półroczu roku 1951 - 10%.

Równocześnie ceny wykazywały tendencję zniżkową. Dalszy wzrost płac realnych powstał na skutek poważnych inwestycji socjalnych, przedsięwziętych przez rząd ludowy. Ubezpieczenia społeczne mają za zadanie udzielanie pomocy w wypadku choroby i kalectwa. Poza tym zakłady pracy zaopatrują swoje załogi w ubrania robocze itp. Ilość wczasowiczów w domach wypoczynkowych należących do Związków zawodowych osiągnęła w lecie r.1951 ogółem cyfrę 195.000.

Wielkie znaczenie dla podniesienia stopy życiowej i realnych płac ma program budownictwa mieszkaniowego. Masy pracujące mają nie tylko coraz więcej mieszkań do dyspozycji lecz równocześnie komorne spadło z 30-40% dawnych dochodów na 6-7% przeciętnych płac pracowniczych.

Zwiększenie obrotów dobrami konsumcyjnymi jest wyraźnym dowodem podniesienia stopy życiowej.

Zwiększenie obrotów w II kwartale r.1951 w porównaniu z II kwartałem r.1950.

	w %
mięso	22
wędliny	60
ryby	31
tłuszcze roślinne	55

Reglamentacja towarów przemysłowych została zniesiona w Bułgarii już na początku 1951 roku.

Sprzedaż tkanin wełnianych wzrosła o 2,8 mln.m w porównaniu z rokiem 1939, obuwia skórzanego - o 1,1 mln.par, obuwia gumowego o 4,2 mln.par. Konsumcja cukru wzrosła równocześnie trzykrotnie.

CHIŃSKA REPUBLIKA LUDOWA

Rozwój Chin Południowo-Zachodnich

W r. 1951 produkcja zbóż i roślin technicznych w Południowo-Zachodnich Chinach, znacznie przewyższyła poziom z roku 1950.

Zbiory zboża w r. ub. przewyższyły zbiory z r. 1950 o 17%, bawełny - o 170%, tytoniu - o 270%, trzciny cukrowej - o 50%.

Plan rozwoju rolnictwa i leśnictwa na rok 1952 przewidyuje dalsze zwiększenie produkcji roślin technicznych, w tej liczbie zbóż - o 5% w porównaniu z 1951 r., bawełny - o 10,3%, tytoniu - o 18,4%.

W r. 1952 zamierza się zwiększyć pogłowie krów o 10,2%, bawołów - o 5,4%, świń - o 49,1% owiec - o 13,3% i kóz o 18%.

W planie przewidziane jest również powiększenie obszaru szkółek leśnych o 70,3% i rozszerzenie powierzchni rezerwatów leśnych - o 302%. Zwiększenie zalesienia terenów państwowych - o 64%, prywatnych zaś o 82%.

W roku bieżącym nawodnionych zostanie dalszych 250.000 ha.

Wielkie sukcesy Chin Południowo-Zachodnich zanotować można i w innych dziedzinach gospodarki narodowej. Tak np. produkcja prądu elektrycznego w okresie styczeń-listopad 1951 r. była o 39% wyższa aniżeli w tym czasie r. 1950. Równocześnie zmniejszyło się miesięczne przeciętne zużycie węgla o 10-30%, pozwoliło to zaoszczędzić ponad 21.000 t. węgla.

W Południowo-Zachodnich Chinach podjęta została w roku ubiegłym na szeroką skalę budowa dróg bitych. Do końca ubiegłego roku wybudowano drogi długości 5.000 km, na co przeznaczono prawie dwa razy więcej funduszy niż w roku 1950. Brak odpowiednich dróg w Chinach zawsze stanowił czynnik hamujący rozwój handlu wewnętrznego. Mieszkańcy wielu powiatów, prowincji Huiczyń, Sikon, Junnan ciągle odczuwali brak takich artykułów jak sól, herbata i wyroby bawełniane. Ten satn rzeczy szczególnie był uciążliwy dla ludności gorzytych okolic Chin Południowo-Zachodnich, składającej się przeważnie z mniejszości narodowej.

Zbudowanie dróg wpłynęło na ożywienie handlu. W roku ubiegłym przywieziono do prowincji Huiczyń półtora raza więcej soli niż w roku 1950, a ludność tybetańska prowincji Sikon otrzymała w tym roku znaczne ilości materiałów tekstylnych i herbaty. Rozwój handlu prowadzi do poprawy bytu ludności. Rozbudowę dróg w Południowo-Zachodnich Chinach na skalę dotychczas niespotykaną ludność ocenia jako wyraz troski Partii i Rządu o dobrobyt narodu.

Wzrost oszczędności

Nacjonalizacja wielkich banków chińskich należących do zdrajców narodu i przedstawicieli obojgu wielkiego

kapitału poddała cały system finansowy pod kontrolę organów władzy ludowej. W ten sposób ukrócono lichwiarstwo, oszustwo i kolonialny wyzysk ludności. Utworzony przez Centralny Rząd Ludowy Narodowy Bank Chin szybko zdobył zaufanie ludności.

Według danych pisma "Czżungo Csinjim" ogólna suma wkładów w państwowych bankach Chin wzrosła w r. 1950 dwiętnastokrotnie w porównaniu z r. 1949.

Wzorowym przykładem działalności Banku Narodowego jest praca jego Oddziału Szanghajskiego. Jak donosi gazeta "Csefanżibao" suma oszczędności na dzień 15.12.1951 r. wyniosła w tym Oddziale 278% w porównaniu z 1950 r. Liczba oszczędzających wzrosła w tym samym okresie ponad czterokrotnie.

W okręgach wiejskich jest obecnie ponad 3.000 oddziałów wiejskich i kas oszczędności Banku Narodowego. Obok stałych oddziałów po wsiach funkcjonują oddziały ruchome Banku Narodowego. Według danych gazety "Shanghai News" w samej tylko prowincji Czeosian chłopci mają ponad 600.000 książeczek oszczędnościowych.

Pasy ochronne

W Departamencie Rolnictwa Północno-Wschodnich Chin odbyła się konferencja w sprawie stworzenia państwowej leśnej strefy ochronnej w zachodnich rejonach Chin Północno-Wschodnich.

Pasy ochronne będą przebiegać przez Rejony Gańmań i Fue, ominą miasto Ciei-ker w prowincji Chejłunecjan i zakończą się w okolicach górnego biegu Szanghajquan.

Obliczono, że planowe zalesienie umożliwi w ciągu 15 lat wzrost produkcji równającej się wartości ponad 40 mln. ton zboża, powierzchnia ziemi uprawnej wzrośnie o 30% a zbiory podniosą się dwukrotnie.

Strefa ochronna długości 1.700 km. przebiegać będzie przez 21 rejonów już uprzednio przeznaczonych do zalesienia, oraz 39 nowych rejonów.

C Z E C H O S Ł O W A C J A

Spis towarzystw handlu zagranicznego

/ stan na dzień 1 stycznia 1952 r. /

1. A N T I K V A

Domy Towarowe, Oddział eksportu i importu artykułów, Praga I, Na prikope 17

2. C E N T R O K O M I S E

S.A. Import i eksport artykułów żywnościowych, Praga I Konviktska 5,

3. C E N T R O T E X S.A.Import i eksport tekstylii i wyrobów przemysłu odzieżowego, Praga VII, Pałac Wystawy
4. C H E M A P O L S.A.Import i eksport artykułów chemicznych oraz surowców, Praga II, Panska 9
5. C S - K E R A M I K Eksport i import S.A. Praga II, Jana 1
6. D A R E X S.A. Wewnątrzkrajowa sprzedaż towarów eksportowych za waluty obce eksport upominków, Praga II, Václavské nám.11
7. F E R R O M E T S.A. Eksport i import wyrobów przemysłu hutniczego, Praga II, Opletalova 7
8. S K L O E X P O R T S.A. Eksport szkła, Praga II, Václavské nám 1
9. I N V E S T A S.A. Import i eksport wyrobów przemysłu maszynowego, Praga II, Václavské nám 56
10. K O H - I - N O O R S.A. Eksport i import towarów dekoracyjnych z drobnych artykułów codziennego użytku. Praga II, Jungmannova 34
11. K O O S P O L S.A. Import i eksport produktów rolnych i artykułów konsumcyjnych, Praga VII, Pałac Wystawowy
12. K O V O S.A.Import i eksport wyrobów przemysłu maszyn precyzyjnych, Praga VII, Pałac Wystawowy
13. L I G N A S.A.Eksport i import drewna i wyrobów przemysłu drzewnego, Praga II, Vodičkova 41
14. M E T A L I M E X S.A.Import i eksport rud, metali i artykułów pomocniczych, Praga II, Stepanska nr.34
15. M E T R A N S Spedycja Międzynarodowa S.A. Praga II, Na Příkopie 8
16. M O T O K O V Import i eksport pojazdów mechanicznych i wyrobów lekkiego przemysłu metalowego, Praga VII, Plac Wystawowy
17. O R B I S S.A. Oddział importu i eksportu książek i czasopism, wyrobów przemysłu poligraficznego i zbiorów znaczków pocztowych.

18. P A P C O

S.A. Import i eksport papieru i wyrobów papierniczych, Praga II, Václavské nám 56

19. S U P R A P H O N

Import i eksport gramofonów, ich części i płyt gramofonowych, Praga II, Ve Smečkach 30

20. T E C H N O S P O L

S.A. Wymiana doświadczeń technicznych Praga II, Václavské nám 41

Z dniem 1 stycznia 1952 r. Skło-Eksport S.A. przekazał szereg towarów /biżuterię szklaną, nowemu Towarzystwu Jablonex. Obecnie Skło-Eksport na w swej kompetencji handel następującymi artykułami: szkło techniczne, szkło budowlane, szkło lustrzane, rury szklane, szkło laboratoryjne, przyrządy szklane i części, termometry, alkoholomierze, szkło optyczne, szkiełka do zegarków, artykuły szklane dla przemysłu skórzanego i gumowego, butelki różnego rodzaju, ampułki, szkło prasowane, szkło kryształowe, szkło płowione, szkło okienne itd.

Wyniki wykonania planu gospodarczego Słowacji na rok 1951.

W Bratysławie odbyło się kolejne posiedzenie Rady Pełnomocników Słowackiej Rady Narodowej, na którym ogłoszono sprawozdanie z wykonania planu gospodarczego Słowacji na rok 1951 i ówiono wskaźniki planu na rok 1952.

Uczestnicy konferencji podkreślili, że w roku ubiegłym osiągnięto wielkie sukcesy w dziedzinie socjalistycznego uprzemysłowienia Słowacji, szczególnie w rozwoju ciężkiego przemysłu, oraz w tworzeniu gospodarstw socjalistycznych w rolnictwie. Pomimo, że w r. 1951 plan produkcji przemysłowej Słowacji został wykonany w 98,3%, wielkość produkcji przemysłowej wzrosła o 19,5% w porównaniu z r. 1950.

Według tymczasowych danych wielkość produkcji rolniczej w r. 1951 była o 13% wyższa niż w r. 1950.

W r. 1952 nastąpi dalszy rozwój słowackiej gospodarki narodowej. Produkcja przemysłowa zwiększy się w porównaniu z rokiem ubiegłym o ponad 1/4, przy czym przyrost ten będzie się równał ogólnej produkcji przemysłowej w r. 1937. Wielkość produkcji rolnej zamierza się zwiększyć o 25,5% w porównaniu z rokiem 1951.

Budowa nowych zakładów przemysłowych

W Czechosłowacji buduje się nowe zakłady przemysłowe, fabryki, kopalnie, elektrownie i drogi. Szereg z pośród nich oddano już do użytku. W Kuźnicach koło Ostrawy buduje się nowy, potężny kombinat hutniczy: ukończono już budowę wielkiego pieca, baterii koksowniczych i innych urządzeń.

Na wschód od Koszyc rozpoczęto budowę drugiego kombinatu hutniczego, który już za dwa lata będzie zaopatrywał

kraj w metal.

Na Wyżynie Czesko-Morawskiej powstały nowe fabryki maszyn i odlewnie, w których już w roku ubiegłym rozpoczęto wytop stali.

W okręgu Gottwaldowskim buduje się potężna elektrownia ciepła, która będzie w stanie zaspokoić zapotrzebowanie na prąd elektryczny okręgów Gottwaldowskiego i Brneńskiego.

Na budowlach czechosłowackich stosuje się radzieckie metody pracy. Wysokowydajne maszyny, otrzymane ze Związku Radzieckiego, przyspieszają budowę nowych zakładów przemysłowych w Czechosłowacji.

K O R E A

Przekroczenie planu rolniczego na r.1951

Chłopi koreańscy przekroczyli w roku ubiegłym o 9,6% państwowy plan produkcji zboża. Dane te podał w dniu 25 stycznia 1952 r. w Phenjanie Minister Rolnictwa i Leśnictwa Koreańskiej Republiki Ludowej Pak Mum Giu na dorocznym zebraniu przodujących chłopów.

N I E M I E C K A R E P U B L I K A D E M O K R A T Y -
C Z N A

Ustawa o planie gospodarczym na rok 1952

Izba Ludowa Niemieckiej Republiki Demokratycznej uchwaliła projekt planu gospodarczego na rok 1952. W porównaniu z zadaniami ustalonymi przez plan pięcioletni na ten okres, przewiduje on znaczne zwiększenie tempa rozwoju gospodarki Republiki. W szczególności nastąpi wzrost produkcji przemysłowej o 13,7%, a nie o 12,4% jak to ustalone zostało na rok 1952 przez plan pięcioletni. Przypomnieć tu należy, że plan produkcji przemysłowej w roku 1951 został wykonany w ponad 105%.

Plan gospodarczy na rok 1952 przewiduje podniesienie ogólnej wartości produkcji przemysłowej o 6% w porównaniu z zadaniami ustalonymi uprzednio na ten rok. Wykonanie tych zadań zapewni podniesienie produkcji przemysłowej w Niemieckiej Republice Demokratycznej o 38,1% w porównaniu z r.1950. Jak wiadomo, produkcja przemysłowa w Niemieckiej Republice Demokratycznej powinna osiągnąć przy końcu planu pięcioletniego 192,3% w porównaniu z 1950 r.

Szczególną uwagę zwrócono w planie na dalszy rozwój przymysłu maszynowego, produkcję wielkich obrabiarek, oraz wyposażenia dla przemysłu energetycznego, górniczego, hutniczego, chemicznego, budowlanego, transportu itd. W r.1952 ma nastąpić przejście do seryjnej produkcji niektórych wielkich

maszyn i produkcji nowych rodzajów maszyn i agregatów. Koniecznym stało się także uruchomienie produkcji szeregu rodzajów stali wysokogatunkowej, ponieważ import jej w Niemczech zachodnich został przerwany. Wydobycie rudy żelaza powinno wynieść 153%, a rudy miedzi - 122% w porównaniu w rokiem 1951.

Produkcja energii elektrycznej wyniesie /w %/ - 107,4 w porównaniu z r. 1951, wydobycie węgla kamiennego - 102,3, produkcja brykietów - 106%, węgla brunatnego - 158,7 mln. ton.

Przemysł chemiczny zwiększył w roku 1952 produkcję o 12,4%. Produkcja materiałów budowlanych wyniesie 117,3% w porównaniu z rokiem poprzednim, produkcja przemysłu drzewnego - 104,4%. W przemyśle włókienniczym produkcja powinna osiągnąć 112,3%, w porównaniu z poziomem ub. roku. W roku 1952 produkcja przemysłu spożywczego i rybnego wyniesie 116% w porównaniu z poziomem roku 1951. Produkcja rolnictwa powinna wynieść w 1952 r. 110,6% w porównaniu z rokiem 1951. Wytwórczość płodów rolnych wyniesie 102,10% a produkcja hodowlana - 120,6%.

W planie gospodarczym na rok 1952 dużo uwagi poświęca się budownictwu mieszkaniowemu. Ogólne inwestycje budownictwa Republiki wyniosą 3,6 mld. marek.

Wydańność pracy w przedsiębiorstwach przemysłowych sektora uspołecznionego powinna wzrosnąć w r. 1952 o 11,3% koszty własne produkcji powinny być obniżone o 5,4%, a majątkach państwowych o 14,4%, w ośrodkach maszynowych o 9,5%, w transporcie o 5,3%.

Obroty handlu zagranicznego NRD zwiększą się w roku 1952 do 140% w porównaniu z rokiem ubiegłym, przede wszystkim dzięki istnieniu ścisłej współpracy gospodarczej NRD z krajami obozu pokoju.

Ludność Republiki otrzyma w 1952 r. o 14% więcej towarów powszechnego użytku niż w roku 1951.

Władze amerykańskie i zachodnio-niemieckie utrudniają handel pomiędzy NRD a Niemcami zachodnimi

Jak donosi Agencja ADN, władze zachodnio-niemieckie na rozkaz amerykański odmówiły z dniem 1 stycznia 1952 r. wydawania pozwoleń na dostawę towarów do Niemieckiej Republiki Demokratycznej. Z uwagi na to zaprzestano z kolei dostaw towarów z NRD do Niemiec zachodnich i zachodniego sektora Berlina. O ile w grudniu 1951 r. obroty towarowe pomiędzy NRD a Niemcami zachodnimi wyniosły ok. 8 mln. marek o tyle w styczniu b.r. obroty te ustały całkowicie. Spowodowało to dalszy wzrost bezrobocia w Niemczech zachodnich i w zachodnim sektorze Berlina.

Budowa nowej wielkiej koksowni

Ze względu na wielkie zapasy węgla brunatnego w dolno-
łużyckim zagłębiu węglowym buduje się w r. bieżącym w okoli-
cy Lauchhammer nową, wielką koksownię dla produkcji koksu
wielkopiecowego. W ten sposób znajdzie zastosowanie odkrycie
uczonych niemieckich, pozwalające produkować koks hutniczy
z węgla brunatnego. Zastosowanie doświadczeń tych uczonych
w nowej, wielkiej koksowni przyczyni się do tego, że wyko-
rzystanie węgla brunatnego w całym świecie odbywać się będzie
w całkiem nowy sposób. Produkcja tego zakładu umożliwi usu-
nąć wiele trudności gospodarki NRD na polu zaopatrzenia
w koks, powstałych na skutek tego, że handel wewnątrz niemiecki
został przerwany.

Budowa nowego kanału

Dzięki budowie kanału Paratz-Niederneuendorf, o ogólnej
długości 34 km, zostanie poważnie skrócona odległość po-
między Łabą i Odrą a morzem Bałtyckim. Kanał ten w wielkim
stopniu przyczyni się do przyspieszenia transportu wodnego
w tym okręgu. Skrócenie czasu przebiegu statków przyczyni
się do zwiększenia ich rentowności, dzięki czemu powstana
roczne oszczędności 2,18 mln. marek. Kanał przyczyni się także
do nawodnienia okolicznych pól zwiększając ich wydajność.

Przystosowany on będzie do statków o wyporności 750
ton, projekty przewidują jednak późniejsze jego pogłębienie
dla statków o wyporności 1000 ton. Przy budowie tego kanału
zostanie przerzuconych około 4,2 mln. m³ ziemi, wybudowanych
siedem mostów drogowych, jeden most kolejowy, cztery stacje
pomp i jedna śluza. Droga wprowadzenia nowych metod pracy,
a głównie dzięki współzawodnictwu socjalistycznemu budowa
tego kanału zostanie ukończona w niewiarygodnie krótkim cza-
sie jednego roku. Kanał zostanie oddany do użytku już w dniu
15 maja 1952 r.

R U M U N S K A R E P U B L I K A L U D O W A

Plan transportu na rok 1952

Plan gospodarczy na rok 1952 przewiduje zwiększenie
transportu towarowego o 10%, a transportu pasażerskiego o
13% w porównaniu z rokiem 1951.

Rozwój przemysłu celulozowo-papierniczego

Rumuński przemysł celulozowo-papierniczy rozwinął
się w ostatnich czasach bardzo znacznie. Obecnie ta gałąź
przemysłu dostarcza papieru dla wydawania czasopism o ogól-
nym nakładzie przekraczającym 5,3 mln. egzemplarzy, setek
tysięcy egzemplarzy książek itp.

W roku 1951 produkcja celulozy zwiększyła się w porównaniu z rokiem 1948 o 43,5%, papieru o 34%. W ostatnich czasach rozpoczęto produkcję papierów najlepszego gatunku.

Wielką wagę przywiązuje się do wykorzystania trzciny jako surowca dla produkcji przemysłu celulozowo-papierniczego. Przewiduje się budowę kombinatu celulozowo-papierniczego, który będzie przerabiał trzinę.

Pięcioletni plan rozwoju gospodarki narodowej Rumunii przewiduje zwiększenie ogólnej produkcji przemysłu celulozowo-papierniczego o 188%. Do końca roku 1955 oddane zostaną do użytku nowe przedsiębiorstwa papiernicze i celulozowe, zaopatrzone w najnowocześniejsze wyposażenie.

Sukcesy rolnictwa w 1951 r.

W roku 1951 Rumuńska Republika Ludowa osiągnęła w dziedzinie rolnictwa znaczne sukcesy.

Obszar uprawy był o 130.000 ha większy niż w 1950 r. Zbiory ogólne zwiększyły się w porównaniu z rokiem 1950 następująco:

	w %
pszenica	58,7
kukurydza	29,7
bawełna	147,3
słoneczniki	32,4
buraki cukrowe	126

Plan siewów jesiennych przekroczono o ponad 150.000 ha. W porównaniu z rokiem ubiegłym gospodarstwa państwowe zebrały pszenicy ozimej z hektara o 49% więcej, bawełny o 115, buraków cukrowych o 112,5%.

Ponad 1.000 gospodarstw spółdzielczych osiągnęło w roku ubiegłym większe zbiory niż indywidualne gospodarstwa chłopskie. N.p. spółdzielnia produkcyjna w gminie Ghimbav w okręgu Stalin zebrała 3 tony pszenicy z 1 ha. w porównaniu z 1,2 ton, które w tej samej gminie zebrali chłopi w gospodarstwach indywidualnych.

W roku 1951 utworzono ponad 1.900 spółdzielczych stacji hodowlanych. W roku 1951 ośrodki maszynowe otrzymały dużą liczbę traktorów, pługów traktorowych, młócarni, snopowiązałek oraz innych maszyn rolniczych.

Równocześnie utworzono szereg nowych ośrodków maszynowych.

Nowe rodzaje produkcji przemysłowej

Przemysł Węgierskiej Republiki Ludowej produkuje nowe rodzaje maszyn, które poprzednio nie były wytwarzane w kraju.

W roku ubiegłym fabryka maszyn rolniczych "EMAG" rozpoczęła produkcję kombajnów. Rozpoczęto również produkcję potężnych traktorów gąsienicowych, lokomotyw pasażerskich nowego typu, wrębiarek, nowych autobusów itd.

W roku 1952 produkowany będzie sprzęt dla wiercen do głębokości 1000 - 12000 m i samochody - wywrotki. W fabryce "Bemert" produkowane będą maszyny górnicze. Fabryka konstrukcji metalowych w Kiszkunfeledhaza produkować będzie wieże naftowe i sprzęt geofizyczny dla poszukiwania źródeł wody zdatnej do picia.

Rozwój handlu wewnętrznego

Udział sektora socjalistycznego w obrotach handlu detalicznego zwiększył się w roku 1951 z 70 na 82%. Ogółem otwarto 2673 nowych sklepów państwowych i 1241 konsumów. Obroty handlu państwowego wzrosły w porównaniu z rokiem 1950 do 150 %. W sieci handlu wiejskiego do ponad 200%. Na rok 1952 przewidziane jest zwiększenie inwestycji o 30% w porównaniu z rokiem poprzednim, przy czym sieć sklepów państwowych i konsumów ma zwiększyć się o 40-45%.

Europejskie kraje kapitalistyczne

Upadek rolnictwa w zmarshallizowanych krajach Europy

zachodniej

Olbrzymie wydatki wojenne, narzucone przez plan Marshalla i pakt atlantycki, a pochłaniające przeszło połowę budżetów tych krajów, spadek zdolności nabywczej mas pracujących, utrata niektórych rynków zagranicznych, zagrożonych przez eksporterów amerykańskich, przymusowy import produktów rolnych ze Stanów Zjednoczonych - wszystko to stało się przyczyną ciężkiej sytuacji rolnictwa w Europie zachodniej.

Jako charakterystyczny przykład może służyć Francja. Kiedy porówna się francuskie dane urzędowe dotyczące zbiorów pszenicy, owsa, ziemniaków i winogron w r. 1950 z przeciętnymi zbiorami tych upraw w latach 1934 - 1938, okaże się, że do tej pory rolnictwo Francji nie osiągnęło jeszcze poziomu przedwojennego. Jeśli chodzi o obszar zasiewów, to w r. 1951 zasiano we Francji mniej zbóż, aniżeli w r. 1950, a zbiory były o 10% niższe niż w 1950 r.

Od chwili wejścia w życie planu Marshalla chłopci francuscy poczęli odczuwać poważne trudności w zbywaniu swej produkcji. Tak np. pod naciskiem USA importuje się do Francji znaczną ilość win z Portugalii, Grecji, Hiszpanii i Jugosławii, mimo, że produkcja francuskiego przemysłu win o wiele przekracza potrzeby własnego konsumenta. Rynek zagraniczny dla pszenicy francuskiej został prawie całkowicie zamknięty przez Amerykanów. W rezultacie rok 1951 był dla Francji rokiem dalszej obniżki eksportu produktów rolnych.

Trudności związane ze zbytem zmuszają chłopów francuskich do ograniczenia zakupu towarów przemysłowych, w tej liczbie nawozów i inwentarza, co wpływa z kolei na wzmożenie procesu degradacji gospodarki rolnej.

Jeszcze gorzej wygląda sytuacja rolnictwa we Włoszech, gdzie ogólny wskaźnik produkcji rolnej jest obecnie o 10% niższy niż w r. 1938. Łączny obszar zasiewów zbóż był w r. 1950 o 8% mniejszy, a zbiory o 9% niższe od przeciętnego poziomu pięciu lat przedwojennych. Zużycie nawozów nie osiągnęło dotychczas poziomu przedwojennego, a wyposażenie techniczne rolnictwa i uprawa roli ulegają stalemu pogorszeniu. Największe trudności odczuwają hodowcy winnic i upraw cytrusowych, które stanowią we Włoszech jeden z najważniejszych artykułów eksportu. Nawet jeśli porównamy stan obecny z rokiem 1939, okaże się, że zbiór owoców cytrusowych jest

obecnie niższy o 17%, produkcja win - o 42%, upraw oleistych - o 42%, podczas gdy liczba ludności wzrosła w tym okresie o 37%.

Mobilizując zasoby gospodarcze Włoch dla celów przygotowywanej wojny imperialiści USA nie dopuszczają jednocześnie do inwestowania jakichkolwiek sum w rozwój włoskiej gospodarki rolnej.

Monopoliści amerykańscy zalewają swymi towarami rynki europejskie, w tej liczbie i rynek włoski. Tak więc Włochy, które dawniej eksportowały oleje roślinne, obecnie importują je i to w coraz większych ilościach. Ze Stanów Zjednoczonych przywozi się do Włoch nawet makaron, z którego produkcji Włosi zawsze słynęli. Jednocześnie znaczna część płodów rolnych Włoch, w tej liczbie i oleje roślinne, nie znajduje zbytu, przemysł makaronowy zaś coraz bardziej się kurczy.

Powódź w dolinie rzeki Pad, która spowodowała tak wielkie straty, jest również bezpośrednim skutkiem polityki marshallizacji kraju. Włoskie organizacje demokratyczne uprzedzały w odpowiednim czasie o konieczności regulacji rzek, ale rząd de Gasperi'ego był głuchy na te ostrzeżenia, gdyż Waszyngton żądał coraz to nowych kredytów na cele wojenne.

Również i z Niemiec zachodnich monopoliści amerykańscy chcą zrobić chłonny rynek zbytu dla swej produkcji rolnej. Na skutek tej polityki z każdym rokiem zmniejsza się w Niemczech zachodnich obszar uprawy zbóż i okopowizn. Jak podaje "Berliner Zeitung" Niemcy zachodnie produkują obecnie zaledwie 60% potrzebnej im żywności. Ale nawet ta niedostateczna ilość produkowanej w kraju żywności nie zawsze znajduje nabywców. W roku ubiegłym np. nie znalazło zbytu około 60% warzyw i ziemniaków, skutkiem czego chłopci ponieśli straty, sięgające 60 milionów marek.

Wzrasta natomiast nieustannie przymusowy import produktów rolnych do Niemiec zachodnich: płyną one nieprzerwanym strumieniem z USA. Ponad 40% dostaw dla "republiki" bońskiej i zachodniego Berlina przypada na produkty żywnościowe. W r. 1951 rząd boński "zgodził się" na import - w ramach planu Marshalla - warzyw o ilości 180.000 ton większej, niż potrzebowały Niemcy zachodnie. W rezultacie ogólne zadłużenie zachodnio-niemieckiej gospodarki rolnej już na początku 1951 roku osiągnęło 3,5 mld. marek.

Upadek rolnictwa daje się również zaobserwować w Angli, Szwecji, Norwegii, Belgii, a także w innych krajach europejskich, którym narzucono "pomoc" gospodarczą i militarną Stanów Zjednoczonych. W r. 1950 obszar zasiewów głównych upraw zbożowych zmniejszył się w Anglii, w porównaniu z przeciętnym poziomem lat 1940-1949 o 282.000 ha. W Szwecji w r. 1951 zbiory zbóż zmniejszyły się zgodnie z oficjalnymi danymi - o 4% w porównaniu z r. 1950. W Danii, gdzie główną gałęź gospodarki rolnej stanowi hodowla bydła, pogłowie nie osiągnęło jeszcze poziomu przewojennego.

Przygotowane fakty świadczą niezbicie, że polityka planu Marshalla i paktu atlantyckiego jest polityką zgubną dla gospodarki państw zachodnio-europejskich. Masy pracujące Europy zachodniej coraz lepiej uświadamiają sobie, że ich walka o wyższą stopę życiową nie da się oddzielić od walki o pokój, od walki przeciw obozowi imperializmu i wojny, któremu przewodzą Stany Zjednoczone.

B E L G I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny.

W uzupełnieniu danych odnośnie do kształtowania się belgijskiego handlu zagranicznego w r. 1951/por. "W.H.Z." 6/41/ podajemy jego strukturę geograficzną w porównaniu z danymi za r. 1950 / w mln. frs /:

	IMPORT		EKSPORT		SALDO	
	1950	1951 ^{x/}	1950	1951 ^{x/}	1950	1951 ^{x/}
Kraje E.P.U.	4.866	6.295	4.736	7.765	-130	+ 1.470
Stany Zjednoczone A.P. i Kanada	1.520	1.973	670	1.026	-850	- 947
Kolonie belgijskie	612	844	260	459	-352	- 358
Inne kraje	1.127	1.382	1.215	1.786	+ 88	+ 404
O G O Ł E M:	8.125	10.494	6.881	11.036	-1244	+ 542

x/ na bazie 11 miesięcy.

Według danych, opublikowanych przez "L'Echo de la Bourse", import belgijski w styczniu wyniósł 3.098.507 ton wartość 10.660.462,000 frs. W grudniu ub.r. dane te przedstawiały się odpowiednio 3.475.000 + i 11.704.946.000 frs.

Wartość eksportu w styczniu wynosiła 11.331.672.000 frs. Tym samym bilans handlu zagranicznego Belgii w styczniu zamknął się saldem dodatnim w wysokości 671.210.000 frs.

Poniższe zestawienie podaje porównawcze dane odnośnie do kształtowania się belgijskiego importu w styczniu 1952 r. i grudniu 1951 r. według najważniejszych grup towarowych / w mln. frs./

	styczeń 1952	grudzień 1951
artykuły pochodzenia roślinnego	1.137	1.694
artykuły mineralne	1.946	2.045
materiały włókiennicze	1.895	1.974
metale	1.015	1.147
maszyny, aparaty elektryczne	988	854

Podobne dane odnośnie do kształtowania się najważniejszych pozycji eksportowych przedstawiały się następująco: /w mln. frs./

	styczeń 1952	grudzień 1951
artykuły mineralne	652	737
artykuły chemiczne i farmaco.	2.16	886
materiały włókiennicze	2.073	2.256
metale	4.843	4.293
maszyny i aparaty	704	894

Wprowadzone ostatnio francuskie restrykcje importowe były już od pewnego czasu oczekiwane w Belgii. Wskazywał na to w pierwszym rzędzie rosnący deficyt francuski w E.P.U. Belgijskie koła przemysłowe przyznają jednak, że nie spodziewały się podjęcia przez Francję tak radykalnych kroków.

Restrykcje francuskie, które według oficjalnych oświadczeń mają stanowić jedynie środek tymczasowy, określone są przez belgijskie koła przemysłowe jako hamulec, który pozwoli Francji na wypracowanie nowej polityki handlu zagranicznego. Z drugiej strony te same koła przemysłowe krytykują politykę rządu belgijskiego w odniesieniu do tego zagadnienia. Jakkolwiek restrykcje te mają być tymczasowe, fakt kontyngentowania francuskiego importu nie zmniejsza ryzyka zamknięcia na dłuższy okres czasu rynku francuskiego dla towarów belgijskich. Ponadto fakt zastosowania obostrzeń importowych ze strony Francji, który zbiega się z belgijskimi ograniczeniami eksportowymi do krajów E.P.U. zmusi Francję do szukania pewnych towarów u nowych dostawców. Belgijskie koła przemysłowe, zdając sobie sprawę z kapitalnej roli rynku francuskiego dla gospodarki belgijskiej, zwracają uwagę, iż rozwój sytuacji wskazuje na to, że Belgia będzie musiała cofnąć swoje restrykcje eksportowe w stosunku do krajów E.P.U.

Jak donoszą "Notes et Etudes Economiques" zupełnie odmienne stanowisko w stosunku do ewentualnego zniesienia restrykcji eksportowych zajmuje belgijskie zjednoczenie przedsiębiorstw bawełnianych. Zjednoczenie to zażądało między innymi, aby bawełna z Konga Belgijskiego zasilala przede wszystkim przemysł belgijski i nie była eksportowana do krajów E.P.U. Żądania te obejmowały ponadto wprowadzenie zakazu reeksportu bawełny surowej do krajów E.P.U., importowanej przez Belgię ze strefy dolarowej lub Konga Belgijskiego.

Ruch wskaźników belgijskich cen hurtowych w październiku, listopadzie i grudniu 1951 r. przedstawiał się następująco:

październik listopad grudzień

prod. rol. poch. zwierzęcego	414	424	443
prod. rol. poch. roślinnego	475	476	493
tłuszcze	466	464	467
produkty mineralne	478	483	484
a/ węgiel	547	547	547
b/ produkty pochodne węgla	508	513	515
c/ produkty naftowe	259	270	270
d/ minerały	609	612	615
e/ produkty kamieniołomów	455	455	455
produkty chemiczne	375	375	379
a/ wyroby chemiczne	413	413	413
b/ nawozy sztuczne	290	291	295
skóry wypr. i surowe	441	404	396
kauczuk	530	488	479
drzewo	714	721	721
papier i tektura	700	688	686
materiały włókiennicze	483	484	480
a/ wełna	494	470	451
b/ len	475	480	462
c/ bawełna	559	690	585
d/ juta	592	566	684
e/ sztuczne włókna	313	312	303
materiały budowlane	428	431	437
metale i wyroby z nich	491	491	492
a/ wyroby hutnicze	536	536	535
b/ wyroby metalowe	418	420	422
c/ wyroby z met. nieżelaznych	677	673	655
Wskaźnik ogólny	473	473	477

Ceny detaliczne również wykazywały powolny, ale stały wzrost.

Podczas gdy wskaźnik cen detalicznych w r. 1950 uległ stosunkowo nieznacznejwyżce, a mianowicie z 375 na 384 punkty /1936/38 = 100/ t.zn. o 2,5%, to w ciągu r. 1951 podniósł się on na 422 punkty, czyli o 10%. W grupie artykułów spożywczych wskaźnik podniósł się o 33 na 392 punkty. Ceny takich artykułów, jak koszule męskie, wełna, obuwie, tytoń, mydło, węgiel, prąd, gaz podniosły się z 423 na 467 punktów.

W styczniu 1952 wzrost cen detalicznych postępował w dalszym ciągu. Wskaźnik cen artykułów spożywczych wzrósł znów o 3 punkty na 395 punktów. Uległy również wyżce ceny ziemniaków, masła, kawy i mięsa. Staniała natomiast margaryna i jaja. Globalny wskaźnik cen detalicznych podniósł się w styczniu na 424 punkty. W lutym zaś wskaźnik ten podniósł się do 424,2.

Europejska Unia Płatnicza

W uzupełnieniu naszych informacji z poprzednich numerów, podajemy następujące dane odnośnie do kształtowania się pozycji Belgii w E.P.U.:

Salda operacji bieżących	Amortyzowanie belgijskich wierzytelności za pośred- nictwem dawnych układów płat- niczych	Saldo netto
	/ w mln. frs. /	
1950 lipiec/wrzesień	-1003	1003
październik	- 837	837
listopad	- 264	656
grudzień	+ 183	518
1951 styczeń	+1122	201
luty	+1482	176
marzec	+1124	177
kwiecień	+1863	326
maj	+1692	326
czerwiec	+3182	276
lipiec	+2589	326
sierpień	+3131	127
wrzesień	+3520	22
październik	+2231	22
listopad	+3966	127
grudzień	+2844	127
1952 styczeń	+2428	126
	+29250	5376

Regulowanie wyżej wspomnianej nadwyżki odbywało się w sposób następujący:

/ w mlrd. frs. /	
początkowa pozycja debetowa /dolary otrzymane od E.C.A./	1,5
dolary otrzymane od E.P.U.	13,5

	15,0
kredyty przyznane E.P.U.:	
w ramach kwoty /zagwarantowane przez Bank Narodowy/:	10,1
poza ramami kwoty /zagwarantowane przez skarb/	8,4

	18,5

Po dodaniu sum otrzymanych w dolarach do sum udzielonych kredytów otrzymujemy kwotę 33,5 mlrd. t.zn. nadwyżkę belgijską w E.P.U. osiągniętą przy końcu stycznia 1952 r.

Poniżej zamieszczone zestawienie ilustruje nam zmiany pozycji Belgii w stosunku do innych partnerów E.P.U. w ciągu stycznia r.b.

Pozycja kredytowa /+/-/ lub debetowa /-/-/ Belgii.

zmiany w styczniu 1952 r. wynik końcowy

/ w mln. frs. /

Niemcy zachodnie	-	198	-	3.121
Austria	+	100	+	1.418
Dania	+	159	+	2.093
Francja	+	380	+	4.062
Grecja	+	68	+	1.064
Włochy	-	29	-	193
Norwegia	+	156	+	1.849
Holandia	+	121	+	17.362
Portugalia	+	83	+	899
Wielka Brytania	+	1.710	+	8.790
Szwecja	+	222	+	1.566
Szwajcaria	-	400	-	3.470
Turcja	+	75	+	990
zbonifikowane procenty			+	138

Nadwyżka belgijska w stosunku do obszaru szterlingowego zwiększyła się z 1.347 mln. fr. w grudniu ubiegłego roku do 1.710 mln. fr. w styczniu 1952 r. Ta ostatnia cyfra była tylko raz przekroczona w listopadzie 1951 /około 2 mld/ a to w wyniku jednostronnych decyzji brytyjskich opóźniających płatności pałdziernikowe.

Jeśli chodzi o nadwyżkę belgijską w stosunku do Holandii, to nigdy nie była ona jeszcze tak mała, jeśli porównamy dane z drugiej połowy 1951 r. Nadwyżka w stosunku do Francji zmniejszyła się z 454 mln. fr. w grudniu 1951 r. na 380 mln. w styczniu br. Według najnowszych jednak danych pozycja Francji w stosunku do Belgii uległa ponownemu pogorszeniu na początku lutego, w wyniku coraz bardziej zachwianej pozycji franka francuskiego.

D A N I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny.

Obroty zagraniczne Danii w 1951 r. stały nadal pod znakiem zwyżki importu nad eksportem, przy czym nadwyżka importu w wysokości 1.298,8 mln. duńskich koron w 1950 r. spadła nieco w roku ubiegłym do 1.207,2 mln. d.kr. Ogólna wartość importu wzrosła o 1.103 mln. d.kr. czyli o 18,7% do sumy 6.993,5 mln. d.kr., eksportu zaś o 1.194,6 mln. d.kr. czyli o 26% - do sumy 5.786,3 mln. d.kr. Polepszenie się

sytuacji duńskiego bilansu handlowego należy przypisać przede wszystkim zwiększonemu eksportowi wyrobów przemysłowych. Podczas gdy eksport produktów rolniczych wzrósł o 16% do 3.290 mln. d.kr. /w porównaniu z 2.836 mln.d.kr. w 1950/, eksport wyrobów przemysłowych wzrósł do 2.237 mln. d.kr. /w porównaniu z 1.540 mln.d.kr. w 1950 r./ co odpowiada wzrostowi o około 45%. Przed wojną eksport duński składał się w 3/4 z artykułów rolniczych a w 1/4 z wyrobów przemysłowych. W roku 1950 udział artykułów rolniczych wynosił 62% a wyrobów przemysłowych 33%, w roku zaś ubiegłym stosunek ten przesunął się jeszcze bardziej na korzyść eksportu wyrobów przemysłowych, które stanowiły 39% ogólnego eksportu - podczas gdy na eksport artykułów rolniczych przypadało 57%.

C e n y

Wskaźnik duńskich cen hurtowych /1935 = 100/, który spadł w ciągu trzeciego kwartału 1951 r. z 390 /czerwiec/ na 375 /wrzesień/ to jest o około 4%, wzrósł w czwartym kwartale ubiegłego roku do 383 /grudzień/. Wynikł on w pierwszym rzędzie z podrożenia importu / + 3%/.

Relacje cen w duńskim handlu zagranicznym, w następstwie zwyżki cen eksportowych, uległy dalszej poprawie, przy czym nie można mieć pewności czy tendencja ta utrzyma się w przyszłych miesiącach, gdyż w grudniu dało się zauważyć pogorszenie duńskiego "terms of trade". Silna zwyżka cen objęła w ciągu ostatniego kwartału 1951 r. paszę, głównie makuchy i kukurydzę / + 12% /, artykuły żywnościowe pochodzenia zwierzęcego, przede wszystkim mięso i przetwory mięsne / + 4%/, jak również nawozy sztuczne, żelazo i wyroby żelazne, drzewo i papier /każde o 3%/, natomiast zaznaczył się spadek cen skór, wyrobów skórzanych i obuwia / - 4% /, wyrobów włókienniczych i konfekcji / - 3% / oraz chemikalii przemysłowych / - 2% /.

Od czasu dewaluacji korony duńskiej we wrześniu 1949 ceny hurtowe w Danii wzrosły o około 50%, w stopniu więc silniejszym niż w większości krajów europejskich, przy czym istnieją znaczne różnice cen między poszczególnymi grupami towarów.

W porównaniu z wrześniem 1949 r. ceny w grudniu ubiegłego roku wzrosły dla: wyrobów drzewnych i papieru o 108%, paszy - o 78%, skór, wyrobów skórzanych i obuwia o 76%, paliw i oleju mineralnego o 59%, żelaza i wyrobów metalowych o 48%, artykułów spożywczych pochodzenia roślinnego o 46%. Mniej znaczna zwyżka cen objęła wyroby włókiennicze / + 34% /, materiały budowlane / + 29% /, artykuły spożywcze pochodzenia zwierzęcego / + 28% / i chemikalia przemysłowe / + 20% /.

Jak silnie na niekorzyść Danii przesunęła się w tym okresie międzynarodowa relacja cen wynika z faktu, że import podrożał o 68%, ceny zaś eksportowe wzrosły jedynie o 14%.

W ubiegłym roku duńskie ceny importowe wzrosły o 23% a ceny eksportowe o 14%.

W ostatnich miesiącach ubiegłego roku nastąpiła również wyżka cen artykułów konsumcyjnych. Wskaźnik kosztów utrzymania /1935 = 100/ wzrósł w czwartym kwartale 1951 r. o 2 punkty do 217 /styczeń 1952/ i o 8% przewyższył poziom cen ze stycznia 1951 r. a o 21% poziom z września 1949 r. wyżka cen objęła przede wszystkim artykuły żywnościowe, przedmioty domowego użytku, opał i światło, a w mniejszym nieco stopniu wyroby włókiennicze i obuwie.

F R A N C J A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

W uzupełnieniu danych odnośnie do kształtowania się francuskiego handlu zagranicznego w r. 1951 /porównaj "W.H.Z." Nr. 8/43/ podajemy zestawienie głównych artykułów przemysłowych importowanych i eksportowanych przez Francję w ciągu ubiegłego roku.

I. z właściwą zagranicą

T o w a r y	wartość w 1951 r. w mlrd.	wartość w 1950 r. w mlrd.
<u>Import</u>	1.072,7	665,5
produkty naftowe	172,2	110,5
wełna /surowiec/	110,2	67,4
bawełna /surowiec/	100,6	76,6
paliwa mineralne stałe i pochodne ich destylacji	96,6	57,7
maszyny i aparaty	78,8	70,0
masa papiernicza i papier	68,4	22,7
metale nieżelazne	53,8	32,0
artykuły chemiczne	53,6	34,1
kauczuk i wyroby gumowe	48,6	17,9
skóry surowe, garbowane		
wyroby za wyjątkiem obuwia	30,1	20,4
bawełna /przędza i tkaniny/	24,3	23,4
<u>Eksport</u>	792,9	575,9
wyroby przemysłu chemicznego	129,9	85,6
przędza wełniana i tkaniny	78,4	60,2
maszyny i aparaty	50,3	46,9
wełna /surowiec/	45,3	30,8
produkty naftowe	40,9	35,2
samochody, traktory, rowery	40,6	20,4
drzewo i wyroby drewniane	29,3	23,2
paliwa mineralne stałe i pochodne ich destylacji	27,3	29,6

materiały ze sztucznych włókien	24,5	17,6
masa papiernicza i papier	21,9	14,7
skóry surowe i garbowane	21,3	16,7
bawełna /przędza i tkaniny/	16,5	10,9

II. z obszarem kolonialnym

T o w a r y	wartość w 1951 r. w mlrd.	wartość w 1950 r. w mlrd.
<u>Import</u>	82,4	43,3
metale nieżelazne	17,5	10,5
kauczuk i wyroby gumowe	15,1	6,2
bawełna /surowiec/	12,5	7,1
drzewo i wyroby drewniane	8,6	5,1
<u>Eksport</u>	460,3	321,9
samochody, traktory, rowery	69,0	54,9
maszyny i aparaty	42,0	29,5
artykuły chemiczne	38,0	28,7
wyroby metalowe	35,1	23,0
żelazo i stal	30,7	22,4
maszyny elektryczne i przyrządy	29,5	18,1
produkty naftowe	27,0	16,4
masa papiernicza, papier	20,1	13,7
tkaniny ze sztucznych włókien	13,7	9,7
drzewo i wyroby drewniane	13,1	8,9

Deficyt bilansu francuskiego handlu zagranicznego z właściwą zagranicą /t.j. bez kolonii/ wyniósł w styczniu 1952 r. 57,5 mlrd. franków wobec 46,2 mlrd. fr. w grudniu ubiegłego roku. Wpłynął na to stosunkowo duży wzrost importu i znaczne zmniejszenie się eksportu. Eksport do właściwej zagranicy wyniósł w styczniu 67,5 mlrd. fr. wobec 75,0 mlrd. w grudniu 1951 r. Import wyniósł odpowiednio 125,0 mlrd. fr. i 121,2 mlrd. fr. Na zmniejszenie eksportu wpłynęło w pierwszym rzędzie zredukowanie wywozu metali, minerałów i surowców włókienniczych. Do wzrostu importu przyczynił się natomiast wzmożony przyróż zbóż i papieru.

W handlu z własnymi koloniami Francja miała dodatnie saldo bilansu w wysokości 21,9 mlrd. fr. Eksport wyniósł tu 52,1 mlrd. fr., import zaś 30,2 mlrd. fr.

Jak donosi agencja France Presse ogólny import Francji w styczniu 1952 r. wyniósł 4.546.000 ton wartości 155,2 mlrd. fr., eksport zaś odpowiednio 2.947.000 ton - 119,6 mlrd. fr. Ogólne saldo ujemne francuskiego handlu zagranicznego w styczniu wyniosło 35,6 mlrd. fr.

Francuski handel zagraniczny w styczniu 1952 r. w podziale na strefy monetarne przedstawiał się następująco:

I M P O R T

styczeń 1951 r. styczeń 1952r.

Ogólny	83.468	125.041
obszar dolarowy	15.472	24.905
w tym:		
U.S.A.	13.021	15.815
obszar szterlingowy	29.539	40.520
w tym:		
kraje O.E.E.C.	12.294	17.169
kraje OEEC/za wyjątkiem obsza- ru szterlingowego/	24.917	41.226
inne kraje	13.540	18.390

E K S P O R T

styczeń 1951 r. styczeń 1952r.

Ogólny	70.848	67.471
obszar dolarowy	7.869	6.318
w tym:		
U.S.A.	6.007	5.188
obszar szterlingowy	14.579	15.723
w tym:		
kraje O.E.E.C.	11.274	9.700
kraje OEEC / za wyjątkiem krajów obszaru szterlingowego/	35.447	31.978
inne kraje	12.953	13.454

Poniższe zestawienie przedstawia strukturę geograficzną francuskiego handlu zagranicznego w styczniu 1952 r. w porównaniu ze styczniem 1951 r. /w mln. fr./:

z właściwą zagranicą

	Import		Eksport	
	1952	1951	1952	1951
Niemcy zachodnie	11.295	5.856	5.085	8.185
Arabia	7.809	7.148	386	146
Argentyna	3.010	2.337	1.829	1.561
Australia	5.012	7.048	1.402	888
Austria	1.175	-	879	-
Brazylia	3.666	2.204	1.725	2.171
Kanada	2.307	478	317	312
Kuba	823	428	41	121
Dania	736	268	1.026	1.326
Egipt	1.455	1.755	1.577	1.650
Hiszpania	1.714	1.209	945	1.490

Stany Zjednoczone A.P.	15.814	13.021	5.188	6.006
Wielka Brytania	5.948	3.383	8.196	9.242
Irak	2.128	2.737	50	32
Iran	128	1.042	105	149
Włochy	4.707	4.266	2.881	3.532
Japonia	271	-	163	-
Malaje	2.800	2.925	352	553
Norwegia	993	497	768	1.064
Pakistan	1.779	1.014	400	396
Holandia	2.829	1.342	2.147	3.286
Szwecja	5.165	2.386	1.862	2.438
Szwajcaria	3.120	2.209	8.772	6.318
Unia Belgo-Luksemburska	7.616	4.991	5.898	6.666
Indie	472	414	721	850
Zw. Poł. Afryki	5.052	198	1.062	16
Z.S.R.R.	793	2.296	298	623
Syria, Liban	1.090	869	990	979
Wenezuela	928	859	220	522
O g ó ł e m:	125.041	83.468	67.471	70.848

z własnym obszarem kolonialnym

Franc. Afryka Równ.	1.791	1.175	1.306	962
Franc. Afryka Zach.	2.824	2.243	8.085	4.249
Algier	10.527	7.271	17.046	11.245
Kamerun	806	962	1.597	946
Indochiny Fr.	1.933	1.599	8.411	5.228
Madagaskar	1.624	2.337	1.642	1.645
Marokko	5.491	2.587	7.614	5.092
Tunis	1.467	1.391	4.071	3.310
O g ó ł e m:	30.137	21.379	52.146	34.740
Oba obszary razem:	155.178	104.847	119.617	105.580

Jednym z napoważniejszych zagadnień, w obliczu których stoi francuski handel zagraniczny jest sprawa francuskich ograniczeń importowych, o których pisaliśmy już w naszym poprzednim numerze por. "W.H.Z." 8/43/. Rząd francuski, starając się przeciwdziałać wszelkimi możliwymi sposobami kryzysowi płatniczemu, powstałemu w związku z zaostrzającą się we Francji presją inflacyjną przywrócił przejściowo skasowane - zgodnie z polityką liberalizacyjną w ramach O.E.E.C. - kontyngentowanie 75% prywatnego importu towarowego z pozostałych krajów O.E.E.C. i tym sposobem import z tych krajów, z małymi wyjątkami, podporządkowany został ostrym ograniczeniom ilościowym. Zgodnie z odpowiednim zarządzeniem, opublikowanym w "Journal Officiel", wprowadzone znów zostaje kontyngentowanie importu szeregu artykułów przemysłowych. Wyjątek stanowi tylko pewna ilość artykułów żywnościowych i surowców, które mogą być w dalszym ciągu importowane bez specjalnych licencji. Lista tych towarów opublikowana ostatnio w Paryżu przedstawia się następująco:

mięso, żywiec. manioka, niektóre produkty pochodzenia roślinnego, zwłaszcza zboże, cukier, makuchy, siarka, azbest, surowce mineralne, rudy /zwłaszcza żelaza, manganu, bauksyt, miedzi, cynku, cyny, antymonu i niklu/, metale szlachetne, smoła, rozmaite kwasy, ekstrakty garbnicze, kazeina, kauczuk, guma i żywica, skóry surowe i wyprawione, drzewo, wełna, włókna syntetyczne, bawełna i odpadki bawełniane, juta, szkło, ferromangan, ferroaluminium, złom żelazny, żelazo i stal w proszku, drut maszynowy, surowa miedź, produkty miedzi, pierwszego stopu, stopy miedzi, nikiel i stopy niklu, aluminium i stopy aluminium, cynk, kadm, molibden, wolfram, chrom, inne metale i ich stopy, łożyska kulkowe i walcowe.

Wysokość nowych kontyngentów importowych i ich podział na poszczególne kraje nie są jeszcze narazie ustalone. Poza tym rząd zapowiada, iż nie ograniczy się do redukcji importu, lecz również zamierza przedsięwziąć szereg kroków celem wzmożenia eksportu. Nastąpić to ma przez udzielanie subwencji w formie zwrotu podatków i świadczeń socjalnych oraz przez przyznawanie rozmaitych przywilejów. Ma ulec jednak dyskryminacji eksport skierowany do Z.S.R.R., Chińskiej Republiki Ludowej, Niemieckiej Republiki Demokratycznej oraz wszystkich krajów demokracji ludowej. Ponadto stosowane będą takie utrudnienia w eksporcie do Argentyny.

Narazie należy stwierdzić, że natychmiastowym efektem francuskich restrykcji importowych było wstrzymanie importu odnośnych towarów, a tym samym dla stron zainteresowanych powstało wysoce niezadawalające stadium przejściowe, które zakończone będzie w chwili definitywnego przeprowadzenia nowej regulacji importu.

Korzystając z okazji zwołania przez O.E.E.C. specjalnej konferencji kierowników handlowo-politycznych, francuski Minister Gospodarki, Buron, starał się w dłuższym przemówieniu usprawiedliwić ograniczenia importowe rządu francuskiego. Według jego oświadczenia, polityka liberalizacyjna O.E.E.C. nie odniosła sukcesów, gdyż nie była uzupełniona konkretnymi zarządzeniami natury gospodarczej i finansowej. Komentując wywody Ministra Burona o brakach europejskiej współpracy gospodarczej "Neue Zürcher Zeitung" pisze, że odpowiadają one stanowi faktycznemu i mogą jednocześnie służyć za wyjaśnienie przyczyn obecnych trudności, które doprowadziły ~~do~~ Wielką Brytanię następnie zaś Francję do częściowego anulowania liberalizacji w obrotach handlowych z zachodnią Europą. Jednakże Buron powoływał się tylko na zewnętrzne przyczyny tych trudności /zaniechania ze strony O.E.E.C., wojna koreańska, haussa surowców i zbrojenia/, nie wspominał jednak ani jednym słowem o właściwej mierzalnej przyczynie, t.j. o wewnętrznej inflacji wywołanej zbrojeniami, która zachwiała gospodarczą równowagę zarówno Wielkiej Brytanii, jak i Francji, której nieuniknionym rezultatem jest zagraniczny kryzys płatniczy obu krajów.

Buron wyraził ubolewanie rządu francuskiego z powodu konieczności częściowego zniesienia stali przez Francję popieranej liberalizacji i zapewnił, iż nowe kontyngenty

importowe będą w możliwie dużym rozmiarze utrzymane. Francja, zamierzając w dalszym ciągu rozszerzać swój handel zagraniczny, żąda bardzo - według słów ministra Buron'a - iż zmuszona jest do kontyngentowania towarów z t.zw. wspólnej listy i zamierza przy przyszłej regulacji importu towarom tym dać pierwszeństwo. Jak Buron podkreślił, zniesienie liberalizacji jest tylko czasowe i nie będzie długo utrzymane w mocy. To jego stwierdzenie w świetle stale pogarszającej się sytuacji gospodarczej Francji i stale zwiększających się żądań zbrojeniowych Amerykanów, wydaje się być stanowczo zbyt optymistyczne i przesadzone.

Wspomniana konferencja kierowników handlowo-politycznych nie rozstrząsała jeszcze sprawy nowej polityki importowej rządu francuskiego, a raczej zajmowała się ponownym zbadaniem, w świetle ostatnich doświadczeń, polityki O.E.E.C. w dziedzinie popierania handlu europejskiego i w związku z tym zrewidowaniem wydanych przez O.E.E.C. przepisów liberalizacyjnych.

Produkcja

Jak donosi agencja France Presse ogólny wskaźnik francuskiej produkcji przemysłowej w grudniu ub.r. bez budownictwa /1938 r. = 100/ wyniósł 144 t.zn. utrzymywał się na tym samym poziomie co w poprzednim miesiącu. Przebiegienny wskaźnik miesięczny francuskiej produkcji przemysłowej w ciągu całego 1951 r. wyniósł 138 wobec 123 w r. 1950.

C e n y

Według najnowszych danych, opublikowanych przez "Le Monde" ogólny wskaźnik cen hurtowych /czerwiec 1950 = 100/ podniósł się w styczniu 1952 do 145,9 zaś cen detalicznych do 152,6.

H I S Z P A N I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Obroty handlu zagranicznego Hiszpanii w okresie pierwszych dziewięciu miesięcy 1951 r. przedstawiały się w porównaniu z analogicznym okresem 1950 r. następująco / w mln. złotych pesetów/:

	Import		Eksport	
	1950	1951	1950	1951
zwierzęta żywe	3,2	2,1	0,7	0,6
surowce	330,6	362,0	125,9	182,5
fabrykaty	427,3	449,2	307,4	366,9
żywność	166,0	138,5	390,4	543,7
wszystkie towary	927,1	955,8	824,4	1.093,8
Ogółem z włączeniem złota i srebra	927,2	955,9	876,2	1.142,8

W kołach reżimu frankistowskiego wzrasta niezadowolienie ze zbyt uciążliwej ingerencji amerykańskiej komisji pożyczkowej w sprawy gospodarki hiszpańskiej. Dotychczas przyznane zostały Hiszpanii kredyty w wysokości \$ 162 mln. Przyznawanie dalszych kwot postępuje bardzo wolno. Niektórzy hiszpańscy przemysłowcy chcą z kredytów tych zrezygnować, obawiając się zbyt daleko idącej penetracji amerykańskiej. Dotychczas jeszcze nie uzgodniono również sposobu zużytkowania kredytów. Rząd frankistowski domaga się przeznaczenia części pożyczki na import surowców, Amerykanie jednak żądają wyłączenie zainwestowania jej w przemysł prywatny.

Dla przeciwwagi reżim faszystowski pragnie podjąć próbę silniejszego związania się z rynkami europejskimi. W związku z tym, zasługuje na uwagę oświadczenie Ministra Handlu Arburna, o czynionych przez Hiszpanię krokach w kierunku przystąpienia do Europejskiej Unii Płatniczej.

Inflacja

Ilość pieniędzy znajdujących się w obiegu w Hiszpanii osiągnęła pod koniec grudnia 1951 r. rekordową cyfrę 36,24 mlrd. pesetów i tym samym wzrosła o 1,24 mlrd. pesetów w porównaniu z grudniem 1950 r.

Budżet

Budżet Hiszpanii na rok 1952/53 przewiduje wydatki w wysokości 22,762 mln. pesetów a dochody w wysokości 20.751 mln. Wydatki mają być większe o 17% w porównaniu z poprzednim rokiem budżetowym, przy czym sumy przeznaczone na zbrojenia obejmują 57% strony rozchodowej budżetu.

H O L A N D I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Holenderski handel zagraniczny wykazał w styczniu r.b. znaczny wzrost obrotów. Wartość importu w styczniu wynosiła 800 mln.fl. wobec 682 mln.fl. w grudniu ub.r. eksport wyniósł natomiast 747 mln.fl. wobec 618 mln.fl. w grudniu ub.r.

Deficyt bilansu w styczniu wyniósł więc 53 mln.fl. /64 mln.fl./. Eksport pokrył tym samym import w 93% wobec 79% w ciągu r. 1951 i 91% w grudniu ub.r.

Zwyzkę eksportu należy przypisać w pierwszym rzędzie pomyślnemu układowi cen w handlu zagranicznym.

Przy imporcie zanotowano wzrost następujących pozycji: zboże, nasiona oleiste, minerały, żużle Thomasa, perły, drogie kamienie, metale szlachetne; przy eksporcie zaś: mięso, tłuszcze i oleje, ryby, paliwa mineralne, nawozy, bawełna, żelazo i stal, cyna.

Jak donosi agencja "Agefi", ceny towarów importowanych wykazały w ciągu 11 miesięcy 1951 r. wzrost o 16%, w tym samym zaś okresie ceny eksportowe wzrosły o 19%.

Deficyt bilansu handlowego w styczniu 1952 r. stanowi jedynie 20% deficytu ze stycznia 1951 r.

Jeśli chodzi o eksport holenderski to został on ostatnio szczególnie dotknięty przez restrykcje francuskie.

Dotychczas eksport ten stanowił w sektorze zliberalizowanym 35% całego wywozu holenderskiego.

W wyniku wspomnianych restrykcji ma być on zredukowany do 10%. Ilość towarów rolniczych, które zostały zliberalizowane jest minimalna w stosunku do towarów kontyngentowanych. Towary rolnicze zliberalizowane pozostają w stosunku do kontyngentowanych jak 10:90. Po restrykcjach francuskich stosunek ten ma wynieść 4:90. Ten stan rzeczy odbija się bardzo ujemnie na rolnictwie holenderskim.

Chodzi tu przede wszystkim o cebulki kwiatowe, nasiona, pakuły, przędzę wełnianą, warzywa, owoce konserwowane, groch nasienny, konserwy mięsne, krewetki i ostrygi, drób, jaja hodowlane /eksport jaj przeznaczonych do konsumpcji jest wolny/, szuter i trzcinę.

Produkcja

Wskaźnik produkcji spadł w grudniu 1951 r. do 137 wobec 153 w listopadzie 1951 r.

Bilans płatniczy

Jak donosi. Biki, bilans płatniczy Holandii w pierwszym półroczu 1951 r. zamknął się deficytem w wysokości 785 mln.fl. Wzrost w tym okresie wyniósł 3.932 mln.fl. osiągając ogólną sumę 4.717 mln. fl.

C e n y

Krzywa kosztów utrzymania wykazała w ostatnich miesiącach 1951 r. lekką tendencję zniżkową. Spadły wskaźniki cen.artykułów żywnościowych /staniały warzywa, owoce i poszczególne gatunki mięsa, a wzrosła cena kartofli/, odzież i obuwia, od maja i lipca, gdy krzywa cen osiągnęła swój punkt kulminacyjny. Koszty utrzymania spadły przy końcu roku 1951 o 2,5%. Ten niewielki spadek skompensował tylko w nieznacznym stopniu wyżkę cen, która następowała w ciągu całego ubiegłego roku. Ogólnie rzecz biorąc, ceny w ciągu 1951 wzrosły, mimo ostatniej tendencji zniżkowej, o 5,5% t.zn. ze 113 do 119 punktów, zaś od chwili rozpoczęcia agresji amerykańskiej na Korei /czerwiec 1950 r./ o 10%.

Na początku 1952 r. nastąpiła znów wyżka cen. W połowie stycznia wprowadzono racjonowanie kawy. W dniu 4 lutego cena 800 gramowego bochenka chleba białego i razowego wzrosła o 5 centów. Cena importowanych pasz została również w tym czasie podniesiona przez rząd o 7 fl. na 100 kg.

N I E M C Y Z A C H O D N I E

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Według komunikatu zachodnio-niemieckich władz okupacyjnych wymiana towarowa Niemiec zachodnich z krajami obozu pokoju w III kwartale 1951 przedstawiała się następująco. Import z tych krajów w III kw. wyniósł globalnie / w mln. dm/ 43,8 w tym: Chińska Republika Ludowa 24,5, Czechosłowacja 6,8, Polska 5,2 Niemiecka Republika Demokratyczna 3,0, Węgry 3,0, Bułgaria 1,0, Z.S.R.R. 0,2, Rumunia 0,1. w II kwartale import ten wyniósł globalnie 29,8.

Przeciętnie kwartalnie w r. 1950 wynosił on 46,4 Eksport w III kwartale r. 1951 wyniósł globalnie /w mln.dm/ 22,7 w tym: Niemiecka Republika Demokratyczna 6,5, Węgry 5,3, Czechosłow-acja 4,9, Polska 4,5, Rumunia 1,2, Chińska Republika Ludowa 0,2, Bułgaria 0,1, Z.S.R.R. 0,001. W II kwartale 1951 r. eksport ten wyniósł globalnie 34,1, a przeciętny kwartalny eksport w 1950 r. wyraził się cyfrą 41,4. Mówiąc o handlu z krajami obozu pokoju, hamburski senator Schiller stwierdził, że należy się liczyć z dalszym

spalkiem obrotów tranzytowych Hamburga, o ile nie zostaną nawiązane normalne stosunki handlowe z krajami Europy Wschodniej.

Największą korzyść z tego stanu odnoszą kraje Beneluxu. W ciągu pierwszych trzech kwartałów 1951 r. przez porty krajów Benelux u przeszło tranzytem do krajów Europy Wschodniej 52 mln. t. towarów, w tym samym zaś czasie przez Hamburg, Bremę i Emden wysłano jedynie 19,3 mln. t.

Jak już pisaliśmy wielokrotnie, Amerykanie nie zważając na żywotne interesy Niemiec zachodnich, sprzeciwiają się nieustannie nawiązaniu wszelkich stosunków handlowych z krajami obozu pokoju.

Ostatnio amerykańska Wysoka Komisja umieściła na czarnej liście 42 zachodnio-niemieckie firmy, podejrzane o dostarczanie krajom Obozu Pokoju "strategicznie ważnych" materiałów.

Według informacji pochodzących z agencji France Presse, w dorocznym sprawozdaniu "Towarzystwa Handlu ze Wschodem" powstałego w Niemczech zachodnich w 1950 r. podano, że obroty towarowe Niemiec zachodnich z państwami południowo-wschodniej Azji, włączając w to Australię i Nową Zelandię, poważnie wzrosły w 1951 r. w porównaniu z r.1950.

Eksport Niemiec zachodnich do tych krajów wyniósł w 1951 r. 1.135,0 mln. DM / 483,0 mln. DM w 1950/. Kierował się on przede wszystkim /w mln.DM/ do Australii - 248; Indii - 213; Indonezji - 190; eksport jednak do Chińskiej Republiki Ludowej uległ zmniejszeniu z 47,8 w 1950 r. do 16,8 w r. 1951.

Import Niemiec zachodnich z tych krajów wyniósł w 1951 r. /w mln.DM/ 1.845 / 1.177 w 1950 r./ w tym: z Australii - 354,2, z Malajów 345,5, z Indonezji - 279,2, z Chińskiej Republiki Ludowej - 204,9.

Niemcy zachodnie czynią również daleko idące wysiłki, aby odzyskać swą przedwojenną pozycję na rynkach Ameryki Łacińskiej.

Już w okresie styczeń-wrzesień 1951 udało się Niemcom zachodnim uzyskać dodatnie saldo w handlu z krajami Ameryki Południowej i Środkowej, jakkolwiek import ich był większy o 50% niż w analogicznym okresie 1950 r. Ameryka Łacińska potrzebuje wiele maszyn oraz wyposażenia przemysłowego, Niemcy zachodnie mają natomiast wielkie zapotrzebowanie na surowce. Czynnikiem, który miał kolosalny wpływ na zaktywizowanie tej wymiany towarowej, było udzielenie Niemcom zachodnim zezwolenia na niczym nieskrępowane prowadzenie handlu z krajami Ameryki Łacińskiej. Najpoważniejszą przeszkodą, jaką Niemcy zachodnie napotykają przy realizacji tych planów jest konkurencja brytyjska, z którą prowadzona jest na tamtejszym rynku szczególnie ostra walka.

Produkcja

Według wiadomości pochodzących od zachodnich władz okupacyjnych, w Niemczech zachodnich produkuje się obecnie wielkie ilości obrabiarek dla celów produkcji wojennej. Niemcy zachodnie stają się ponadto poważnym producentem sprzętu elektrotechnicznego, instrumentów optycznych, jak również pojazdów mechanicznych, mających również służyć jako narzędzia agresji. Amerykanie łożą wielkie sumy na rozwój tego przemysłu, czyniąc z Niemiec zachodnich kuźnię swych zbrodniczych planów. Z drugiej strony ten rozwój przemysłu zachodnio-niemieckiego staje się coraz większą troską brytyjskich kół przemysłowych. Przebija się tam w pierwszym rzędzie obawa przed konsekwencjami ekspansji przemysłu zachodnio-niemieckiego na rynkach światowych, co o tyle wydaje się usprawiedliwione, że Niemcy zachodnie eksportują niemal te same artykuły co Wielka Brytania a konkurencyjność towarów zachodnio-niemieckich jest z reguły wyższa od brytyjskich.

Organ finansowy londyńskiej City "Financial Times" przytacza zatrważające dla Anglików fakty ekspansji zachodnio-niemieckiej na rynkach światowych. Niemcy zachodnie zdołały podwoić wysokość eksportu w 1950 roku i dość mocno usadowić się na wielu rynkach, odzyskując dawne pozycje. Eksport ich nie składa się bynajmniej wyłącznie z węgla, stali i żelaza, maszyn oraz wyrobów przemysłowych. Coraz częściej spotyka się na rynkach zagranicznych tekstylia zachodnio-niemieckie, sztuczną biżuterię, a nawet konserwy żywnościowe, których w ostatnim czasie nieoczekiwanym odbiorcą stała się sama Wielka Brytania. Niemcy wykorzystują koniunkturę na rynkach światowych, eksportując możliwie najwięcej, do czego są zachęceni przez "rząd" adenauerowski przyznający im szereg ulg. Z najważniejszych wymienić należy faworyzowanie przemysłów eksportowych w dostawach surowców, dalej ulgi podatkowe, zezwolenie na zatrzymanie 4% wpływów w obcej walucie przez eksporterów, a wreszcie umożliwienie zakupu surowców zagranicznych na potrzeby zakładów eksportowych za wpływy uzyskane z wywozu.

Innym poważnym zmartwieniem Anglików jest rozrost zachodnio-niemieckiego przemysłu stalowego. Omawiając to zagadnienie, "Financial Times", pisze, że wobec zniesienia istniejących ograniczeń zachodnio-niemiecki przemysł stalowy osiągnie w ciągu najbliższych kilkunastu miesięcy wytop stali w ilości 16,5 mln. ton rocznie. Zrealizowanie ostatecznego celu 18 mln. ton rocznie będą mogły Niemcy zachodnie osiągnąć w niespełna dwa lata, jeżeli przemysł uzyska całkowitą swobodę działania.

Pierwsza faza ekspansji będzie względnie łatwa i tania dla Niemiec zachodnich. Chodzić tu będzie po prostu o dokonanie remontu kapitalnego w hutach Thyssena w Duisburgu oraz w państwowej hucie w Salzgitter w pobliżu Hannoveru. Huty Thyssena produkują obecnie około 600.000 ton żelaza surowego i 117.000 ton stali rocznie. Powiększe-

nie wytopu stali w hucie Thyssena o 1 mln. ton może nastąpić w ciągu 15 miesięcy przy niewielkim nakładzie kosztów 70 mln.DM. Drugi dodatkowy milion ton stali można uzyskać w zakładach Salzgitter, wydając na remonty kapitalne 120 mln. DM. Jedynie na skutek tych dwóch operacji produkcja stali w Niemczech zachodnich będzie mogła być powiększona o 2 mln. ton rocznie. Dalszy rozrost będzie już trudniejszy, jednakże będzie się odbywał nadal niższym kosztem, niż budowanie nowych zakładów. W Niemczech zachodnich istnieją jeszcze możliwości remontów kapitalnych w hutach poza wymienionymi, lecz już przy większym nakładzie finansowym, ale nadal taniej niż przy nowych inwestycjach.

"Financial Times" łączy powyższe wiadomości z uchwaloną ustawą o t.zw. pomocy inwestycyjnej dla zachodnio-niemieckich przemysłów podstawowych. W ramach tej pomocy przemysł żelaza i stali otrzymać ma 290 mln. DM, a więc równo o 100 mln. DM więcej, niż potrzeba na remont hut w Duisburgu i w pobliżu Hannoveru, co dałoby powiększenie wytopu w granicach 2 mln. ton. Dziennik pisze, że realizacja zamierzeń zachodnio-niemieckich może nastąpić jedynie wówczas, gdy zostanie zniesiony aliancki zarząd kontrolny i utworzona zachodnio-europejska "wspólnota węgla i stali" w myśl wytycznych planu Schumana. Pismo donosi o decyzji przemysłowców w Niemczech zachodnich, którzy mają godzić się na przystąpienie do planu Schumana jedynie w tym wypadku, jeżeli odzyskają całkowitą swobodę i będą mogli zrealizować swój program ekspansji w zakresie stali. Jak wiadomo, program odbudowy hut w Duisburgu i Salzgitter był odrzucony przez zachodnie władze kontrolne pod naciskiem brytyjskim.

Ekspansja zachodnio-niemieckiego przemysłu stalowego zagraża nie tylko pozycji Brytyjczyków na rynkach międzynarodowych, ale odbija się na przemyśle brytyjskim; skutki te będą odczuwane w coraz większym stopniu. Chodzi tu przede wszystkim o zmniejszony eksport złomu zachodnio-niemieckiego do Wielkiej Brytanii, co wywołało fatalne skutki w brytyjskim przemyśle stalowym, który w ub.r. wyprodukował znacznie mniej stali niż oczekiwano. Trzeźwi obserwatorzy wyrażają opinię, że niebawem dostawy złomu zachodnio-niemieckiego spadną do nic nie znaczących ilości. Inną konsekwencją rozrostu stalowni zachodnio-niemieckich będzie zmniejszenie dostaw żelaza surowego do Wielkiej Brytanii, gdzie przetwarzano je na stal. Czynność tę będą mogły wykonać już stalownie zachodnio-niemieckie w wypadku zwiększenia zdolności przetwórczej.

Europejska Unia Płatnicza

W styczniu bieżącego roku Niemcy zachodnie miały wobec E.P.U. nadwyżkę £ 10.4 mln. W grudniu ub.r. nadwyżka wynosiła £ 42.9 mln.

Bank Deutscher Länder uważa, że zniżka ta wynikła z powodu spłaty długów Szwecji i Holandii z okresu przed powstaniem E.P.U. w kwocie £ 43.4 mln. - z terminem płatności w styczniu br.

Przy końcu miesiąca Niemcy zachodnie miały ogółem wobec E.P.U. nadwyżkę w wysokości 53.7 mln.

N O R W E G I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Obroty handlu zagranicznego Norwegii w 1951 r. zamknęły się saldem ujemnym podobnie zresztą jak w kilku ubiegłych latach. Eksport norweski w roku 1951 wyraził się sumą 3.980 mln. norweskich koron, import - 5.364 mln. n.kr. /bez statków/. Eksport statków dał 442 mln. n.kr., import zaś - 867 mln. n.kr. W porównaniu z ubiegłymi latami norweski handel zagraniczny kształtował się - bez statków - /w mln. norweskich koron/:

	<u>1949 r.</u>	<u>1950 r.</u>	<u>1951 r.</u>
Import	3.385	4.001	5.364
Eksport	2.090	2.668	3.980
Saldo ujemne	1.295	1.333	1.384

Tak więc niedobów norweskiego handlu w roku ubiegłym uległ dalszemu zwiększeniu, wzrost zaś wartości importu i eksportu w 1951 r. w zestawieniu z rokiem 1950 przedstawia się następująco:

	<u>import</u>		<u>eksport</u>
1950	5.364	1951	3.980
1951	4.001	1950	2.668
wzrost	<u>1.363</u>		<u>1.312</u>

Niżej podajemy zestawienie wartości ważniejszych grup towarów norweskiego importu i eksportu w 1951 r. w porównaniu z r. 1950, w tysiącach koron /dane odnoszą się do okresu 11-tu miesięcy/

styczeń-listopad

<u>IMPORT</u>	<u>1951</u>	<u>1950</u>
zboże	269.668	283.754
produkty zbożowe	40.104	26.487
jarzyny i warzywa	11.646	14.843
cukier i wyroby cukier- nicze	98.176	81.029
kawa, herbata, kakao	142.483	121.236
chemikalia i farmaceutyki	110.958	71.150
nawozy sztuczne	58.068	53.136
kauczuk i wyroby gumowe	77.166	38.407
drzewo, korek i wyroby z drzewa	161.582	52.923

skóry	71.286	71.232
towary włókiennicze	141.793	106.760
przędza i nici	283.569	216.832
wyroby włókiennicze gotowe,		
galanteria	279.948	207.261
paliwa, oleje mineralne,		
produkty węgla kamiennego	613.472	437.066
szkło i wyroby szklane	23.010	21.389
rudzy	171.110	123.566
żelazo i stal	411.337	269.591
metale nieżelazne	191.176	136.815
maszyny /poza elektrycznymi/		
aparaty i części do nich	322.277	294.553
maszyny i materiały		
elektryczne	208.444	167.218
środki transportowe	1.030.528	877.161
w tym:		
statki	784.445	780.859

EKSPORT

ryby i przetwory rybne	558.270	414.194
w tym:		
ryby	422.043	294.095
konserwy	136.227	120.099
chemikalia i farmaceutyki	66.831	38.971
nawozy sztuczne	201.279	200.402
drzewo	63.720	39.998
masa drzewna, celuloza, pa-		
pier, tektura i wyroby	1.216.388	583.160
w tym:		
masa papierowa	563.028	276.404
papier i tektura	625.417	292.021
paliwa, oleje i produkty z		
węgla kamiennego	15.432	3.272
surowe lub na pół obrobione		
minerały niemetaliczne	49.054	27.378
rudzy	69.559	53.824
żelazo i stal	222.312	177.537
metale nieżelazne	326.886	294.288
skóry	25.360	5.674
środki transportowe	366.816	97.189
w tym:		
statki	362.484	95.021

Ponadto eksport norweski obejmował w tym okresie 1951 r. tłuszcze i tran wartości ca 467 mln.kr.n. i pa-sze - w tym mączka rybna - wartości 102 mln. n.kr.

W ciągu roku 1951 kierunki norweskiego handlu zagra-nicznego wykazują pewne przesunięcia. Uległ znacznej po-prawie bilans handlowy Norwegii z państwami europejskimi, natomiast pogorszył się w stosunku do Ameryki Północnej. Fakt powyższy wskazuje na to, że Norwegia, podobnie jak inne kraje Europy Zachodniej, zaczyna w coraz większym stopniu stawać się rynkiem monopolu amerykańskich, dążą-cych do eksploatacji bogactw naturalnych i surowców tego

kraju, nie pozwalając na rozwój przemysłu ciężkiego i maszynowego /szersze ujęcie tej kwestii vide "W.H.Z" Nr 8/43/.

Poniższa tabela przedstawia kierunki norweskiego handlu w r. 1950 i 1951 /dane za 11 miesięcy/ w mln.n.kr.

	Import		Eksport	
	1951	1950	1951	1950
Europa ogółem	3.891	3.054	2.807	1.844
w tym:				
Belgia-Luksemburg	290	88	142	57
Szwecja	666	627	335	202
Wielka Brytania	1.292	995	788	461
Dania	193	164	220	187
Finlandia	113	35	55	38
Holandia	247	208	174	115
Włochy	105	76	196	85
Niemcy zachodnie	44	30	42	21
Afryka	186	131	170	108
Ameryka Północna	1.035	757	465	287
z tego:				
U.S.A.	717	544	293	245
Ameryka Południowa	190	167	207	119
Azja	262	256	145	100

Produkcja

W uzupełnieniu informacji zamieszczonych w "W.H.Z." Nr. 8/43/ podajemy dane odnośnie do norweskiej produkcji przemysłowej w 1951 r. Wskaźnik produkcji przemysłowej za cały rok 1951 kształtował się następująco /1938 = 100/:

	1950	1951	procentowy wzrost w stosunku do 1950r.
Ogółem produkcja przemysłowa	141,4	148,4	5%
przemysł eksportowy	126,1	135,6	7,5%
przemysł konsumcyjny	148,8	154,5	3,8%

Wskaźnik produkcji z ostatnich dwóch miesięcy 1950 i 1951 r. /1938 = 100/:

	1950		1951	
	listopad	grudzień	listopad	grudzień
produkcja przemysłowa ogółem	149,5	147,6	150,6	145,1
przemysł górniczy	120,0	122,0	117,9	116,2
przemysł hutniczy	172,0	170,0	172,9	167,3
przemysł chemiczny i elektrotechniczny	175,0	186,3	165,2	181,5
przemysł drzewno-przetwórczy i papierniczy	129,1	125,1	129,9	129,3
przemysł tekstylny	151,1	137,2	160,9	129,3
przemysł skórzaný	118,8	113,5	105,8	87,1
przemysł konserwowy	141,4	88,0	42,1	70,7

przemysł spożywczy	124,3	134,8	134,9	135,8
inne gałęzie przemysłu	151,9	143,0	162,7	143,4

Bilans płatniczy

Bilans płatniczy Norwegii za rok 1951 zamknął się dodatnim saldem w wysokości 190 mln. n.kr. Na stan ten wpłynęły momenty natury koniunkturalnej.

Bilans płatniczy Norwegii na 31.XII.1951 r. / w mln. norweskich koron/ w porównaniu z r. 1950:

	<u>1950</u>	<u>1951</u>
<u>Wpływy</u>		
eksport towarów	2.662	3.981
eksport statków	120	442
eksport nie ujęty statystyką	137	161
zarobki netto żeglugi za frachty	1.185	2.000
Razem wpływy	4.104	6.584
<u>Wydatki</u>		
import /bez statków/	3.971	5.362
import statków	845	867
import nie ujęty statystyką	64	74
inne	25	91
Razem wydatki	4.905	6.394
Saldo	= 801	+ 190

Z cyfr powyższych widać, że decydującym wpływem, który pokrył ujemny bilans handlu norweskigo i spowodował, poważną nadwyżkę wpływów są dochody netto z frachtów. O koniunkturalnym charakterze wpływów z frachtów wywołanym zwiększonym popytem na przewozy morskie w związku z intensywnym gromadzeniem i produkcją strategicznych surowców i materiałów, świadczy wielkość tych wpływów w roku 1951 w stosunku do 1950 r. to jest 2.000 mln.n.kr. wobec 1.185 mln. n.kr. tym bardziej, że wzrost towaru nie usprawiedliwia tak wielkiego wzrostu wpływów. Drugim z kolei momentem, który decydująco wpłynął na saldo bilansu płatniczego w 1951 r. jest korzystna sytuacja Norwegii w zakresie cen towarów tradycyjnego eksportu norweskigo. W 1951 r. eksport /bez statków/ wynosił 3.981 mln.n.kr. wobec 2.662 mln. n.kr. w r. 1950. Wzrost wartości eksportu spowodowany został głównie wzrostem cen wyrobów przemysłu drzewnego, papierniczego, tłuszczów i olejów, przy czym masa towarowa wzrosła tylko nieznacznie. Mówiąc o saldzie bilansu płatniczego Norwegii, należy wskazać również na zadłużenie wobec E.P.U., które za rok 1951 wynosi \$ 70 mln., czyli ponad 350 mln.n.kr. Tak więc faktyczne saldo norweskigo bilansu płatniczego nie jest dodatnie, a ujemne w wysokości 160 mln.n.kr., oficjalnie jednak pozycji tej

nie uwzględniono w rachunku.

Koszty utrzymania

Notowany w grudniu 1951 r. ogólny wskaźnik kosztów utrzymania wynosił 127,1. Poszczególne pozycje ogólnego wskaźnika wykazuje poniższa tabela /1949 = 100/:

	1950	1951	
	grudzień	listopad	grudzień
wskaźnik ogólny	111,6	126,3	127,1
artykuły spożywcze			
ogółem	118,4	132,7	134,1
napoje i tytoń	112,8	121,8	122,2
światło i opał:			
węgiel, koks, drzewo i			
nafta	99,2	135,2	135,3
gaz i elektryczność	100,4	103,5	104,2
odzież	113,7	139,2	140,2
komorne	100,3	102,7	102,7
inne wydatki	105,7	118,6	118,9

Według oficjalnych danych, ogólny wskaźnik kosztów utrzymania wzrósł w ciągu 1951 r. o 10,5 punkta.

S Z W E C J A

Pogorszenie się stosunków handlowych z krajami zachodniej

Europy

Prasa szwedzka szeroko komentuje zastosowane przez szereg krajów zachodniej Europy środki dyskryminacyjne w stosunku do szwedzkiego eksportu. Ostrej krytyce poddana została polityka handlowa Wielkiej Brytanii, Francji, Belgii i U.S.A., przy czym oskarża się wymienione państwa, że wypowiedziały one Szwecji, Norwegii i Finlandii "wojnę celulozową". Prasa pisze nawet o tajnym porozumieniu, zgodnie z którym Wielka Brytania, Francja i Belgia zamierzają zmusić Szwecję do zniżki eksportowanej przez nią celulozy.

Gazeta "Stokholm Tidningen" pisze, że kroki podjęte przez Wielką Brytanię i Francję podyktowane zostały pragnieniem tych państw uratowania się od bankructwa finansowego. "Jak widać, sprawy tych państw stoją źle, pisze gazeta, jeśli występują one w sposób zamaskowany przeciw towarom eksportowym małych krajów".

Dalej gazeta stwierdza z sarkazmem, że angielscy eksporterzy węgla i żelaza nie tylko nie zniżają cen na swoje towary, a wręcz odwrotnie, dążą do ich podwyżki. Obecnie n.p. zakomunikowano o nowejwyżce cen żelaza. Jakkolwiek Szwecja w chwili obecnej jest wierzącym w stosunku do Europejskiej Unii Płatniczej, to wytworzona

nowa sytuacja może spowodować szybkie wyczerpanie posiadanych należności. Zachodzi przy tym obawa, że państwa zachodnie wystąpią z kolei przeciw cenom papieru i materiałów drzewnych. Gazeta oskarża U.S.A., że patronują one podobnej polityce zachodnio-europejskich krajów. Piszę ona dalej: "Cała ta nieprzyjemna historia inspirowana jest oczywiście przez U.S.A, które jak widać, w żaden sposób nie mogą zrozumieć tego, że przemysł drzewny Szwecji pracuje w zupełnie innych warunkach niż przemysł amerykański. Dziennik "Aftonbladet" wyraża zdziwienie, że kupcy angielscy żądają od Szwecji zniżenia ceny celulozy a sami podwyższają ceny swych towarów eksportowych. Dziennik "Svenska Dagbladet" podkreśla, że Wielka Brytania i Francja postąpiły wbrew obowiązkowi jakie nakłada na nie uczestniczenie w t.zw. Organizacji Europejskiej Współpracy Gospodarczej. "W wypadku jeśli ceny szwedzkich towarów eksportowych - celulozy, papieru i materiałów drzewnych ulegną zniżce - pisze gazeta - Szwecja może stanąć wobec problemu wyczerpania się jej rezerw walutowych".

W związku z wprowadzeniem z dniem 4 lutego br. francuskich ograniczeń importowych, które niewątpliwie odbijają się ujemnie na wymianie towarowej szwedzko-francuskiej, przewiduje się, że wkrótce zostaną podjęte rokowania w sprawie rewizji istniejącej umowy handlowej między Szwecją i Francją. Brytyjskie ograniczenia importowe, wprowadzone w listopadzie ub.r., będą przedmiotem rozmów, które prawdopodobnie zostaną wszczęte w bieżącym miesiącu. Przedstawiciele obu zainteresowanych krajów omawiają obecnie sprawę miazgi drzewnej.

T U R C J A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Deficyt tureckiego bilansu handlowego za 10 miesięcy roku 1951 r. wyniósł około 222 mln. funtów tureckich. Eksport wyraził się cyfrą 656.219.000 funtów tureckich, import zaś wzrósł do 878.149.000 ft.tur.

W porównaniu do analogicznego okresu r. 1950 suma wywozu powiększyła się o 148.960.000 ft.tur., przywozu zaś o 220.660.000 ft.tur. Najpoważniejszym odbiorcą towarów tureckich były Niemcy zachodnie /165.260.000 ft.tur./, następnie Stany Zjednoczone A.P. /150.469.000 ft.tur./, Wielka Brytania /52.579.000 ft.tur./ i Francja /41.023.000 ft.tur./. W odniesieniu do importu na pierwsze miejsce wysunęły się również Niemcy zachodnie /206.434.000 ft.tur./, po nich Wielka Brytania /143.315.000 ft.tur./, Stany Zjednoczone /205.859.000 ft.tur./ i Włochy /59.174.000 ft.tur./.

Głównymi artykułami eksportu Turcji były: bawełna /169.468.000 ft.tur., wobec 109.774.000 ft.tur. w r. 1950/ następnie tytoń, /126.583.000 ft.tur. wobec 133.583.000 ft.tur. w r. 1950 / i inne towary konsumpcyjne.

W imporcie na pierwszy plan wysunęły się maszyny /194.625.000 ft.tur., wobec 156.311.000 ft.tur. w analogicznym okresie roku 1950/, następnie żelazo i stal /90.058.000 ft. tur., wobec 70.964.000 ft. tur./, wyroby bawełniane /75.037.000 ft.tur., wobec 39.978.000 ft.tur./, samochody i sprzęt kolejowy /72.844.000 ft.tur., co oznacza dwukrotny wzrost/.

Należy podkreślić rozwój handlu turecko zachodnio-niemieckiego, który jest wynikiem 3-letnich zabiegów Niemiec zachodnich o odzyskanie swego dawnego rynku zbytu. Osiągnięto na tym polu znaczne sukcesy wypierając nie tylko przemysł francuski i angielski, lecz nawet i amerykański.

Krupp i inni przedsiębiorcy zachodnio-niemieccy wykazują wielkie zainteresowanie eksploatacją dawnych i odkryciami nowych złóż surowców strategicznych w Turcji.

Najpoważniejszym przedmiotem eksportu tureckiego do Niemiec zachodnich jest chrom i ruda manganowa.

W kołach handlowych panuje opinia, że jeśli stosunki handlowe turecko-zachodnio-niemieckie będą nadal rozwijały się w takim tempie jak obecnie, to artykuły amerykańskie mogą zniknąć z rynku tureckiego i zostaną zastąpione przez zachodnio-niemieckie, zwłaszcza z momentem ustania "pomocy" w ramach planu Marshalla. Sytuacja ta zaczyna budzić zaniepokojenie amerykańskich sfer handlowych, to też Turcja może stać się terenem zawziętych walk pomiędzy kapitałem zachodnio-niemieckim a amerykańskim.

Inflacja

Zwiększenie globalnej sumy budżetu na rok 1952 do 1.742.052 ft.tur., deficyt budżetowy wynoszący 196 mln.ft. tur., /który zamierza się pokryć pożyczkami wewnętrznymi i zagranicznymi/ i nagła wyżka cen wszystkich artykułów monopolowych wywołały dalszy spadek stopy życiowej ludności.

W związku z wyścigiem zbrojeń dług państwowy Turcji wzrósł od końca roku 1950 do końca roku 1951 z 2.148.mln. do 2.565 mln. ft.tur., jednocześnie zwiększyła się znacznie w tym okresie ilość banknotów znajdujących się w obiegu /w dniu 24.XI.1951 wynosiła ona 1.172.752,561 ft.tur./ a zapasy dewiz jeszcze bardziej zmalały.

Funt turecki traci na wartości z dnia na dzień. W drugiej połowie grudnia kurs dolara wolnorynkowego wynosił 380 - 390 piastrow.

Dewaluacja funta tureckiego, o czym mówi się w pewnych kołach gospodarczych, nie rozwiąże tych trudności a przeciwnie podwazy tylko podstawy państwowego systemu budżetowego i finansowego.

W I E L K A B R Y T A N I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Na początku roku 1951 "terms of trade" Wielkiej Brytanii bardzo się pogorszyły. W drugiej połowie 1951 roku nastąpiła poważna poprawa, przede wszystkim ze względu na obniżkę cen towarów importowanych; w grudniu 1951 roku były one korzystniejsze niż w styczniu 1951 roku, zaś najgorsze w maju 1951 roku, wykazując spadek 20%-owy w porównaniu z przeciętną z 1950 roku. Przy końcu roku były one gorsze zaledwie o 6% w porównaniu z rokiem poprzednim i nie można spodziewać się dalszej ich poprawy.

Podczas ostatniego kwartału 1951 roku wskaźnik cen importowych, który z maksymalnej wysokości 142 punktów w czerwcu spadł do 133 punktów w październiku, wykazywał ponownie tendencję zwykłą.

Ceny wyrobów fabrycznych wykazywały stałąwyżkę w przeciągu całego roku; ceny importu żywności, wynoszące ca 1/3 ogólnej ilości importu, były najwyższe w ciągu ostatniego kwartału 1951 r.

Podczas gdy spadek cen surowców został zahamowany, ceny artykułów żywnościowych według wszelkiego prawdopodobieństwa będą zwykływały nadal.

W uzupełnieniu danych odnośnie do kształtowania się brytyjskiego handlu zagranicznego w styczniu 1952 r. podajemy następujące sprawdzone dane, oparte na oficjalnych statystykach Board of Trade. Eksport brytyjski wyniósł £ 250 mln. wobec przeciętnej miesięcznej £ 227,9 mln. w IV kwartale 1951 r.

Import wyniósł £ 357, 1 mln. wobec przeciętnej miesięcznej £ 331,7 mln. w IV kwartale 1951 r. Reeksport brytyjski w tym okresie wyniósł £ 14,2 mln. Bilans handlowy zamknął się więc deficytem w wysokości £ 92,9 mln. wobec przeciętnego deficytu miesięcznego w drugim półroczu 1951r. w wysokości £ 109,2 mln.

Wzrost eksportu był w głównym stopniu spowodowany wzrostem wywozu metali i maszyn do wysokości £ 125 mln. Na import złożyły się przede wszystkim: żywność, napoje, tytoń, surowce. Znaczna wyżka reeksportu w styczniu nastąpiła głównie na skutek podniesienia się reeksportu kauczuku do £ 5,7 mln. wobec przeciętnej kwoty reeksportowej w 1951 roku, wynoszącej £ 2,4 mln., oraz reeksportu futer surowych wartości £ 2,5 mln. wobec przeciętnej miesięcznej w 1951r. wynoszącej £ 1,3 mln.

Brytyjski wywóz styczniowy wykazuje 13% wyżkę eksportu samochodów, wynoszącego £ 50,3 mln. w porównaniu z przeciętną miesięczną wysokością eksportu w ostatnim kwartale 1951 r. wynoszącą £ 44,6 mln.

Eksport aut ciężarowych i ich podwozi wyniósł 14,174 szt. wartości £ 7,9 mln.

Eksport traktorów rolniczych obejmował 12.274 szt. wartości £ 4,5 mln. t.zn. o 2.131 więcej niż przeciętny eksport w IV kwartale 1951 r. Eksport żelaza, stali i wyrobów metalowych wyniósł 219.300 t. wartości £ 16,2 mln. wykazując w porównaniu z przeciętną eksportu w IV kwartale ub.r. 11%-wą zwyżkę wagi i 15%-wy wzrost wartości.

Aczkolwiek wartość eksportu włókienniczego w styczniu 1952 r. wyniosła £ 43,9 mln. t.zn. mniej więcej tyle co w IV kwartale 1951 r., to jednak eksport styczniowy 1952 r. był w rzeczywistości, głównie w grupie tkanin bawełnianych, o 20% wyższy dzięki obniżce cen.

Wartość importu surowców włókienniczych wyniosła £ 154,5 mln. t.zn. o £ 10,2 mln. więcej niż przeciętnie w IV kwartale 1951 r.

Import wełny był wyższy o przeszło 100% w porównaniu z przeciętną importu w IV kwartale 1951 r. zarówno pod względem wartości jak i ilości. Importowano mniejsze ilości budulca /£ 17,3 mln./ i kauczuku naturalnego /£ 14 mln./

Import miazgi drzewnej wzrósł zarówno pod względem objętości jak i wartości.

Wartość importu ropy naftowej wyniosła £ 20,6 mln. t.zn. mniej więcej tyleż co w IV kwartale 1951 r. Import artykułów przemysłowych wyniósł w styczniu £ 84,9 mln. głównie w trzech następujących grupach towarowych: maszyny /£ 8,9 mln./, metale nieżelazne i wyroby z nich /£ 18,2 mln./, wyroby żelazne i stalowe /£ 6,6 mln./.

Zaznaczyć należy, że w grupie maszyn szczególnie wzrósł import obrabiarek, bo o £ 1,7 mln., do £ 3,8 mln., w porównaniu z wartością importu w IV kwartale 1951 r.

Brytyjskie koła gospodarcze są ostatnio mocno zaniepokojone bojkotem angielskich towarów w Egipcie, Iranie i w innych krajach Środkowego Wschodu, oraz dalszym ograniczeniem handlu ze Związkiem Radzieckim i krajami obozu pokoju.

W memorandum, wystosowanym do brytyjskiego ministra handlu, organizacje handlowe ostro protestują przeciwko amerykańskiej liście towarów, których "ze względów strategicznych" nie wolno eksportować do krajów obozu pokoju. Jak zaznaczono w memorandum, amerykański nacisk w kierunku zawieszenia handlu z tymi krajami nie ma - jak to zapewniają Amerykanie - za podstawę względów strategicznych, lecz fersowany jest przez amerykańskie koła gospodarcze, w celu wyciągnięcia korzyści z pogorszenia się sytuacji gospodarczej i finansowej Wielkiej Brytanii i zmuszenia kraju tego do prowadzenia polityki, która przyniesie życie gospodarczemu i handlowi niepowetowane szkody. Szereg brytyjskich organizacji handlowych nalega, by rząd stawiał opór polityce amerykańskiego dyktanda i żądają udziału Wielkiej Brytanii w Międzynarodowej Konferencji Gospodarczej w Moskwie w kwietniu br.

Według oświadczenia Board of Trade z dnia 22.II.br. w wyniku stosowania embargo na t.zw. materiały strategiczne

dla krajów obozu pokoju Wielka Brytania zredukowała swój eksport do Z.S.R.R. o ponad 1/3.

Jak to przepowiadają miarodajne brytyjskie koła handlowe polityka ta może doprowadzić do faktycznego zanku stosunków handlowych Wielkiej Brytanii z Z.S.R.R. W kołach tych panuje przekonanie, że Z.S.R.R. może kompletnie ustąpić z rynku brytyjskiego i poczynić kroki w kierunku bezpośredniego rozszerzenia swych kontaktów z gospodarczo zacofanymi krajami zamorskimi.

Eksport Wielkiej Brytanii do Z.S.R.R., który w 1950 r. wynosił £ 32.368.000 skurczył się w 1951 r. do £ 10.024.000.

Jednakowoż Wielka Brytania musiała zwiększyć swe zakupy w Z.S.R.R. - głównie zbóż i materiałów drzewnych - do ogólnej sumy £ 168.560.000 czyli prawie o dwa razy więcej niż w roku ubiegłym /£ 95.760.000/. Jak dalece rynek radziecki jest niezbędny dla Wielkiej Brytanii świadczyć może fakt, że import jej z Z.S.R.R. od r. 1949 wzrósł prawie czterokrotnie.

Przemysł

Brytyjska produkcja przemysłowa uległa w roku 1951 ogólnejwyżce w 3,5%.

Wskaźnik produkcji przemysłowej w grudniu utrzymywał się na tym samym poziomie co w listopadzie, wynosząc 153 punkty.

Coraz wyraźniej występują na światło dzienne skutki przestawienia gospodarki państw kapitalistycznych, na rozkaz Amerykanów, na tory gospodarki wojennej. Charakterystycznym przykładem służyć może przemysł ceramiczny. Jak podaje organ finansjery brytyjskiej, "Financial Times", również i ten przemysł zaczyna odczuwać skutki zmniejszenia popytu zarówno na rynku wewnętrznym jak i na zagranicznych. Przedsiębiorstwa zwalniają już całe grupy pracowników, podczas gdy jeszcze parę miesięcy temu uskarżali się na brak dostatecznej siły roboczej. Zapotrzebowanie na wyroby brytyjskie zagranicą zmniejszyło się przede wszystkim na skutek wprowadzenia w różnych krajach ograniczeń importowych i zaciśnięcia kredytu. Konkurencji japońska przede wszystkim w tańszych gatunkach, poczyniła postępy w Afryce, w Indiach, Pakistanie, Cejlonie i na innych rynkach Dalekiego Wschodu. Chociaż w Stanach Zjednoczonych konkurencja japońska nie przybrała jeszcze dużych rozmiarów, w handlu ceramicznym, podobnie jak i w innych dziedzinach panuje zastój, w Kanadzie zaś ograniczenie kredytu wpłynęło na spadek zamówień. Eksport naczyń glinianych na rynki północno-amerykańskie zmniejszył się zależnie od rodzaju od 15 do 40%. Importerzy amerykańscy domagają się teraz sześciomiesięcznego terminu dostawy, podczas gdy niedawno jeszcze gotowi byli czekać cały rok. W podobnej sytuacji - trzeba dodać do tej notatki pisma brytyjskiego - znajdują się także i inne gałęzie przemysłu brytyjskiego.

WŁOCHY

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Handel zagraniczny Włoch ze Związkiem Radzieckim uległ znacznemu wzrostowi w r. 1951 w porównaniu z r. 1950, przy czym import włoski przekroczył poważnie eksport.

	<u>Import</u>		<u>Eksport</u>	
	1950	1951	1950	1951
	/ za 9 miesięcy/			
Obroty globalne Włoch w mln.dolarów	1.075	1.595	842	1.184
w tym obroty z Z.S.R.R. w mln.dolar.	8,8	19	14,6	12,9
objętość obrotów z Z.S.R.R.	98.263	222.930	21.008	23.407
dla porównania obrót z Niemcami zachodnimi w mln. dolarów	85,7	117,8	71,4	97

Włoski import z Z.S.R.R. obejmuje przede wszystkim zboże, naftę, drzewo. Do najważniejszych pozycji eksportu włoskiego należą maszyny, chemikalia, owoce i warzywa.

Na jednym ze swych ostatnich posiedzeń włoski komitet międzyministerialny, omawiając sytuację włoskiego handlu zagranicznego stwierdził, że francuskie restrykcje importowe przyczynią się do zmniejszenia włoskiej nadwyżki w E.P.U., co może być uważane za korzystne dla Włoch. Jeśli jednak nowa francuska polityka importowa miałaby się odbić ujemnie na kształtowaniu się włoskiego bilansu płatniczego, rząd włoski byłby zmuszony do wstrzymania liberalizacji w obrotach z Francją oraz cofnięcia obniżki ceł, ważnych do końca marca br.

Według obliczeń włoskiego ministerstwa handlu zagranicznego 70% eksportu włoskiego będzie dotknięte restrykcjami francuskimi. W ciągu 11 miesięcy 1951 r. włoski eksport do Francji wyniósł 82 mlrd. lirów to znaczy około 9% całego eksportu półwyspu.

Szczególnie dotknięty zarządzeniami francuskimi będzie przemysł bawełniany, Francja importowała bowiem w ciągu 11 miesięcy 1951 r. materiałów i produktów gotowych za 18 mlrd lirów /20,5% całego eksportu włoskiego/ oraz przędzy bawełnianej za 10,8 mlrd /25,2% całego eksportu włoskiego/. Na wielkie straty będzie również narażony eksport włoskich olejków eterycznych. Przemysłowcy włoscy stwierdzają, iż wobec polityki francuskiej zmierzającej do protekcjonizmu i parkii Włochy winny zastosować daleko idące retorsje. Z drugiej strony przemysłowcy włoscy podzielają rządowy punkt widzenia odnośnie do E.P.U., o czym piszemy wyżej. Nadwyżka włoska w E.P.U. wyniosła przy końcu stycznia \$ 251,2 mln. Włochy są więc wraz z

Belgią i Szwajcarią krajem, który pokrywa główną część deficytu Francji i Wielkiej Brytanii w Unii. Ograniczanie przeto liberalizacji importu względnie ponowna zmiana taryf celnych nie posiadałaby dla Włoch najmniejszego sensu.

Za pośrednictwem kroków liberalizacyjnych podjętych w październiku, Włochom udało się zmniejszyć swoją nadwyżkę płatniczą w E.P.U. /o £ 63 mln. w październiku, o £ 21,5 mln. w listopadzie, o £ 10,4 mln. w grudniu, o £ 13,5 w styczniu/ nie udało się im jednak rachunku tego wyrównać. W chwili obecnej Włochy zastanawiają się, czy nie należałoby przedsięwziąć jakichś kroków w celu zwiększenia importu, ale tylko wyłącznie ze strefy szterlingowej

Budżet

Budżet włoski na nadchodzący rok finansowy zamknął się deficytem w wysokości 428 mlrd. lirów przy wydatkach w wysokości 2.122 mlrd. lirów i przychodach - 1.694.612 mlrd. lirów przeznaczają się na zbrojenia. W nowym budżecie deficyt uległ zwiększeniu o 59 mlrd. lirów. Amerykanie domagają się ostatnio, aby suma przeznaczona na zbrojenia uległa zwiększeniu z 612 mlrd. lirów na 900 mlrd. lirów.

Lamowskie kraje kapitalistyczne

ABISYNIA

Eksport w roku 1951

Jak podano oficjalnie, w Abisyńskim roku 1943/za-kończył się on 11.9.1951 r. /najpoważniej wzrósł eksport kawy, osiągając wartość o 75% wyższą niż w roku ubiegłym.

Jednocześnie wzrósł dwukrotnie eksport skór surowych i garbowanych. Cyfry dotyczące eksportu najważniejszych towarów przedstawiają się następująco: kawa - 27,502.837 kg. wobec 21.151.696 kg. W roku poprzednim, zboża i strączkowe - 53.603.251 kg. /wobec - 54.826.300 kg/, skóry bydlęce 10.856.512 kg. /wobec 6.576.409 kg./ nasiona oleiste - 22.101.677 wobec / 26.617.179 kg./, skóry kozie 1.994.716 sztuk /wobec 2.97 .086 sztuk/, skóry owcze 2.708.835 sztuk /wobec 1.723.728 sztuk/ wosk pszczoły - 448.187 kg. /289. 3 kg./, oliwa stołowa - 324.200 kg. /265.363/, pieprz turecki i zwykły - 803.407 kg. /1.029.136/ piżmo - 61.437 uncji /24,035 /.

AFGANISTAN

Perspektywy handlowe

Afganistan rozwija ostatnio ożywioną aktywność w dziedzinie wymiany handlowej, nawiązując z szeregiem państw niezbędne kontakty. Rząd afganistański opracował program rozwoju rolnictwa, przemysłu budowy dróg i uruchomienia transportu, w wyniku czego powstało duże zapotrzebowanie na dobra inwestycyjne i konsumpcyjne. Choć po drugiej wojnie światowej nastąpił znaczny napływ towarów ze Stanów Zjednoczonych, na skutek dostarczenia im przez Afganistan dużej ilości skór karakulowych, to jednak obecnie daje się zauważyć tendencja do zakupów importowych w Europie.

Import Afganistanu składać się będzie ze z ocen państwowych, obejmujących w pierwszym rzędzie maszyny, samochody ciężarowe i osobowe, oraz urządzenia fabryczne i z zamówień kupców prywatnych. Import zasadniczo nie podlega ograniczeniom. W ostatnich jednak miesiącach władze zabroniły importu następujących artykułów; sznury plecione, siatki, wszelkie taśmy, laski, papierosnice, cygar-niczki, bransolety z mosiądzu i imitacji, sztuczna biżuteria i imitacje kamieni szlachetnych, noże, dzwonki, lustra wypukłe i wklęsłe, zapalniczki, grzebienie drewniane i ro-gowe, walizki, torebki, naczynia kuchenne niklowane i naczynia fajansowe.

Rząd afganistański wydał niedawno ustawę o kontroli dewiz i gospodarce o walutami. Nie ma ona jeszcze praktycznego zastosowania ponieważ brak do niej rozporządzenia wykonawczego.

Na import artykułów podstawowych rząd afganistański przydziela niezbędne dewizy. Do kategorii tych towarów należą wszelkiego rodzaju artykuły bawełniane, obuwie, skóry garbowane, artykuły farmaceutyczne, zioła lecznicze itp; pojazdy motorowe, motocykle, rowery, pojazdy konne, papier kancelaryjny, drukarski i pakowy, artykuły biurowe, szkolne itd; motory Diesla, motory elektryczne, maszyny dla przemysłu włókienniczego, pompy, maszyny do szycia, maszyny kuśnierskie, maszyny dla budownictwa drogowego, maszyny rolnicze, drukarskie, żelazo w sztabach, profile, żelazo w prętach, trawersy, okucia żelazne, sztyfty druciane, śruby, druty, narzędzia, sprzęt telegraficzny i telefoniczny, sprzęt elektryczny i materiały instalacyjne, szkło stołowe ozdobne i dla użytku domowego, porcelana przemysłowa i izolatory.

Z Afganistanu wywozi się przede wszystkim kamienie szlachetne, półszlachetne, takie jak Lapis Lazuli, wełnę, bawełnę, jedwab, skóry, owoce suszone, smołę, szerszeń wielbłądzia i rośliny lecznicze dla wyrobu artykułów farmaceutycznych.

ARGENTYNA

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Obroty handlu zagranicznego Argentyny w ciągu pierwszych 11 miesięcy ub. roku wykazały ujemne saldo w wysokości 3.288 mln. peso w porównaniu z nadwyżką w wysokości 269 mln. peso w analogicznym okresie 1950 r. W omawianym okresie nastąpił spadek eksportu pod względem ilościowym. Eksport wyniósł 259.200 ton wobec 345.800 ton w tychże miesiącach 1951 r. Eksport zbóż i nasion oleistych osiągnął tylko 3,3 mln. ton wobec 4,1 mln. ton - średnia roczna przed ostatnią wojną wynosiła 11,6 mln. Argentyna stoi w obliczu dalszych trudności eksportowych. Na skutek panującej w bieżącym sezonie suszy, przewiduje się, że niskie zbiory połączą za sobą w roku bieżącym wielkie ograniczenia eksportu zboża.

Produkcja

Jak twierdzi "Financial Times", Argentyna stoi o krok od załamania się gospodarczego". Zdaniem pisma sytuacja ta spowodowana została między innymi na skutek stosowania przez rząd polityki umyślniej inflacji oraz na skutek trudności surowcowych. Urzędowy wskaźnik argentyńskiej produkcji

przemysłowej /1943 = 100/, obliczony dotychczas jedynie za okres styczeń-maj roku ubiegłego wykazuje spadek do 141,7 wobec średniego miesięcznego 146,7, w roku 1950. Nieustanny spadek produkcji przemysłowej pogłębi się jeszcze bardziej w nadchodzących miesiącach, gdyż musi znaleźć import niektórych surowców przemysłowych na rzecz utrzymania importu paliw maszyn rolniczych, niektórych metali i chemikalii. Obcięcie importu spowodowane będą spadkiem wpływów z eksportu wobec spadku produkcji rolniczej i hodowlanej.

Według danych dziennika "Financial Times" zbiory pszenicy w obecnym sezonie ocenia się na 2 mln. ton. Nie pokryją one nawet potrzeb rynku wewnętrznego. W roku ubiegłym Argentyna wywoziła 2,5 mln. ton pszenicy. Jeśli chodzi o nasiona oleiste to eksport ich w 1952 r. przewiduje się na 100.000 ton wobec 1 mln. ton w roku ubiegłym. Nieznaczny będzie eksport owsa, jęczmienia i żyta. Wywóz kukurydzy wyniesie tylko 500.000 ton wobec 2,6 mln. ton w 1951 r.

I n f l a c j a

Bank Centralny Argentyny anotał w roku ubiegłym ograniczony odpływ posiadanych walut i złota /szersze omówienie tego zagadnienia vide "WHZ" Nr.6/41/. Jednocześnie jednak ilość pieniędzy w obiegu wzrosła z 13.323,3 mln. peso, na początku roku 1951 do 17.703,7 mln. peso według stanu na dzień 31 grudnia ubiegłego roku. Stanowi to wzrost ilości pieniędzy w obiegu o 33% z czego 21% przypada na drugie półrocze.

B R A Z Y L I A

Sytuacja gospodarcza

Eksport w ciągu 9 miesięcy 1951 roku

Eksport Brazylii w ciągu 9 miesięcy 1951 r. wyraził się cyfrą 23.861 mln. cruzeiros wobec 17.103 mln. cruzeiros w analogicznym okresie 1950 r. Niżej podajemy zestawienie głównych towarów eksportowanych w tym okresie:

T o w a r y	w tys. ton		w mln. cruzeiros	
	1950	1951	1950	1951
kawa	636	676	11.044	13.476
bawełna	98	128	1.324	3.465
kakao	93	73	909	1.009
drzewo sosnowe	304	465	360	642
skóry surowe i garbowane	39	45	388	588
sizal	33	44	169	319
kukurydza	3	222	3	271
wosk carnaub	10	9	322	252
tytoń	26	21	267	250
r y ż	27	98	68	247

I n f l a c y j a

Brazylia żyje pod znakiem ciągłego wzrostu kosztów utrzymania przy zaostrzającej się coraz bardziej presji inflacyjnej. Jak podaje pismo "Exporters Digest", koszty utrzymania w Brazylii wzrosły od roku 1939 do końca 1951 o 454%. Zdaniem wielu ekonomistów rok 1952 będzie dla gospodarki brazylijskiej okresem największych trudności na przes-
trzeni 10-cio lecia 1946-1955 r.

Urzędowa cena 1kg cukru wzrosła z 4,10 do 5,30 cruzeiros przy końcu stycznia 1952, mięsa z 12 do 25 cruzeiros /w rzeczywistości jak podaje "Agafi" wynosi ona około 40 cruzeiros/, maki z 2,50 do 4,80 fasoli czarnej/ stanowiącej podstawę odżywiania się ludności / z 4,30 do 6,50, masła z 32 do 44, kukurydzy z 2,20 do 3,80, chleba z 4,30 do 6, słoniny so-
lonej z 16,80 do 22 i słoniny wędzonej z 18 do 26 cruzeiros.

Istnieją wszelkie oznaki, że koszty utrzymania będą nadal w roku 1952 wzrastały. W tej sytuacji brazylijski Minister Finansów zmuszony był stwierdzić oficjalnie, że "mimo wszelkich wysiłków rządowych presja inflacyjna w Brazylii nie została dotychczas powstrzymana".

Gdyby podjęte przez rząd antyinflacyjne środki zaradcze doznały fiaska, to - według dziennika "Financial Times" - jedyną ewentualnością będzie ogólne zamrożenie cen, dochodów i podatków na poziomie roku 1950 lub 1951.

Dotychczas środki antyinflacyjne obejmują usiłowania utrzymania równowagi budżetowej, kontrolę emisji banknotów, zalecenie Banku Brazylijskiego odnośnie do kontroli zysków ze sprzedaży importowanych towarów konsumcyjnych i możliwość licencjonowania importu, w celu spowodowania zniżki cen podobnych towarów produkcji krajowej.

Ostatnio sytuacja gospodarcza Brazylii uległa dalszemu zakłóceniu wskutek klęski żywiołowej. Panująca od dłuższego czasu susza, przy braku jakiegokolwiek pomocy ze strony rządu, doprowadziła do klęski głodu w wielu częściach kraju. Korespondent dziennika "New York Times" w Rio de Janeiro podaje, że z terenów objętych tą klęską w północno-wschodnich częściach kraju, tysiące uciekinierów udają się do innych okolic, aby znaleźć tam pracę i żywność. Korespondent charakteryzuje tę wędrówkę, jako masowe przesiedlanie ludności. Do Stanu Sao Paulo przybywa codziennie ponad 300.000 uciekinierów bez dostatecznych środków do życia.

Brak zboża przybrał takie rozmiary, że w Rio de Janeiro wydano zakaz wypieku białego pieczywa.

H O N G - K O N G

W uzupełnieniu wiadomości o handlu zagranicznym Hong - Kongu zamieszczonych w "WHZ" Nr.6/41 podajemy strukturę geograficzną handlu zagranicznego w roku 1951 / w tys.

dolarów hong-kongskich/

	I m p o r t		E k s p o r t	
	r 1950	r 1951	r 1950	r 1951
Wielka Brytania	404.713	619.057	168.283	219.598
Malaje	300.213	394.069	542.796	740.623
Pakistan	93.652	143.650	131.582	187.653
Chiny północne	355.741	326.585	677.204	524.132
Chiny środkowe	136.138	53.332	361.321	78.705
Chiny południowe	366.072	483.182	422.616	1.000.958
Japonia	229.986	392.262	120.682	192.527
Macao	104.405	103.595	208.383	228.353
Stany Zjednocz.	655.258	373.524	308.691	162.547
Indonezja	80.098	90.337	122.722	244.821

Ogółem/włączając

inne kraje/ 3.787.662 4870.315 3715.552 4.433.028

I N D I E

Sytuacja gospodarcza

Ujemne saldo bilansu Indii za okres od stycznia do września r.1951 wyniosło 462 mln. rupii indyjskich. Eksport wyraził się sumą 5.822 mln. r. i., import zaś -6.284 mln. r.i. Do ogólnego importu nie zostały wliczone dostawy pszenicy ze Stanów Zjednoczonych na sumę 300 mln.r.i., na rachunek pożyczki narzuconej Indiom przez U.S.A.

Ogłoszony w Indiach program "rozwoju gospodarczego" na najbliższy okres przewiduje wydatkowanie przede wszystkim pewnych sum na rozwój rolnictwa. Z ogólnej sumy 17,93 mlrd rupii przeznacza się na potrzeby rolnictwa i nawodnienia 6,419 mlrd. r./ czyli 43%/. Na rozwój transportu i komunikacji 3,882 mlrd. r./26,1%/,

Na rozwój przemysłu przewidziane są bardzo małe kwoty, gdyż na tem polu wszystkie niemal inwestycje pozostawia się kapitałowi prywatnemu.

Państwo ma wydatkować na rozbudowę przemysłu ogółem tylko 100 mln.r., przy czem 1/3 tej sumy przeznaczona jest na poparcie inicjatywy prywatnej, szczególnie na odcinku przemysłu hutniczego, okrętowego i papierniczego. Pozostała suma zużytkowana będzie na budowę państwowych zakładów przemysłowych, głównie fabryki nawozów sztucznych w Sindri i fabryki lokomotyw w Chittaranjan.

Fabryka nawozów sztucznych w Sindri jest największą na terenie Azji i za kilka miesięcy będzie wykorzystywała w pełni swą zdolność wytwórczą, produkując 1000 t.nawozów dziennie.

Zgodnie z projektem fabryka lokomotyw w Chittaranjan osiągnie szczytowy punkt swych możliwości produkcyjnych

w roku 1955, dając 120 lokomotyw i 50 kotłów parowych rocznie.

Wskaźnik produkcji przemysłowej Indii wzrósł od roku 1947 do roku 1951 o 22 punkty. Wydobycie węgla zwiększyło się w tym samym okresie z 30 do 34 mln. ton rocznie, produkcja stali z 893.000 t. - do 1.064.000 t., cementu z 1,4 mln. ton do 2,1 mln. ton i tkanin z 3.765 mln. jardów do 4.054 mln. jardów.

Organizacja nowych Targów Międzynarodowych w Bombaju

W dniu 21 grudnia 1952 r. otwarte zostaną pod protektorem rządu kolejne międzynarodowe targi w Bombaju. Rząd indyjski zapewnił wszystkim krajom, biorącym udział w targach normalne ukształtowanie oraz pozwolenia na sprzedaż pewnej ilości towarów na kiermaszu.

Dużą część terenu wydzierżawiono firmom prywatnym, które wystawiają tam towary Stanów Zjednoczonych, Szwajcarii, Niemiec zachodnich, Włoch i Japonii. Związek Radziecki, Chiny, Węgry, Czechosłowacja i Irak urządzają własne pawilony.

I N D O N E Z J A

Eksport w roku 1951

Eksport Indonezji /łącznie z naftą/ wzrósł w r. 1951 do 4,663,8 mln. rupii w porównaniu z eksportem wynoszącym tylko 2.953,8 mln. rupii w roku 1950.

I R A N

Dalsze ograniczenia importowe

Według oświadczeń Irańskiego Ministra Gospodarki Iran zmuszony jest zmniejszyć swój import o 40%. Import szeregu towarów drugiego priorytetu ma być całkowicie zaniechany. Stosunki handlowe z Wielką Brytanią skurczą się do 1/3 dawnych obrotów. "Times" informuje przy okazji, że umowa handlowa pomiędzy Niemcami zachodnimi a Iranem jest natomiast nadal wykonywana bez żadnych zmian i tarć.

I Z R A E L

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Według ostatnio opublikowanych danych, deficyt bilansu

handlowego Izraela osiągnął w ciągu pierwszych 10 miesięcy r.1951 kwotę 77.900.000 funtów izraelskich, czyli był o 5.600.000 ft.izr. większy niż w analogicznym okresie roku 1950. Przeciętne miesięczne obroty w ciągu lat 1943 i 1950 i za pierwszych 10 miesięcy r.1951 kształtowały się następująco /w funtach izraelskich/:

	1949	1950	1951
I m p o r t	7.300.000	8.600.000	9.200.000
E k s p o r t	900.000	1.100.000	7.800.000
Deficyt miesięczny	6.400.000	7.500.000	7.800.000

Struktura towarowa importu

styczeń - październik
/ w tys.ft.izrael./

	1950	w %%	1951	w %%
<u>Dobra konsumcyjne:</u>				
żywność	10.884	12,2	12.613	13,7
inne artykuły konsumcyjne	7.703	9,3	8.691	9,4
dobra długotrwałego użytkowania	3,560	4,4	3,850	4,2
<u>środki produkcji:</u>				
surowce i półfabrykaty przemysłowe	21,938	26,5	27,217	29,6
surowce i półfabrykaty rolnicze	4,575	5,6	5,573	6,0
<u>dobra inwestycyjne trwałe:</u>	28,625	34,6	25,071	27,2
paliwo i smary	6,067	7,4	9,149	9,9
Ł a c z n i e	82,552	100,0	92,204	100,0

Tabela powyższa wykazuje w roku 1951 wzrost importu artykułów konsumcyjnych kosztem importu dóbr inwestycyjnych.

P r o d u k c j a

Wskutek niedostatecznego zaopatrzenia w surowce zaznaczył się w roku ubiegłym znaczny spadek produkcji przemysłowej w Izraelu. Produkcja oliwy stołowej zmalała o 11%, margaryny o 35%, maki pszennej o 34% i wyrobów włókienniczych o 35%.

Ingerencja kapitału amerykańskiego

Premier Izraela wniósł niedawno na sesję parlamentu nowy program gospodarczy. Koła rządowe uważają go za środek

zaradczy, mający uzdrowić "złą sytuację gospodarczą i finansową kraju". W istocie, jak podaje prasa postępową, nowy "plan" Ben - Guriona jest jawną kapitulacją wobec Stanów Zjednoczonych. W ostatnim czasie amerykański administrator gospodarczej "pomocy" wzmógł nacisk na rząd izraelski w sprawie ustalenia nowego kursu funta izraelskiego. W ten sposób inwestycje i towary amerykańskie korzystałyby z dodatkowych ulg, ułatwiających przenikanie kapitałów amerykańskich do gospodarki kraju, gdyż Stany Zjednoczone Wschodu zwróciły obecnie szczególną uwagę właśnie na Izrael. Pragną one tam stworzyć wielki przemysł, któryby opanował rynki Bliskiego i Środkowego Wschodu. Dokonywane się to przeważnie kosztem Wielkiej Brytanii, która jest coraz silniej wypierana z tych terenów. Koła finansowe przewidują, że rozmiary inwestycji amerykańskich wyrażą się sumą \$ 1 mld, przy czym wielkie przedsiębiorstwa Stanów Zjednoczonych założyć mają w Izraelu swoje siostrzane towarzystwa z udziałem kapitałów krajowych. Anglicy mogą narazie utrzymać swe pozycje tylko w przemyśle chemicznym i diamentowym, który stał się jednym z największych w świecie i dał w r.1950 \$ 1 mln. czystego zysku. Rząd stara się przyciągnąć do kraju obce kapitały, zapewniając ułatwienia podatkowe i dewizowe. Polityka ta, doprowadzi do dalszego wzrostu cen, ogólnej drożyzny, jeszcze większego obniżenia stopy życiowej ludności i do powiększenia bezrobocia.

I n f l a c j a

Tendencje inflacyjne w Izraelu wzmagają się. Na początku lutego inflacja pieniędzy w obiegu wynosiła 104,4 mln. ft.izraelskich, czyli 3-krotnie więcej niż w lutym r.1949 i 4 mln. ft. izraelskich więcej niż w grudniu w r.1951. Wynika to w znacznej mierze z dużego deficytu bilansu handlowego i płacniczego. Stopa życiowa ludności ma być jeszcze bardziej ograniczona przez podniesienie podatków i przymusowy zakup pożyczki wewnętrznej w wysokości 10 mld.ft. izraelskich.

J a p o n i a

Handel zagraniczny

Ministerstwo Handlu Zagranicznego i Przemysłu Japonii projektuje zwiększenie zaplanowanej cyfry eksportu na rok finansowy 1952-53 z \$ 1.468 mln. na \$ 1.570 mln.

Jak podaje "Financial Times" przy końcu bieżącego roku finansowego Japonia będzie posiadała dodatnie saldo bilansu handlowego w wysokości \$ 585 mln. Tym samym posiadane przez nią rezerwy obojch walut wzrosną do wartości \$ 1.080 mln. Na sumę tę złożą się: dolary USA w wysokości

594 mln., funty szterlingi - 106 3/4 mln. / \$ 299 mln./ i waluty z rachunku bieżącego wartości \$ 187 mln. Ocenia się, że dodatnie saldo handlowe w stosunku do obszaru szterlingowego wyniesienie około \$ 253 mln. /£ 90 mln./, a wobec obszaru dolarowego około \$ 190 mln.

Według wiadomości podanych przez prasę brytyjską, struktura eksportu Japonii według stref walutowych w pierwszych dwóch kwartałach 1951 r. przedstawiała się następująco / w mln. dolarów/:

	1950 r.		1951 r.	
	I kwartał	II kwartał	I kwartał	II kwartał
O g ó ł e m	47,9	59,7	95,8	124,8
w tym:				
obszar dolarowy	15,6	18,3	21,7	26,6
w tym:				
USA	11,4	13,5	15,8	14,6
Obszar szterlingowy	13,0	21,9	38,4	54,2
w tym:				
W. Brytania	1,2	2,9	2,7	3,8
Kraje marszał- łowskie i ich kolonie	4,8	5,5	8,7	7,4

Japonia stoi w obliczu poważnego braku równowagi między jej handlem zagranicznym z obszarem dolarowym i szterlingowym. Japoński Minister Finansów zapowiedział, że począwszy od dnia 18 lutego b.r. Japonia podejmie kroki zmierzające do zwiększenia importu ze strefy szterlingowej, przy jednoczesnym ograniczeniu eksportu w tym kierunku. Ma to zapobiec ciągłemu wzrostowi dodatniego salda wobec strefy szterlingowej wynoszącego obecnie £ 90 mln. Według oświadczenia rzecznika Ministerstwa Finansów, głównym środkiem mającym na celu zmniejszenie eksportu, będzie zakaz otwierania akredytyw kryjących eksport japoński na okres dłuższy niż trzy miesiące przed terminem wykonania umowy.

Umowy eksportowe, na wykonanie których konieczny jest dłuższy okres czasu, zostaną osobno uregulowane. Jedną z restrykcji eksportowych ma być również zwiększenie stopy życiowej dla transakcji terminowych, płatnych w funtach.

Japoński Urząd Kontroli Dewiz zapowiedział, że z dniem 18 lutego b.r. premie i dyskonta, dotyczące dotychczas jedynie transakcji natychmiastowych, zastosowane będą również do transakcji terminowych. Premie wyniosą 10 sen na dolarze i 28 sen na funcie szterlingu, podczas gdy dyskonta wyniosą 10 sen dla dolara i 56 sen dla funta szterlinga.

Dotychczas w Japonii obowiązywała ta sama stopa dla transakcji natychmiastowych jak i terminowych. W grudniu roku ubiegłego Urząd Kontroli Dewiz zniżył stopę dyskontową dla zakupów w szterlingach, przy czym jeśli chodzi o sprzedaż nie wprowadzono żadnych zmian.

Omawiając kwestię nowej polityki handlu zagranicznego Japonii "Economist" podaje jako przyczyny wzrostu japońskiego salda szterlingowego spadek importu płatnego w funtach, jak pszenicy australijskiej i ryżu sjamskiego, dolarów, wywołany agresją amerykańską na Korei, który spowodował pewne ożywienie importu ze strefy dolarowej oraz, najważniejsze, ogromny wzrost japońskiej produkcji przemysłowej, zalewającej rynki obszaru szterlingowego. Zdaniem "Economist", jakkolwiek ekspansji eksportowej Japonii przyszedł z pomocą czynnik natury zupełnie przejściowej, jak na przykład zawładnięcie rynkiem Pakistanu na skutek zakłócenia stosunków handlowych tego kraju z Indiami, to jednak stwierdzić trzeba, że ma ona charakter długofalowy.

PAKISTAN

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny / morski / w listopadzie 1951 r.

Zgodnie z danymi Centralnego Biura Statystycznego eksport Pakistanu drogą morską wyraził się w listopadzie roku 1951 sumą 142 mln. rupii pakistańskich, a import - 145,4 mln. rp.p.

Bilans płatniczy

W III-cim kwartale ubiegłego roku pakistański bilans płatniczy wykazał saldo ujemne w wysokości 23,3 mln. r.p.

Ingerencja amerykańska

W kraju szerzy się klęska głodu, spowodowana w poważnej mierze polityką obszarników, którzy przechowują duże zapasy zboża, sprzedając je na czarnym rynku po paskarskich cenach.

Korzystając z tego faktu, Amerykanie usiłują rozszerzyć swoje wpływy w Pakistanie i uzależnić go od siebie zarówno pod względem gospodarczym, jak i politycznym. Pakistańska gazeta "Imroz" wypowiada się na ten temat w sposób następujący: "Pomocy" udzielanej przez Stany Zjednoczone nie można nazwać pomocą ... Kraj, który ją przyjmie staje się natychmiast amerykańską bazą wojenną... "Pomoc ta przynosi korzyści jedynie Amerykanom".

Handel zagraniczny w ciągu 9-ciu miesięcy

Eksport Sjamu przez port Bangkok w okresie od stycznia do września r.1951 wyraził się sumą 2.113,8 mln. batów wobec 1.894,3 mln. batów w analogicznym okresie r.1950.

Eksport najważniejszych towarów ze Sjamu we wrześniu i w ciągu pierwszych 9 miesięcy r.1951 - przedstawiał się w porównaniu z takim samym okresem r.1950 następująco
/ w mln. batów /:

	wrzesień		styczeń -wrzesień	
	1950	1951	1950	1951
R y ż	178,5	152,9	1.381,6	1.409,5
Materiały drzewne	11,5	17,3	123,1	130,5
kauuczuk	5,9	7,7	30,2	82,6
rodła wolframowa	0,5	1,3	3,5	39,3
cyna	0,3	-	10,1	0,8
koncentraty ołowiane	-	0,4	5,5	6,7

Ogólna suma eksportu sjamskiego we wrześniu r.1951 wynosiła 226,5 mln. batów wobec 252,7 mln. batów we wrześniu r.1950. Przez port Bangkok przywiezione do Sjamu we wrześniu r.1951 towarów na sumę 260,5 mln. batów wobec 243,7 mln. batów we wrześniu r.1950. Ogólna suma importu sjamskiego w okresie od stycznia do września r.1951. wynosiła 2.604,2 mln. batów w porównaniu z 1.979,7 mln. batów w analogicznym okresie r.1950.

S T A N Y Z J E D N O C Z O N E A M E R Y K I P O Ł -
N O C N E JSytuacja gospodarczaHandel zagraniczny

Dodatknie saldo bilansu handlowego U.S.A. w grudniu 1951 roku osiągnęło \$ 600 mln. Eksport amerykański w ciągu roku 1951 wyraził się cyfrą \$ 15.021.500.000 i był o \$ 5 mld. większy niż w 1950 r.

P r o d u k c j a

Główna produkcja towarów i usług Stanów Zjednoczonych w roku 1951 oceniana jest na \$ 328 mld, co stanowi wzrost o 16% w porównaniu z rokiem 1950. Mimo to, według oświadczenia amerykańskiego Departamentu Handlu, tempo produkcji uległo znacznemu spadkowi w drugiej połowie ubiegłego roku. Wyżej po-

dany wzrost wartości produkcji jest w dużym stopniu rezultatem zwyżki cen.

Podczas gdy w pierwszym kwartale ubiegłego roku wzrost produkcji wynosił \$ 15 mld w skali rocznej, to w drugim kwartale spadł do \$ 9 mld, a w trzecim i czwartym kwartale zmniejszył się aż do \$ 3 mld.

Jak podaje " Financial Times ", spadek produkcji i zamówień w przemyśle trwa nadal i w lutym br. miał miejsce w tej samej skali jak w dwóch poprzednich miesiącach.

Istnieje poważna różnica między zamówieniami a wykonaniem planowanej produkcji. Jedynie 19% producentów osiągnęło planowany najwyższy poziom produkcji zbrojeniowej.

C e n y h u r t o w e

Według danych Ministerstwa Pracy, ogólny wskaźnik cen hurtowych w U.S.A. w grudniu 1951 r. wyniósł 177,8 wobec 175,3 w tymże miesiącu 1950 r. i 178,3 w listopadzie 1951 r. /1926 = 100/.

w tym:

Wskaźniki według stopnia	1 9 5 1	
	listopad	grudzień
Obróbki towarów		
towary gotowe	174,1	173,5
półfabrykaty	168,7	167,9
surowce	189,6	188,8
Wskaźniki według głównych grup towarowych		
artykuły rolnicze	195,1	193,1
żywność	188,8	187,3
Wszystkie towary bez artykułów rolniczych i żywności	166,9	166,9
w tym:		
chemikalia	138,7	137,9
materiały budowlane	224,5	224,0
paliwo i materiały oświetleniowe	139,1	139,2
skóry i wyroby skórzane	196,6	192,3
przedmioty gospodarstwa domowego	172,0	172,0
metale i wyroby metalowe	191,5	191,7
wyroby włókiennicze	159,4	160,5
i n n e	141,3	141,6

B u d ż e t na rok 1952/53

Prezydent Truman przedstawił kongresowi projekt budżetu na rok 1952/53, będący wyrazem wzmożonego wyścigu zbrojeń imperialistów amerykańskich.

Przewiduje on wydatki w wysokości \$ 85.444 mln., dochody zaś, przy obecnie obowiązującym ustawodawstwie podatkowym, na sumę \$ 70.998 mln. Wynika stąd, że deficyt budżetowy osiągnie cyfrę \$ 14.446 mln. podczas gdy deficyt roku budżetowego 1951-52 oceniony był na \$ 8.201 mln.

Charakterystyczną cechą budżetu jest nowy, znaczny wzrost wydatków na cele wojenne, na które ma być wyasygnowana suma \$ 65.100 mln. wobec \$ 49.700 mln. w bieżącym roku budżetowym i \$ 17.800 mln. w roku 1949-50, podczas gdy wydatki na cele pokojowe uległyby dalszym zmniejszeniom.

Z W I A Z E K P O Ł U D N I O W E J A F R Y K I

Handel zagraniczny w r.1951

W uzupełnieniu wiadomości o handlu zagranicznym Związku Afryki Południowej zamieszczonych w WHZ Nr.6/41 podajemy jego szczegółową strukturę geograficzną.

Struktura geograficzna handlu zagranicznego

w okresie od stycznia do września r.1951

/ w tysiącach dolarów /

	I m p o r t		E k s p o r t	
	1950	1951	1950	1951
Wielka Brytania	87.752	125.511	40.153	55.302
Francja	2.440	6.633	15.517	33.260
Stany Zjedno- czone	38,66	69.065	10.757	26.351
Połudn.Rodezja	3.418	4.637	11.613	18.521
Szwajcaria	577	2.414	6.192	12.257
Włochy	3.306	14.420	4.234	7.921
Niemcy zach.	4.235	10.326	3.269	6.887
Holandia	1.565	4.565	5.902	10.202
Belgia	1.829	8.364	4.797	7.022
Kanada	9.074	13.387	1.061	1.361
Iran	7.738	5.540	68	31
Japonia	5.068	11.167	489	915
Szwecja	4.397	7.741	1.777	1.481
Kongo Belg.	4.860	4.955	1.290	1.940
Malaje	3.255	9.530	951	1.729
O g ó ł e m	214.437	356.705	142.822	226.705
/wyłączając inne kraje/	=====			

UMOWY HANDLOWE I PŁATNICZE

AFGANISTAN - INDIE

24 stycznia 1952 r. rządy Indii i Afganistanu ratyfikowały umowę handlową zawartą pomiędzy nimi jeszcze w kwietniu r. 1950. Według niej obu stronom przysługuje klauzula największego uprzywilejowania. Umowa reguluje wolny tranzyt towarów jednego kraju przez terytorium drugiego oraz kwestie pobierania ceł i innych opłat. Handel afganistańsko-indyjski prowadzony jest przez terytorium Zachodniego Pakistanu.

Indyjski import z Afganistanu obejmuje: chemikalia i farmaceutyki, tkaniny i przedzę bawełnianą, worki jutowe, jedwab sztuczny, obuwie, wyroby gumowe, mydło, przyprawy korzenne i herbatę. W r. 1950/51 import towarów afganistańskich do Indii wyniósł 48,5 mln. rupii indyjskich. W tym samym okresie Indie dostarczyły Afganistanowi towarów na sumę 47,6 mln. rupii indyjskich.

ALBANIA - CZECHOSŁOWACJA

15 lutego r. 1952 w Pradze podpisana została pomiędzy Albanią a Czechosłowacją umowa dotycząca obrotów towarowych i płatności na 1952 r.

Zgodnie z tą umową Czechosłowacja dostarczy Albanii wyposażenia maszynowego i innych wyrobów przemysłowych. Albańska Republika Ludowa dostarczy Czechosłowacji surowców przemysłowych i rozmaitych artykułów rolnych.

AUSTRIA - BELGIA / LUKSEMBURG

/umowa kompensacyjna/

Niedawno zawarta została austriacko-belgijska umowa kompensacyjna, przewidująca wymianę 7.000 t. sztab z Belgii i 2.000 t. sztab z Luksemburga w zamian za rudę, w celu wyrównania braku artykułów walcowanych. Cena wyrobów walcowanych wyprodukowanych ze sztab przewyższa o około 2.500 - 2.900 szylingów ceny wyrobów walcowanych produkowanych w Austrii.

A U S T R I A - C Z E C H O S Ł O W A C J A

W uzupełnieniu wiadomości z Nr.6/41/ "W.H.Z." podajemy dalsze szczegóły o umowie austriacko-czechosłowackiej. Czechosłowacja dostarczy Austrii między innymi następujące artykuły: cukier - 20.000 t, chmiel - 150 t, koks retortowy - 3.000 t, węgiel - 640.000 t, oraz na sumę \$ 1.000.000, parafina rafinowana - \$ 20.000, przędza - \$ 100.000, tkaniny wełniane - \$ 180.000, tkaniny bawełniane - \$ 100.000, tkaniny lniane - \$ 20.000, opony rowerowe i ich części - \$ 80.000, maszyny włókiennicze - \$ 240.000, obrabiarki - \$ 250.000, maszyny do szycia \$ 30.000, maszyny drukarskie - \$ 50.000, pojazdy mechaniczne i części zamienne - \$ 1.000.000.

Na austriacki eksport do Czechosłowacji złożą się między innymi: tarcica z drzew iglastych - 2.000 m³, magnezyt - \$ 320.000, wełna drzewna - 750 t, saletra amonowa-wapniowa - 30.000 t, surówka - 12.500 t, stal szlachetna i wyroby z niej - 7.000 t, konstrukcje stalowe - 11.000 t, półfabrykaty z aluminium - 160 t, wyroby przemysłu papierniczego - \$ 135.000, tytoń - \$ 120.000, łożyska kulkowe i rolkowe - \$ 100.000, kosy i sierpy - \$ 300.000, butle stalowe - \$ 100.000, narzędzia specjalne - \$ 100.000, rozmaite wyroby żelazne i metalowe - \$ 300.000, armatura - \$ 540.000, maszyny - \$ 2.000.000, dźwigi i ich części - \$ 1.500.000, transportery łańcuchowe - \$ 1.200.000 wyposażenie przemysłowe - \$ 500.000, lokomotywy dieslowskie i ich części - \$ 150.000, rozmaite prasy - \$ 150.000, elektryczne pomiarowe przyrządy precyzyjne - \$ 200.000, rozmaite maszyny elektryczne i aparaty - \$ 500.000, piece łukowe - \$ 1.500.000.

A U S T R I A - F R A N C J A

W uzupełnieniu wiadomości z Nr. 6/41 W.H.Z. podajemy wykaz kontyngentów eksportowych towarów francuskich / w mln. fr.francuskich/: sprzęt mechaniczny i elektrotechniczny - 250, chemikalia - 200, worki jutowe - 130, tkaniny z jedwabiu naturalnego i sztucznego - 100, tkaniny wełniane - 75, tkaniny bawełniane - 70, inne tekstylia - 100, skóry - 75, wyroby gumowe - 60, opony samochodowe - 60, jarzyny i świeże owoce - 100, inne produkty rolne i spożywcze - 100, oraz /w tys. t./: rośliny strączkowe - 5,0, twarde włókna - 30,0, korund - 0,3, krzem - 0,2.

Poza wymienionymi kontyngentami Francja zobowiązała się dostarczyć Austrii /w tys.t./: tomasyny - 45, superfosfatów - 40, soli potasowej - 25, półfabrykatów z metali żelaznych - 10, drewna egzotycznego - 2, ryżu - 1,5 oraz /w mln. fr.francuskich/ stopów żelaznych - 300, półfabrykatów z metali nieżelaznych - 80, przędzy wełnianej - 300, przędzy ze sztucznego jedwabiu - 100.

Austriacki eksport do Francji i Algeru obejmuje /w mln.fr. francuskich/: motocykle - 250, sprzęt elektryczny i mechniczny - 235, obrabiarki - 125, traktory dieslowskie - 100, wyroby z wolframu i molibdenu - 90, sprzęt pneumatyczny - 50, wyroby przemysłu szklanego - 105, oraz

/w tys. t./: sztuczne nawozy azotowe - 60, półfabrykaty ze stali specjalnej - 2,2.

Poza tym w ramach wymienionej umowy Austria będzie eksportować do Marokko, Tunisu i innych kolonii francuskich: tarcicę - 30.000 m³, płyty fibrowe - 10.000 m², komplety skrzyń - 2.00 m³; /w mln. fr.francuskich/: maszyny i sprzęt - 200, tekstylia - 100, zapalki - 150, dźwigi - 150, sprzęt pneumatyczny - 60, lampy i kuchenki naftowe - 120.

A U S T R I A - N O R W E G I A

19 stycznia 1952 r. zawarta została austriacko-norweska umowa handlowa. Kontyngenty obejmują szereg pozycji, z których podajemy najważniejsze. Eksport austriacki: tarcica - 1.200 m³, gruba blacha - 2.500 t, konopie i przędza konopna - 1.000.000 koron norweskich, tkaniny jutowe - 500.000 koron norw., wyroby szklane - 300.000, koron norw., nakrycia stołowe - 300.000 koron norw., wyroby żelazne i metalowe - 650.000 koron norw., sprzęt biurowy - 1.000.000 koron norw. Eksport norweski: mączka rybna - 2.000 t, utwardzony tran - 1.500 t, tran - 1.000 t, ferrochrom - 1.000 t, żelazo nakrzemowe - 1.500 t, ferrochromangan - 2.250 t, maszyny i inne wyroby z żelaza i stali - 800.000 koron norw.

Poza tym Austria zobowiązała się dodatkowo dostarczyć Norwegii towarów w sumie 1 mln. koron norw., jako spłatę kredytów przyznanych przez Norwegię na r. 1947. Dostawy towarów nie będą wliczane na poczet umowy. Chodzi tu w szczególności o towary konfekcyjne, urządzenia biurowe, kapelusze, nakrycia stołowe, wyroby metalowe, gumowe i motocykle.

A U S T R I A - S Z W A J C A R I A

W uzupełnieniu wiadomości z Nr. 8/43 W.H.Z. podajemy dalsze szczegóły dotyczące umowy austriacko-szwajcarskiej. Lista kontyngentowa eksportu szwajcarskiego do Austrii obejmuje między innymi: mleko skondensowane i w proszku 500.00 fr.szw., ser w skrzyniach - 1.000.000 fr.szw., kazeina - 100.000 fr.szw., bydło hodowlane - 450.000 fr.szw., rudy żelaza - 3.000.000 fr.szw., szkło laboratoryjne i przemysłowe - 125.000 fr.szw., wełna czesankowa - 1.500.000 fr.szw., przędza wełniana - 2.000.000 fr.szw., przędza sztucznego jedwabiu - 4.500.000 fr.szw., przędza bawełniana - 2.500.000 fr.szw., tkaniny wełniane - 300.000 fr.szw., tkaniny z jedwabiu sztucznego i naturalnego - 750.000 fr.szw., obuwie skórzane - 100.000 fr.szw., ferrochrom - 500.000 fr.szw., miedź /czysta lub w stopach/ - 350.000 fr.szw., aluminium - 150.000 fr.szw., zegarki - 3.500.000 fr.szw., instrumenty medyczne - 400.000 fr.szw., maszyny włókiennicze i części zapasowe - 7.000.000 fr.szw., obrabiarki - 3.000.000 fr.szw., maszyny biurowe - 500.000 fr.szw., przyrządy optyczne i fizyczne - 500.000 fr.szw.

maszyny, pojazdy mechaniczne i ich części - 7.000.000 fr. szw., elektrody grafitowe - 1.500.000 fr. szw. maszyny i aparaty elektryczne - 8.000.000 fr. szw., kwas siarkowy - 1.000.000 fr. szw., masy sztuczne - 1.200.000 fr. szw., barwniki anilinowe - 9.000.000 fr. szw., farmaceutyki - 5.000.000 fr. szw., książki, pisma - 1.500.000 fr. szw.

B E L G I A - C Z E C H O S Ł O W A C J A

Układ płatniczy, regulujący stosunki finansowe pomiędzy Belgią a Czechosłowacją, którego postanowienia wygasnąć miały dnia 31 grudnia 1951 r., przedłużony został do 30 czerwca bieżącego roku.

B E L G I A / L U K S E M B U R G - F I N L A N D I A

Pomiędzy Belgią/Luksemburgiem a Finlandią uzgodnione zostały w ramach obowiązującej umowy handlowej nowe listy kontyngentowe na rok 1952. Eksport Beneluxu wzrosł nie niemal dwukrotnie. Finlandia była zadłużona w stosunku do Beneluxu na sumę około 100 mln. franków belgijskich, które rząd fiński wypłacił w dolarach. Eksport Beneluxu do Finlandii obejmuje między innymi: artykuły rolnicze i spożywcze - 16 mln. b.fr., wyroby hutnicze - 95.000 t, wyroby metalowe, elektrotechniczne i maszyny - 240 mln. b.fr., w tym maszyny, aparaty itd - 70 mln. b.fr., materiały elektrotechniczne - 70 mln. b.fr., artykuły chemiczne i nawozy sztuczne, siarczan sodu - 25.000 t, siarczan aluminium - 5.000 t, chlorek wapna - 12.000 t, różne artykuły chemiczne - 50 mln. b.fr., inne artykuły objęte tą pozycją - 76 mln. b.fr., wyroby włókiennicze - około 190 mln. b.fr., w tym: różnego rodzaju tkaniny - 45. mln. b.fr., różne wyroby gotowe - 10 mln. b.fr., skóry i wyroby skórzane - 17 mln. b.fr., wyroby szklane - 5 mln. b.fr., kauczuk - 17,5 mln. b.fr. metale nieżelazne: m.inn. cynk - 100 mln. b.fr., ołów i wyroby z ołowiu - 40 mln. b.fr.

Oprócz tego eksport obejmuje: materiały ogniotrwałe - 2 mln. fr. b., piasek na potrzeby hut szkła i żelaza - 10.000 ton, artykuły fotograficzne i radiograficzne - 20 mln. b.fr., koks - 100.000 t, węgiel - 60.000 t.

Import Beneluxu z Finlandii obejmuje między innymi następujące artykuły: drzewo, papier, karton, papier Kraft, skóry i futra.

B U Ł G A R I A - N I E M I E C K A R E P U B L I K A D E M O K R A T Y C Z N A

Agencja ADN donosi, że 20 lutego podpisana została w Berlinie umowa handlowa i płatnicza na r. 1952 pomiędzy Bułgarią a N.R.D.

Na podstawie tej umowy, przewidującej znaczne zwiększenie obrotów w porównaniu z 1951 r, Bułgaria będzie dostarczać surowców przemysłowych, tytoniu i produktów rolniczych, a N.R.D. - przede wszystkim maszyn i sprzętu elektrotechnicznego oraz chemikalii i artykułów powszech-

nego użytku.

C Z E C H O S Ł O W A C J A - N O R W E G I A

Uzupełniając wiadomości zamieszczone w Nr. 31/34/ W.H.Z. podajemy dodatkowo, że norweski eksport obejmuje m.inn.: tłuszcze i oleje - 4.000 t, śledzie - 5.000 t, ryby mrożone - 1.500 t, kwasy tłuszczowe - 1.500.000 koron norweskich, kazeina - 400.000 koron norw., sztuczne włókna - 200 t, koncentraty rudy żelaznej - 20.000 t, piryty - 25.000, surówka - 2.000 t, aluminium - 500 t, stopy żelazne - 1.500 t.

Czechosłowacki eksport obejmuje natomiast m.inn.: cukier - 168.000.000 koron czeskich, kwasy organiczne - 80 t., chmiel - 30 t, instrumenty muzyczne - 1.000.000 koron czeskich, grafit - 500.000 koron czeskich, urządzenia szkolne i biurowe - 1.200.000 koron czeskich, drzewo twarde - 1.300.000 koron czeskich, obuwie gumowe - 10.000.000 koron czeskich, skóra sztuczna i płótno do oprawy książek - 2.500.000 koron czeskich, wyroby skórzane - 700.000 koron czeskich, koalin - 800 t, glina ogniotrwała - 2.500 t, porcelana techniczna - 1.000.000 koron czeskich, ceramika sanitarna - 2.500.000 koron czeskich, porcelana stołowa - 2.500.000 koron czeskich, szkło płaskie i budowlane - 3.500.000 koron czeskich, szkło techniczne - 2.000.000 koron czeskich, drut stalowy, walcowany i wyroby z żelaza kutego - 10.000.000 koron czeskich, wyroby z żelaza, stali i innych metali - 10.000.000 koron czeskich, aparaty radiowe - 1.000.000 koron czeskich, sprzęt telefoniczny i telegraficzny - 2.000.000 koron czeskich, pompy wszelkiego rodzaju - 2.000.000 koron czeskich, przyrządy miernicze - 2.000.000 koron czeskich, maszyny do obróbki metali - 5.000.000 koron czeskich, maszyny elektryczne - 4.500.000 koron czeskich, maszyny włókiennicze - 4.000.000 koron czeskich, inne maszyny - 3.500.000 koron czeskich, samochody - 12.000.000 koron czeskich.

D A N I A - S Z W E C J A

W Kopenhadze zawarta została nowa duńsko-szwedzka umowa handlowa na okres 1.II.1952 r. do 31.I.1953 r., przewidująca rozszerzenie obustronnej wymiany towarowej. W ramach poprzedniej umowy Dania dostarczyła Szwecji towarów wartości około 330 mln. duńskich kr; dostawy szwedzkie wyniosły 535 mln. dkr. Wzrost szwedzkiej nadwyżki eksportowej spowodowany został wprowadzonymi przez rząd duński w roku 1951 zarządzeniami liberalizacyjnymi. Duński kontyngent eksportowy, według nowej umowy, obejmuje m.inn. 15.000 t, mięsa wołowego i wieprzowiny 26.000 t, cukru, wyroby mięsne i odpadki poubojowe za 1,5 mln. dkr., oraz kwiaty, warzywa, świeże owoce itd. /4,2 mln. dkr./, urządzenia chłodnicze i lodówki /3 mln. dkr./, maszyny biurowe i odkurzacze /3,7 mln. dkr./, sprzęt radiotechniczny /3 mln. dkr./, maszyny, aparaty, instrumenty i inne wyroby przemysłu maszynowego na łączną sumę 16 mln. dkr.

Nowy umowa uważana jest w Danii za zadawalającą, gdyż przewiduje rozmaite ważne szwedzkie dostawy m.inn. zwykłą kontyngentu papieru gazetowego z 10.000 t, w 1951 roku na 12.000. Poza tym Szwecja dostarczy: 65.000 stads drzewa, 30.000 t, celulozy, 8.000 t. miazgi drzewnej, 16.000 t, papieru na worki, tekturę, karton i papier /26 mln. dkr/, surówkę żelazną i wyroby żelazne /24 mln dkr./ centerfugi i maszyny dla przemysłu mleczarskiego /3,5 mln.dkr./, sprzęt telefoniczny /10 mln.dkr/ oraz maszyny, aparaty i instrumenty /29 mln.dkr./.

Ustalono również obustronne kontyngenty na eksport ryb wartości po 5 mln. dkr.

E G I P T NIEMCY ZACHODNIE

Do układu egipsko - zachodnio niemieckiego /patrz Nr 21/24 W.H.Z./ zostały wprowadzone następujące zmiany:

Władze zachodnio-niemieckie otworzyły kredyt w wysokości £ 1 mln. na zakup egipskiej przędzy bawełnianej bez ograniczenia ilości oraz kredyt £ 1.500.000 na import cebuli egipskiej.

Celem umożliwienia przedstawicielom firm egipskich wzięcia udziału w wystawach niemieckich, zostaną otwarte również inne kredyty.

Niemcy zachodnie uwzględnią jednocześnie potrzeby Egiptu w zakresie węgla i półfabrykatów.

F I N L A N D I A - I S L A N D I A

W dniu 4 lutego 1952 r. podpisana została w Reykjaviku nowa umowa handlowa fińsko-islandzka na okres od 1 lutego 1952 r. do 31 stycznia 1953. Umowa przewiduje wymianę towarową na ogólną sumę £ 1,585 mln. Islandia dostarczy śledzi, mączki śledziowej i rybnej, tranu, jełit i otrzyma w zamian za to tarcicę, papier gazetowy i inny oraz rozmaite wyroby z drzewa uszlachetnionego.

F R A N C J A - P O R T U G A L I A

W ostatnich dniach podpisano w Lizbonie nową umowę handlową francusko-portugalską, której ważność przewidziana jest na 1 rok, począwszy od 1 marca br. Umowa przewiduje następujące kontyngenty francuskiego importu z Portugalii: korek i wino - 60 mln. eskudów, sardynki w konserwach - 2.500 t, kawa - 2.000 t, sól - 30.000 t, cement - 70.000 t, włókno sizalowe - 5.000 t, tkaniny bawełniane - 850 t, oraz iskrzyk żelazny - 250.000 t. W zamian za to Francja dostarczy Portugalii następujące towary: antracyt - 10.000 t, fosfaty - 220.000 t, żelazo stal - 31.000 t, stal specjalna - 2.000 t, samochody - 600 mln. franków fr., chemikalia - 130 mln. franków fr. oraz zegarki, maszyny itd. W ubiegłym roku import Francji i Portugalii osiągnął 4,8 mlrd franków francuskich, zaś eksport Francji do Portugalii

- 6,3 mlrd.

FRANCJA - SZWECJA

W uzupełnieniu wiadomości z Nr. 31/34 W.H.Z. podajemy dalszą listę kontyngentów towarowych na eksport z Francji do Szwecji /w tys. ton/: otręby pszenne - 25, banany - 7, orzeszki palmowe - 4, łuskane orzechy kokosowe - 1, gips - 7, soda kaustyczna - 3, chlorek wapnia - 15, siarczany sodu - 5, węglan sodu - 40, tlenek glinu - 6, fosfaty - 1, skóry - 0,3, odpadki bawełniane - 0,5 przędza wełniana - 1,25, lniana - 0,4, z jedwabiu sztucznego - 0,4, z włókna "staple" - 0,3, złom - 15, rury lane - 8, rury stalowe - 9, drewno pochodzenia liściastego - 12.000 m³, drzewo "okume" - 10.000 m³ oraz /w tys. koron szwedzkich/: oliwa prowansalska - 600, artykuły perfumeryjne - 2.200, skóry garbowane i wyroby skórzane - 10.000 / w tym futra - 1.750/, obuwie - 500, ceramika i szkło - 1.800, artykuły jubilerskie - 2.000, wyroby aluminiowe - 1.000, metalowe artykuły kuchenne - 1.500, maszyny dla przemysłu spożywczego - 1.000, sprzęt radiowy i elektrotechniczny - 1.700, samochody - 35.000, rowery i motocykle - 1.300, sprzęt foto i kinematograficzny - 1.500, instrumenty muzyczne - 1.500, sprzęt maszynowy - 1.500.

Eksport szwedzki do Francji obejmuje następujące pozycje /w tys. ton/: śmietana - 1,6, ruda żelazna - 60, olejek sosnowy - 1,0, mączka drzewna - 2,0, papier gazetowy - 6, wyroby z metali żelaznych - 24, cement - 50, oraz /w tys. koron szwedzkich/: ryby - 1.100, chemikalia i farmaceutyki - 7.500 / w tym barwniki syntetyczne - 1.500/, płyty fibrowe - 4.300, zapalki - 9.650, stal nierdzewna - 1.500, drut stalowy - 2.000, urządzenia dla przemysłu młynarskiego - 14.000, urządzenia chłodnicze - 8.500, traktory - 9.000, samochody - 2.600, silniki spalinowe - 2.400, sprzęt wiertniczy - 2.650, sprzęt rolniczy - 1.500, obrabiarki do metali - 3.400, obrabiarki do drzewa - 1.000, sprzęt pneumatyczny - 4.000, ciężki sprzęt elektryczny - 3.000, sprzęt spawalniczy - 1.000, łożyska kulkowe - 5.000, lampy naftowe - 3.500, maszyny do pisania - 1.400. Ponadto Szwecja dostarczyć ma 45.000 standartów drewna tartego oraz obuwie gumowe za 750.000 koron szwedzkich.

HOLANDIA - SZWECJA

Umowa handlowa zawarta pomiędzy Holandią a Szwecją na okres od 1 marca 1952 r. do 28 lutego 1953 r. stanowi właściwie prolongatę istniejącego układu. Należy spodziewać się zwiększenia obrotów, gdyż zwiększona została pewna ilość kontyngentów towarów niezliberalizowanych. W ramach umowy przewiduje się szwedzki eksport do Holandii na sumę 500 mln. koron, a import z Holandii - na sumę 400 mln. koron. Obie strony zapewniły sobie nawzajem wydawanie licencji eksportowych dla pewnej ilości ważnych towarów - np. ze strony szwedzkiej na 350.000 t rudy żelaza / + 20.000 t./, na 125.000 standartów wyrobów drzewnych /- 50.000 stan-

dartów/, na 50.000 t. celulozy papierniczej i na 35.000 t. celulozy wiskożowej /w r.ub. łącznie 100.000 t./. Ze strony holenderskiej ma być dostarczone jak dotychczas 350.000 t. koksu, 40.000 t. surówki i 40.000 t. żelaza i stali oraz chemikalia, przędza i tkaniny wełniane. Ze szczególnym zadecydowaniem przyjęto w Szwecji fakt, że Holandia chce dostarczyć dość znaczne ilości blachy cienkiej i średniej.

INDIE - WIELKA BRYTANIA

Indyjsko-brytyjski układ finansowy z sierpnia r. 1947, którego postanowienia formalnie wygasły w połowie ubiegłego roku, przedłużony został niedawno do 30 czerwca 1957 r. Faktycznie postanowienia wymienionego układu były w między czasie przez obie strony nadal przestrzegane, co m.inn. znalazło wyraz w odmrożeniu przez Wielką Brytanię z avoir'ów funtowych Indii sumy £ 310.000.000, przeznaczonej na utworzenie w New Delhi rezerwy walutowej. Istniejące jeszcze zadłużenie Wielkiej Brytanii wobec Indii wynoszące obecnie £ 570.000.000 /wobec £ 643.000.000 w czerwcu r. 1951 i £ 1.140.000.000 w sierpniu r. 1947/ zlikwidowane ma być do r. 1957 w drodze odmrażania przez Londyn w ratach po £ 35.000.000 rocznie.

Indie zobowiązały się zwiększyć eksport surowych włókien, manganu i miki na rynki obszaru dolarowego, a w celu uniezależnienia się od importu środków żywności z zagranicy - powiększyć krajową produkcję rolniczą.

IRAN - WŁOCHY

W uzupełnieniu wiadomości z Nr. 8/43 W.H.Z. podajemy, że w ramach umowy zawartej pomiędzy Iranem a Włochami Iran będzie eksportował między innymi /w mln. dolarów/: zboża - 1,4, wełnę i skórki - 0,78, dywany - 0,98, drewno - 2,0, skórki jagnięce - 1,54, owoce suszone - 0,42.

NIEMCY ZACHODNIE - NORWEGIA

Według doniesienia agencji France Presse, pomiędzy Norwegią a Niemcami zachodnimi zawarta została umowa handlowa na okres 1 roku, poczynszu od 1 marca 1952 r.

Dostawy norweskie do Niemiec zachodnich składać się będą z materiałów drzewnych, ryb i przetworów rybnych na ogólną sumę 390 mln. koron norweskich. Import Norwegii z Niemiec zachodnich na sumę 440 mln. koron norweskich obejmuje węgiel, koks i walcówkę.

N I E M C Y Z A C H O D N I E - T U R C J A

W Ankarze podpisana została umowa handlowa między Turcją a Niemcami zachodnimi, zgodnie z którą Turcja - w miarę możliwości - pokrywać będzie całkowite swe zapotrzebowanie na stal, żelazo i maszyny w Niemczech zachodnich. Natomiast te ostatnie zobowiązują się do zakupu 10.000 t. tytoniu i większych ilości bawełny w Turcji. Wymiana towarowa ma osiągnąć wartość około \$ 2.500.000 w obu kierunkach.

Rząd turecki starać się będzie w Londynie o zwolnienie tureckich należności w Niemczech zachodnich, zablokowanych tam w czasie wojny.

N O R W E G I A - W Ł O C H Y

2 lutego 1952 r. w Oslo parafowano umowę handlową pomiędzy Włochami a Norwegią. Umowa ważna jest na okres od kwietnia 1952 r. do marca 1953 r. i przewiduje dostawy każdej ze stron na sumę 100 mln. keron norweskich.

Norweski eksport do Włoch będzie obejmował: rybę, tran, celulozę, miążgę drzewną i papier. Włochy zobowiązały się dostarczyć Norwegii konopii, przędzy konopnej, tekstylii i owoców.

W roku ubiegłym Norwegia importowała z Włoch tekstylii na sumę 34 mln. keron norweskich.

T U R C J A - W Ł O C H Y

W uzupełnieniu wiadomości podanych w Nr. 6/41/ W.H.Z. podajemy, że zawarta pomiędzy Turcją a Włochami umowa handlowa i płatnicza ważna jest do końca maja 1953 r. Według informacji pół-urzędowych umowa przewiduje włoski kontyngent eksportowy towarów niezliberalizowanych przez stronę turecką wartości \$ 14,5 mln. oraz towarów zliberalizowanych na sumę \$ 12,8 mln.

Włoskie dostawy obejmują wyroby tekstylne na sumę \$ 8,7 mln, wyroby przemysłu maszynowego - na \$ 8,7 mln, produkty gumowe - na \$ 2,25 mln, wyroby chemiczne i farmaceutyczne - na \$ 1,6 mln, wyroby drobnego przemysłu na \$ 1,47 mln, wyroby papiernicze - na \$ 645.000, ceramika, wyroby szklane i porcelanę - na \$ 400.000. Pozostałe kontyngenty eksportowe Włoch obejmą kapelusze, guziki i nakrycia stołowe.

Poza towarami wymienionymi w Nr. 6/41/ W.H.Z. Turcja ma dostarczyć 1.000 szt. żywca /świnie/, 10.000 ton ryb żywych i mrożonych, 500 t. tytoniu, 500 t. azbestu, 1.500 t. oliwy roślinnej itd.

REGLAMENTACJA OBROTÓW HANDLOWYCH

ARGENTYNA

Import żelaza w sztabach dla odlewni

Okólnikiem dewizowym z dnia 6.2.1952 r. Argentyński Bank Centralny komunikuje, że udzielać będzie zezwolenia dewizowe, które będzie wykorzystać można, na oficjalnym rynku walutowym na import żelaza w sztabach dla odlewni poz.23.1653.00/, niezależnie od kraju pochodzenia. Do podań należy załączyć zaświadczenie wydane przez Ministerstwo Gospodarki Krajowej stwierdzające potrzebę importu.

Przepisy odnośnie konosamentów

Wymagane są trzy oryginały konosamentów. Muszą one być kontrasygnowane przez firmę, która figuruje jako załadowca, jednakże może również kontrasygnować armator w imieniu załadowcy. Jeżeli konosamenty wystawione są "na order" musi być podane w konosamentach awizo /notify -adress/. W tych dokumentach winien być zaznaczony kraj pochodzenia towarów. Ponadto - zgodnie z argentyńskim prawem konsularnym - muszą być zaznaczone w konosamentach wszystkie szczegóły z "Permiso Previo de cambio".

Przy oddawaniu konosamentów i należących do nich faktur konsularnych do legalizacji musi być przedłożona fotokopia odnośnego "Permiso". Jeżeli jednak nie ma takiego dokumentu wystarczy również list lub telegram od importera z Buenos Aires w którym są zawarte potrzebne szczegóły. Tylko przy przedłożeniu tych podkładek mogą być zalegalizowane konosamenty i faktury konsularne. Podkładki "Permiso" zatrzymuje konsulat.

BELGIA

Ograniczenia importowe

Z dniem 1.2.1952 r. na import tektury i papieru w arkuszach lub belach należy uzyskać pozwolenie importowe./poz. tar. od 417 do 421/.

B R A Z Y L I A

Przepisy importowe

Pozwolenie importowe, które jest wymagane zasadniczo na wszystkie towary przywożone, upoważnia importera, po dokonaniu formalności celnych, do zwrócenia się do Banku o przydział dewiz po kursie oficjalnym. Podania te są zaspokojone na zasadzie priorytetu w/g następujących kategorii:

Kategoria A i B - towary najważniejsze, uprzywilejowane jak: opał, smary, niektóre metale, produkty chemiczne i farmaceutyczne, maszyny rolnicze itp.

Kategoria I - niektóre towary spożywcze, książki, druki, przedmioty sztuki itp.

Następnie rozpatrywane są przelewy kapitałów, dochodów itp. oraz płatności na towary luksusowe.

W odniesieniu do płatności w dolarach, funtach szt., koronach szwedzkich, frankach szwajc., belgijskich i francuskich istnieje t.zw. system kolejności.

Zapotrzebowania na każdą z powyższych walut w każdej kategorii są uwzględniane w miarę rozporządzalności tymi walutami w porządku chronologicznym zgłoszeń.

E G I P T

Zamieszanie polityki handlowej

Komitet eksportowo - importowy postanowił ograniczyć import towarów luksusowych i innych towarów, które zwykle były zakupowane w Anglii.

Według doniesień prasy, szereg krajów chce dostarczyć Egiptowi węgiel, maszyny, lokomotywy, chemikalia i inne towary po cenach o 15% niższych niż ostatnio były płacone w Anglii.

Według doniesień prasy Egipskie Ministerstwo Handlu i Przemysłu rozpatruje kwestię zakazu eksportu rudy manganu. Przypuszcza się, że w roku 1952 rząd zakaze wywozu żywności z Egiptu.

F R A N C J A

Ograniczenia importowe

Opublikowana w Paryżu lista towarów, nieobjętych restrykcjami importowymi, t.j. niewymagających w przyszłości pozwoleń przywozu, zawiera - głównie surowce i podstawowe środki żywnościowe. Między innymi na liście znajdują się następujące towary, które mogą być przywożone z Krajów OEEC: mięso, żywiec, manioka, niektóre produkty pochodzenia roślin-

nego, zwłaszcza zboża, cukier, makuchy, siarka, azbest, surowce mineralne, rudy /zwłaszcza żelaza, manganu, bauxytu, miedzi, cynku, cyny, antymonu i niklu /, metale szlachetne, smoła, rozmaite kwasy, ekstrakty barwnicze, kazeina, kauczuk, guma i żywica, skóry surowe i wyprawione, juta, szkło, ferro-mangan, złom żelazny, żelazo i stal w proszku, łożyska kulowe i walcowe.

I S L A N D I A

Przepisy impo-rtowe

Przepisy importowe na rok 1952 przewidują, że świadectwa importowe, wydane za eksport towarów płatny w dolarach lub jednostkach rozliczeniowych EPU, mogą być zużyte na import towarów wymienionych w załączniku I pochodzących z wszystkich krajów. Import towarów wymienionych w załączniku II jest ograniczony do tych krajów, z którymi Islandia ma umowy clearingowe lub inne płatnicze. Wśród nich jest wymieniona i Polska. Chociaż nie są wymagane pozwolenia importowe i dewizowe na towary wymienione w załącznikach, importerzy islandcy winni bądź zapłacić z góry, bądź uzyskać gwarancję banku, że otrzymają potrzebne dewizy na zapłatę za towar.

Wśród towarów wymienionych w załączniku II znajdują się: jabłka, brzoskwinie, gruszki, melony, winogrona, glukoza, owoce konserwowe, dżemy, galarety i marmelady owocowe, jarzyny marynowane w occie lub przyprawiane w inny sposób, purée z pomidorów, zapalki, rękawiczki, pasy, torby podróżne, walizki skórzane, płaszcze przeciwdeszczowe, ubrania, ozdoby choinkowe.

J A P O N I A

Kontrola importu

Ministerstwo Handlu Zagranicznego i Przemysłu w Tokio podaje do wiadomości, że do dnia 31.3.1952 r. będą przyjmowane wnioski o pozwolenie importowe na następujące towary, pochodzące ze strefy szterlingowej: fosfat, potaż /K20 40%/, ropę naftową i pochodne, surową wełnę i sól, parafinę w stanie płynnym i stałym, liście tytoniu itd.

K O L U M B I A

Przepisy importowe

Na podstawie dekretu nr. 2597 z 18.12.1951 r., od dnia 1.1.1952 r. władze celne winny się powstrzymać od dokonania

odprawy celnej o ile towar został załadowany w porcie załadunku po dacie upływu ważności pozwolenia importowego. Fakt ten winien być ustalony po zbadaniu odpowiedniego konosamentu. Pozwolenie importowe może być przedłużone, jeżeli istnieją ku temu słuszne powody. W tym wypadku towar winien być załadowany przed upływem czasu, na który pozwolenie zostało przedłużone.

P A K I S T A N

Projekt reformy walutowej

Bank Narodowy Pakistanu oświadczył, iż opracowuje się plan rządowy ustanowienia rupii pakistańskiej - jako waluty urzędowej o charakterze międzynarodowym. Dzięki temu planowi dewizy pakistańskie były uniezależnione od wagań F.szt. jak również innych walut zagranicznych. Reforma ta przyniosłaby szereg korzyści Pakistanowi, między innymi umożliwiłaby Pakistanowi przeprowadzenie oszczędności w kwocie 60 mln. rupii rocznie, które Pakistan wpłaca do banków brytyjskich tytułem prowizji za pakistańskie transakcje dewizowe.

Filie Narodowego Banku Pakistanu będą otwarte w Londynie i w Tokio. Kupcy będą musieli obliczać swe ceny w rupiach i żądać od swych klientów pokrycia również w rupiach.

S Y R I A

Przepisy eksportowe

Na mocy zarządzenia z dnia 20.12.1951 r. należy uzyskać pozwolenie eksportowe na jarzyny i owoce. Ministerstwo Handlu jednocześnie podaje do wiadomości, że eksport przez port Latakia jest obowiązujący dla następujących produktów: nasion bawełny, makuchów, surowych skór, wełny, surowej bawełny, soczewicy i wyki.

U R U G W A J

Zmniejszenie kontroli importu

Według doniesień prasy rząd urugwajski ogłosił 15.1.52 roku wiadomość o zmniejszeniu niektórych ograniczeń importowych w szczególności zniesiono kontrolę nad importem ropy naftowej, olei smarowych i niektórych innych towarów przywożonych z USA, Kanady, Szwajcarii, Włoch, Japonii, gdy płatności za nie dokonywane są w dolarach lub przywożonych z krajów z którymi Urugwaj ma umowy płatnicze a zapłata

przewidziana jest w walucie sprzedawców.

Import papieru gazetowego i juty może być dokonywany ze wszystkich krajów bez licencji. Zniesiono również kontrolę nad importem niektórych głównych kopalni mineralnych i metali z krajów, z którymi Urugwaj nie jest związany umowami płatniczymi i płatności które dokonuje się w dolarach oraz z krajów, z którymi istnieją umowy płatnicze i zapłata za towary dokonywana jest w odpowiednich walutach.

Z W I A Z E K P O Ł U D N I O W E J A F R Y K I

Ograniczenia importowe

Rząd postanowił ograniczyć import tkanin z krajów o twardej walucie. Po 30.1.1952 r. wydawanie pozwoleń importowych na te kraje jest już ograniczone.

C Ł A

A R G E N T Y N A

Zwolnienie od opłat celnych importowych i dodatkowych

Uchwałą nr.180 z dnia 31.1.1952 r. został zwolniony w granicach przepisów Dekretu Nr.16.787/48 od opłat importowych i dodatkowych import liczników elektrycznych na 200 wolt i do 10 amperów oraz części i akcesoriów do tychże liczników, używanych do instalacji elektrycznych w domach mieszkalnych. Zwolnienie od cła importowanego artykułu uzależnione jest od stwierdzenia przeznaczenia.

Zniżka ceł

Cło importowe na bronz w sztabach zostało obniżone na 9% od zadeklarowanej wartości.

B E L G I A

Podwyżka opłaty eksportowej

Z dniem 21.1.1952 r. podwyższona została opłata eksportowa na towary przeznaczone do krajów EPU. Od towarów, od których pobierana była dotychczas opłata w wysokości 1% obecna stawka wynosi 7,5 %, dla towarów, dla których cło eksportowe wynosiło 2-3%, obecnie jest podwyższone do 10%. Opłata eksportowa dla towarów niepodlegających cłu pozostaje niezmieniona i wynosi 5%.

F R A N C J A

Zniesienie ceł

Rząd francuski zniósł tymczasowo opłaty celne na import takich towarów jak niektóre rodzaje okrągłaków, od których dotychczas pobierano 10% ad valorem, brusy dębowe /20%/ i inne gatunki /-15%/, tarcicę - 20%, wełna-1%, blacha i druty cynkowe, stopy cynku i walcówki - od 15 do 20%.

G R E C J A

Nowa opłata importowa

Z dniem 31.12.1951 r. została nałożona nowa opłata importowa w wysokości od 25 do 100%, która jest pobierana od importerów greckich.

Dla spirytusu, wyrobów skórzanych, futer, jedwabi, wyrobów elektrycznych i samochodów opłata wynosi 100% wartości towarów importowanych.

50% wartości pobiera się od niektórych środków żywnościowych, herbaty, kakao, wysokich gatunków drzewa twardego, białego cementu, blachy miedzianej, z ołowiu lub aluminium, wyrobów gumowych, tekstylii / z wyjątkiem pewnych wyrobów bawełnianych/, rowerów i motocykli.

25% pobiera się od: wyrobów żelaznych, wyrobów chemicznych, autobusów, aut ciężarowych i podwozi.

Z mocą wsteczną od 1.1.1952 r. ustalona została nowa opłata importowa od tekstylii. Pobierana jest ona od wartości cif., przed ocenieniem. Odnosi się ona do tkanin i wyrobów bawełnianych i wynosi 50% ad valorem./poz.od 221 do 225 a, b, /, pończoch i skarpetek - 100%/poz.225 c, d, /, tkanin i wyrobów wełnianych - 50%/ poz.od 235 do 243/, tkanin jedwabnych - 50% /poz.245/, wyrobów jedwabnych - 100% /poz.246, 247/.

S T A N Y Z J E D N O C Z O N E

Zwiększenie cła na ołów i cynk

Prezydent Truman podpisał ustawę, zwiększającą cło importowe na ołów i cynk, dopóki ceny tych artykułów nie opadną poniżej 18 centów. Ustawa powyższa ma obowiązywać do 31.3.1953. r.

W E N E Z U E L A

Zwyżka ceł

Zarządzeniem nr.71 wydanym przez Ministerstwo Finansów w dniu 22 stycznia 1952 r. zostały podwyższone cła na odzież i konfekcję. W roku ubiegłym przemysł odzieżowy w Wenezueli odczuwał silną konkurencję wśród towarów importowanych dobrego gatunku o niskiej cenie. Nowe stawki celne weszły w życie dnia 28.1.1952 i dla przesyłek lotniczych i dnia 5.2. dla dostaw drogą morską.

W Ł O C H Y

Ogólna opłata handlowa

Dekret z dnia 21.12.1951 r. opublikowany w Gazzetta Ufficiale reguluje sprawę pobierania specjalnej opłaty od pewnych towarów zarówno produkowanych w kraju jak i importowanych z zagranicy, w okresie od 1.1. do 31.12.1952 r. Dla towarów importowanych opłata jest pobierana łącznie, przy odprawie celnej. Zarządzenie to ustala opłatę dla następujących towarów: świeżych kwiatów, drobiu, królików-3%, przetworów owocowych, przetworów rybnych i jaj-2%, piwa 9%, pewnych nawozów sztucznych -5%, węgla itp.-5,5%, dorszy suszonych i solonych -7%, stokfiszy - 9%, cukru-8,5%, cukru dla użytku przemysłowego -2%, niektórych korzeni-18%, drożdży chlebowych -8,5%, itp.

Z A Ł A C Z N I K

Sytuacja gospodarcza i handel zagraniczny Indonezji

Pod wpływem panowania obcych kolonizatorów gospodarka Indonezji, nosząca wybitnie kolonialny charakter, przez przeszło 300 lat była nastawiona wyłącznie na dostarczanie surowców rolniczych i przemysłowych. Obce lokaty kapitałowe w Indonezji w 1940 roku wynosiły 3,5 miliarda guldenów, z czego na kapitał holenderski przypadało 70%, na brytyjski - 12,5%, na amerykański - 10%, a na francuski i belgijski - 5%. Obecnie suma lokat, według urzędowej oceny, wynosi 5 mld. rupii /czyli tyleż guldenów/. Przed wojną kolonizatorzy, stanowiący zaledwie 0,4% ogółu ludności, zabierali 35% wszelkich dochodów kraju. Opacowanie Indonezji przez obcy kapitał finansowy spowodowało jednostronne rozwinięcie gospodarki. W roku 1950 z Indonezji wyeksportowano 92% wydobytej tam ropy naftowej, 95% rudy cyny, 92% kauczuku, 91% herbaty, 36% kory chinowej itd. Monopoliści krajów imperialistycznych lokowali i lokują swe kapitały w cynę, naftę i bauksyt indonezyjski oraz w produkcję różnych kultur technicznych. Dlatego też dotychczas Indonezja nie posiada ani jednej fabryki ciężkich urządzeń przemysłowych, samochodów, sprzętu transportowego, obrabiarek itp.

Wielkie monopole walczą o surowce Indonezji; ściera się tam kapitał anglo-holenderski /Royal Dutch Shell/ z kapitałem amerykańskim /Standard Oil of New Jersey, Socony-Vacuum Oil Co./ i inne. Lokaty po wojnie potroiły się w porównaniu z okresem przedwojennym i w r. 1948 wynosiły 250 mln dolarów /665 mln rupii indon. po ówczesnym kursie oficjalnym/. Koncerny kauczukowe U.S.Rubber Co, Firestone Tire & Rubber Co, oraz Goodyear Tire & Rubber Co. - posiadające wielkie plantacje kauczukowe na Sumatrze, walczą z firmami holenderskimi, wypierając je z Jawy. Monopole amerykańskie, zainteresowane w wywozie najważniejszych surowców strategicznych i w ulokowaniu na tamtejszym rynku swoich towarów, starają się zwiększyć swój udział w handlu zagranicznym Indonezji. Prawie 100% bauksytu indonezyjskiego idzie do U.S.A. i Japonii, Ameryka też zabiera 38% kauczuku, 39% cyny i ołowiu, 59% oleju palmowego itd. Ogółem biorąc, około 75% wszystkich surowców indonezyjskich wędruje do U.S.A. W imporcie Stany Zjednoczone są też na pierwszym miejscu: w dwóch ubiegłych latach dostawy z U.S.A. do Indonezji były dwukrotnie większe niż holenderskie i trzy razy większe niż brytyjskie. Usiłując rozszerzyć swoje wpływy w Indonezji i ostatecznie wyrwać ją z rąk kapitalistów holenderskich kapitał monopolistyczny

U.S.A. udzielił temu krajowi w lutym 1950 r. \$ 100.000.000 kredytu, oprocentowanego na 3,5% rocznie, pod warunkiem przedstawienia danych o sytuacji gospodarczej i finansowej kraju. Chodziło też o przywóz towarów do Indonezji na statkach amerykańskich. Zmowa rządowej klikki Hatta z kołami imperialistycznymi U.S.A. i Holandii wywołała oburzenie narodu Indonezji i rząd Hatta zmuszony został w sierpniu 1950 r. do dymisji. Jednocześnie zamiast federalnego państwa Stanów Zjednoczonych Indonezji utworzona została Republika Indonezji. Podobny kryzys wywołały w ostatnich dniach nowe żądania U.S.A., pragnące podporządkować sobie jeszcze ściślej Indonezję, kiedy to utworzony w kwietniu 1951 r. rząd koalicyjny z Sukimanem /partia muzułmańska/ na czele, zmuszony został do podania się do dymisji.

Rolnictwo

Rolnictwo Indonezji posiada wszelkie możliwości zaopatrywania kraju w niezbędne towary. Jednakże kolonizatorzy amerykańscy i europejscy, zagarniający produkcję najważniejszych artykułów rolnych o znaczeniu eksportowym, nie są zainteresowani w rozwoju upraw jadalnych /ryż, kukurydza i inne/. Tak np. mimo istnienia sprzyjających warunków naturalnych, pozwalających na uzyskanie dwukrotnych zbiorów w ciągu roku Indonezja musi przywozić rocznie przeciętnie 300.000 ton ryżu, który jest podstawowym produktem spożywczym kraju.

Produkcja upraw jadalnych /ryżu, kukurydzy, batatów, soi, manioki i inn./ prawie całkowicie skoncentrowana jest w gospodarstwach chłopskich, głównie na Jawie i Madurze. W roku 1950 obszar uprawy ryżu na tych wyspach wynosił 3.200.000 ha. Zbiór nie osiągnął poziomu 1937 roku i wyniósł 6.707.000 ton. Na Jawie zebrano w 1951 roku 4.000.000 ton, co wyniosło o 300.000 więcej niż w roku poprzednim. Lokaty zagraniczne w plantacjach wynosiły przed wojną 2 mld guilderów, z czego 70-75% należało do Holandii, 13,5% - do Anglików, 5% - do Francuzów i Belgów, 2,5% - do Amerykanów, a po 1% - do Japończyków i Niemców. Kapitałiści holenderscy opanowali zasadniczo plantacje trzciny cukrowej i kauczuku na Jawie. Na Sumatrze, Celebes i innych wyspach, później skolonizowanych, przeważa w tej dziedzinie kapitał U.S.A. i Anglii; Amerykanie opanowali wielkie plantacje kauczuku na wschodzie Sumatry. Brytyjczycy "wyspecjalizowali się" w produkcji herbaty i kauczuku, a kapitaliści francuscy i belgijscy - w produkcji oleju palmowego.

W r. 1950 w porównaniu z rokiem 1941 obszar plantacji zmniejszył się następująco /w tys. ha/: kauczuk z 627 do 384, kawa z 96 do 35, herbata ze 138 do 75, olej palmowy ze 109 do 70, kora chinowa z 17 do 10, trzcina cukrowa z 90 do 27, rośliny włókniste z 23 do 10, nie zmienił się tylko obszar uprawy tytoniu. W związku z tym produkcja głównych kultur plantacyjnych nie osiągnęła przedwojennego poziomu /w tys. ton/:

	1939	1948	1949	1950	I-V 1951
kauczuk +/-	198,0	103,4	170,7	174,1	78,0
herbata	83,0	12,9	27,3	35,3	19,0
kora chinowa	12,0	6,9	6,5	5,6	3,6
kawa	58,3	9,8	10,8	10,6	1,6
kakao	1,7	0,5	0,8	0,8	0,4
cukier	1.672,0	150,0	254,0	279,0	...
olej palmowy	244,0	56,0	118,6	150,0	...
tytoń	24,0	5,3	11,8	9,0	...

/+/-/ łącznie z produkcją gospodarstw chłopskich

W roku 1937 Indonezja dała 35% produkcji kauczuku krajów kapitalistycznych i 33% eksportu tego surowca. W roku 1950 udział indonezyjski w produkcji kauczuku wzrósł do 36% /drugie miejsce po Malajach/, a w eksporcie - do 37%. W pierwszym półroczu 1951 r. produkcja indonezyjska przewyższała malajską o 41%, dzięki czemu Indonezja zajęła pierwsze miejsce na świecie jako producent, choć pozostała jeszcze na drugim jako eksporter. Pod koniec roku 1940 powierzchnia plantacji kauczuku w Indonezji wynosiła oficjalnie 1.365.000 ha, z czego na właściwe plantacje przypadało 634.000, a na drobne gospodarstwa - 731.000 ha. Ponieważ kartel kauczukowy ograniczał produkcję drobną-rzeczywista powierzchnia uprawy gospodarstw chłopskich poważnie odbiegała od liczb oficjalnych i wynosiła nie mniej niż 1.300.000 ha.

Na początku drugiej wojny światowej obce lokaty w plantacjach kauczuku indonezyjskiego wynosiły \$ 377.000.000 z czego 50% przypadało na kapitał holenderski, 30% - na angielski, 10% - na amerykański, a 5% na francuski i belgijski. Zdolność produkcyjna plantacji drobnych gospodarstw oceniana była przed wojną rocznie na 680.000 ton kauczuku. Produkcja ogólna przedstawiała się w latach 1940/51 następująco /w tys. ton/:

	1940	1948	1949	1950	I-VI 1951 ^{1/}
O g ó ł e m:	551,9	439,3	438,8	703,8	444,9
w tym:					
plantacje	282,6	103,4	170,7	174,1	96,5
drobni producenci	269,3	335,9	268,1	529,7	347,7

Produkcja kauczuku w roku 1950 wzrosła o 30% w stosunku do 1940 roku. W ciągu roku 1951 powinna ona być przewyższyc 800.000 ton co stanowiłoby najwyższą w historii produkcję kauczuku w Indonezji.

W ostatnich trzech latach produkcja plantacji wzrastała wyjątkowo powoli. O ile przed wojną drobni producenci dawali 40-50% ogólnej produkcji indonezyjskiej, to w roku 1950 dali już 75%, a w pierwszej połowie roku ubiegłego 77%. Właściciele drobnych gospodarstw uzależnieni są od kapitału zagranicznego, który opanował handel kauczukiem.

Skup kauczuku od ludności dokonywany jest przez holenderskie towarzystwo "Nerub", łączące około 90 firm. Najpoważniejsza z nich, "Internacio", ma największe w Indonezji plantacje kauczuku, herbaty, kawy, tytoniu, trzciny cukrowej i inn. Dochód tej firmy w roku 1948 sięgał 27.500.000 guldenów. Spadek produkcji plantacji wyjaśnić trzeba narastającą walką narodowo-wyzwoleńczą i licznymi strajkami. We schodniej części Sumatry produkcja kauczuku w wyniku strajków na plantacjach pozostała w roku 1950 prawie na poziomie poprzedniego roku.

Produkcja cukru niemal całkowicie należy do kapitału holenderskiego. Przed wojną plantacje trzciny, głównie na Jawie, obejmowały około 100.000 ha, przy czym Jawa dawała około 5% światowej produkcji cukru. W związku z wzrostem konkurencji na rynkach światowych cukier indonezyjski coraz bardziej traci swoje znaczenie eksportowe wobec czego produkcja znacznie spadła. W roku 1950 powierzchnia uprawy wynosiła tylko 30% w stosunku do 1941 roku. Rząd indonezyjski miał zamiar doprowadzić wytwórczość cukru do poziomu 500.000 ton w roku 1950, ale faktycznie osiągnięto tylko 279.000 t. Ostatnio zastosował on szereg środków w celu zwiększenia produkcji cukru. W roku 1951 obszar uprawy trzciny został zwiększony 1,5 raza, a produkcja cukru w tym okresie, według tymczasowych danych, wyniosła 475.000 ton, z czego około 360.000 ton przeznaczono na potrzeby wewnętrzne.

Przed wojną Indonezja była na trzecim miejscu wśród światowych producentów herbaty /po Indiach i Ceylonie/; wywóz stanowił 19% światowego eksportu. Jawa jest głównym rejonem produkcji, na który przypada 75% indonezyjskich zbiorów i 85% obszaru plantacji. Krzak herbaciany hodowany był w roku 1941 na obszarze 138.000 ha, a produkcja w wysokości 80.000 ton pochodziła przeważnie /67.000 t/ z plantacji, podczas gdy drobne gospodarstwa dawały tylko 13.000 ton. Plantacje herbaciane były poważnie zrujnowane podczas okupacji japońskiej i w roku 1950 obszar uprawy wynosił zaledwie 54% obszaru przedwojennego, a produkcja sięgała tylko 43%. Wywóz w roku 1950 stanowił tylko 30.000 ton, bowiem produkcja spadła do 35.000 ton. W okresie lat 1949 - 1950 ilość plantacji wzrosła ze 164 do 181, a ilość przetwórci liścia herbacianego - z 94 do 108. Według tymczasowej oceny zbiory zeszłoroczne wyniosły tyleż co w roku 1950.

Produkcja kory chinowej w Indonezji, zmonopolizowana przed wojną przez Holenderów, wynosiła około 83% ilości światowej i dawała 10-12.000 ton rocznie. Jawa jest także głównym rejonem hodowli drzewa chinowego i daje 95% indonezyjskiej produkcji kory. Obszar uprawy w roku 1950 wynosił 10.000 ha, czyli tylko 40% areału z roku 1941. Produkcja w roku 1950 dała 5.600 ton. Popyt na chininę na rynku światowym spadł wskutek pojawienia się jej substitutów, a jednocześnie poważnym konkurentem dla Indonezji stały się w tej dziedzinie Afryka i Ameryka Południowa. Około 45% uzyskanej kory idzie na przeróbkę. Głównym rejonem zbytu jest Holandia /giełda amsterdamska/.

Produkcja kawy przed wojną sięgała 100-120.000 ton a kakao - 1.500-1.700 ton. Plantacje i gospodarstwa chłopskie, produkujące kawę i kakao, znajdują się przede wszystkim na Jawie, gdzie produkcja tych roślin wyniosła 80-85% ogólnej produkcji kawy i kakao w Indonezji. Jednakże na skutek bardziej pomyślnych warunków klimatycznych rozpoczęto w ostatnich latach uprawę kakao na wyspie Celebes.

Powierzchnia uprawy kawy wynosiła w 1950 roku 35.000 ha, czyli 36% obszaru przedwojennego. Przed wojną, plantacje kawy i drobne gospodarstwa rolne produkowały jednakowe jej ilości. Produkcja kawy na plantacjach wynosiła w roku 1950 około 11.000 ton, a w gospodarstwach chłopskich - 34.500 ton. Produkcja kawy oceniana jest w 1951 roku na 55-60.000 ton.

Niezależnie od tego rząd indonezyjski na początku 1951 roku utworzył rezerwy w ilości ca 7.000 ton. Z ogólnej ilości kawy 70% pozostawiono dla użytku wewnętrznego, wyeksportowano zaś 15.000 ton.

Plantacje tytoniu w Indonezji, zajmujące przed wojną 41.000 ha i dające 24.000 ton liści rocznie, w roku 1950 dały tylko 6.000 ton mimo, że obszar uprawy równy był prawie przedwojnemu. Przyczyną spadku były pożary plantacji, które zniszczyły około 80% powierzchni uprawy.

W zakresie roślin korzennych i przypraw Indonezja przed wojną prowadziła 80% światowego eksportu pieprzu, 70% - gałki muskatulowej, a 20% - cynamonu. Główny rejon uprawy pieprzu leży na Sumatrze /Lampongs/, gdzie otrzymuje się 70% produkcji; 20% przypada na wyspy Banka i Billiton. W roku 1951 oceniono zbiór czarnego pieprzu na 4-5.000 ton, co jest jeszcze dalekie od produkcji przedwojennej.

Ogólny obszar maszywów leśnych Indonezji, wynoszący 122 mln. ha, w 40% leży na Nowej Gwinei, w 34% - na Borneo, w 24% - na Sumatrze i w 2% - na Jawie. Wśród cennych gatunków drzew jest heban, "sumac", teak i drzewo kamforowe. Gospodarka leśna na Jawie zniszczona została podczas okupacji japońskiej. W ostatnich latach wyrąb drzew w Indonezji stanowił tylko 45% ilości przedwojennych. Jedynie na Borneo wyrąb i obróbka przekroczyły poziom przedwojenny.

Przemysł

Imperialistyczni kolonizatorzy w sposób rabunkowy wykorzystują bogactwa mineralne Indonezji. Wydobycie ropy naftowej, produkcja koncentratów cyny, wydobycie węgla kamiennego i bauksytu w kolejnych latach przedstawiały się jak niżej /w tys. ton/:

	1938	1948	1949	1950	I-III 1951
ropa naftowa	7.392	7.332	5.928	6.420	1.801
węgiel	1.457	538	662	799	224
bauksyt	2751/	438	678	583	146
koncentraty cyny +/	30,2	31,0	29,4	32,6	7,6

1/ rok 1940

+/ według zawartości cyny metalicznej.

Wydobycie ropy przed wojną - około 8 mln ton rocznie - stanowiło około 3% produkcji świata kapitalistycznego. Obecnie pomimo wzrostu poziom produkcji nie osiągnął jeszcze wielkości przedwojennej i w roku 1950 wynosił 86% w stosunku do 1938 roku. Na Indonezję przypada około 75% wydobywania na Dalekim Wschodzie. Najważniejszymi rejonami naftowymi, na których zależy przede wszystkim flocie państw kapitalistycznych, stacjonowanej w pobliżu Singapore i Surabaja, jest południowa Sumatra /okolice Palembangu/, gdzie w 1940 roku wydobyto około 50% indonezyjskiej ropy, a także wschodnie rejony Dżambi. Poza tym ropa wydobywana jest na wschodnim Borneo /Balikpapan/ na wyspie Tarakan, na wschodniej Jawie /Rembang i Surabaja/, na wyspie Ceram /jedna z Moluków/, oraz w zachodniej części Nowej Gwinei itd. Kapitał anglo-holenderski - Royal Dutch Shell - kontroluje około 60% wydobywania ropy indonezyjskiej za pośrednictwem należącego do Shella towarzystwa Bataafse Petroleum. Łączne lokaty w wydobywaniu, oczyszczaniu i przeróbce ropy w Indonezji oceniało się w roku 1940 na \$ 400 mln, z których 50% przypadało na kapitał holenderski, a około 25% na kapitał brytyjski.

Realizując swe agresywne plany na Dalekim Wschodzie monopole amerykańskie podporządkowują sobie ten przemysł. Standard Vacuum, reprezentująca interesy Standard Oil i Socony - Vacuum w tym rejonie opanowała koncesję o powierzchni 200.000 m². Wielkie złoża naftowe, odkryte na Nowej Gwinei, dostały się w ręce Nederlandse New-Oil Co., w 60% należącej do Amerykanów. Kapitał nowej holenderskiej firmy Pacific Petroleum, która otrzymała koncesję 381.000 ha na wyspach Riau, całkiem należy do Texas Oil Co i Standard Oil. Caltex Petroleum, spółka stanowiąca wspólną własność Standard Oil Co of California i Texas Oil Co, zainwestowała w 1951 r. około \$ 20 mln w budowę rurociągu, łączącego nowe bogate rejony naftowe w centralnej części Sumatry z wybrzeżem. Koncerny Standard Oil Co. i Socony-Vacuum zbudowała po drugiej wojnie światowej 5 wielkich rafinerii na Jawie i Sumatrze. Ostatni koncern ma na południu Sumatry dużą wytwórnię benzyny i gazu naftowego. Shell zbudował też duże rafinerie na tym terenie.

W przemyśle naftowym Indonezji pracuje obecnie około 50.000 robotników. Produkcja rafineryjna w 30% z górą składa się z benzyny, a około w 30% - z mazutu, około 25% - z oleju Diesla itd. Poza tym w Palembangu przerabia się rocznie 1.500.000 ton ropy z Sarawaku /brytyjska kolonia na północnym Borneo/.

Indonezja posiada najbogatsze złoża rudy cynowej na wyspach Billiton, Banca i Sigkop. Przed drugą wojną światową zajmowała ona drugie miejsce w świecie pod względem wydobywania cyny /po Malajach Brytyjskich/. Maksymalne wydobywanie tej rudy w tym kraju zostało osiągnięte w roku 1941 i wyniosło 54.226 ton. W roku 1950 wydobywanie przekroczyło przeciętny poziom przedwojenny i Indonezja znów zajęła drugie miejsce w światowej produkcji cyny po Malajach i przed Boliwią.

Wydobycie rudy cynowej w Indonezji zajmują się dwa towarzystwa holenderskie "Banka" i "Billiton". Przedsiębiorstwo rządowe Banca Tin Mining i towarzystwo Billiton Mining Co, w którym 62,5% akcji należy do rządu holenderskiego. Wydobycie rudy cynowej na wyspie Singkop należało również do prywatnej firmy holenderskiej, która następnie została wchłonięta przez towarzystwo Billiton Mining Co. Inwestycje towarzystwa Billiton wyniosły w roku 1950 w Indonezji 8,6 mln. guldenów. Udział poszczególnych wysp w ogólnym indonezyjskim wydobyciu cyny przedstawia się następująco: Banka - 60%, Billiton - 33% i Singkop - 7%.

Na wyspach istnieje 29 kopalń odkrywkowych i 64 podziemne. W końcu czerwca 1950 r. w przemyśle cynowym pracowało 22.000 robotników, wobec 29.000 pod koniec 1937 r. Przed wojną wypraw cyny prowadzony był tylko na wyspie Banka. Ruda z innych wysp szła do przeróbki do Singapore. W roku 1938 Indonezja eksportowała około 70% cyny pod postacią sztab, a resztę - w formie rudy. Ruda indonezyjska wywożona jest dziś do Holandii i U.S.A. Indonezja znajduje się na 7 miejscu na świecie jako światowy producent bauksytu. Przed wojną udział jej w eksporcie wynosił 8%. W roku 1940 wydobyto 275.000 ton, co poszło głównie do Japonii, a w roku 1950 otrzymano 583.000 ton. Wydobycie prowadzone jest głównie na wyspach Bantan i Bintan, a od roku 1932 należy do spółki Nederlandse Indische Bauxit Exploatatie, która należy częściowo do spółki Billiton, Oost Borneo i do rządu Holandii. Spółka Billiton buduje ostatnio wytwórnię aluminium o rocznej zdolności produkcyjnej 7.500 ton. U.S.A. zakupują prawie całe ilości wydobytego bauksytu, który idzie niemal wyłącznie do U.S.A. i Japonii.

Wydobycie węgla w Indonezji, posiadającej go niewiele na Sumatrze i Borneo, dało w roku 1940 około 2 mln ton, a w roku 1950 wyniosło tylko 800.000 ton. Węgiel ten idzie głównie na potrzeby floty handlowej kolonizatorów.

Oprócz wyżej wymienionych kopalń w Indonezji istnieją niewielkie zasoby rudy żelaza i niklu /te ostatnie na Celebes/. Przed wojną w Indonezji otrzymano 100 ton niklu rocznie, nabywanego prawie wyłącznie przez Niemcy. Wydobycie rudy żelaznej nie ma znaczenia przemysłowego.

Przemysł przetwórczy Indonezji, jako kraju utrzymanego na poziomie typowo kolonialnym, cechuje rozwój chałupnictwa i produkcji fabrycznej tych tylko towarów, które przeznaczone są na eksport. Większe zakłady przemysłu przetwórczego należą do obcych kapitalistów i stanowią jaskrawy kontrast w porównaniu z zakładami chałupniczymi. Fabryki w dość szybkim tempie zlikwidowały skutki działań wojennych i osiągnęły na ogół przedwojenny poziom, natomiast przemysł chałupniczy nie doszedł jeszcze do 50% produkcji przedwojennej.

Poziom produkcji przemysłu włókienniczego, odczuwającego znaczne trudności surowcowe, podobnie jak i inne branże, wyniósł w roku 1950 tylko 40% poziomu przedwojennego. Z siedmiu indonezyjskich fabryk farb wszystkie pracują tylko przy wykorzystaniu połowy swych możliwości. Z tego

samego powodu wykorzystują zaledwie połowę swojej zdolności dwa duże przedsiębiorstwa, zajmujące się przeróbką pieprzu.

Drobna produkcja fabryczna i rzemieślnicza przeważa w przemyśle spożywczym, włókienniczym, skórzanym, szklanym, drzewnym, czyli w tych gałęziach produkcji, które pracują zasadniczo na potrzeby rynku wewnętrznego. Kapitał zagraniczny zbudował w Indonezji wielkie rafinerie nafty, przedsiębiorstwa przeróbki kauczuku, oleju palmowego, rudy cyny itd. Starał się on wszelkimi sposobami przeszkodzić rozwojowi przemysłu ciężkiego i maszynowego w Indonezji, albo też sam organizuje produkcję artykułów powszechnego użytku w kraju w celu opanowania tamtejszego rynku.

Koncern "Goodyear Rubber Co" wytwarza w Indonezji rocznie 120.000 sztuk opon samochodowych. Anglo-holenderski koncern Unilever ma w Indonezji dwie fabryki mydła i tłuszczów spożywczych. W roku 1948 produkcja margaryny w jego zakładach była z górą trzy razy większa niż przed wojną.

Przemysł konserwowy i tytoniowy, zresztą reprezentowany przez kilka dużych fabryk, znajduje się w rękach obcego kapitału. Około 70% produkowanych papierosów wytwarza się w zakładach "Anglo-American Tobacco Co". Holenderska fabryka Java Fruit produkuje na Jawie konserwy i napoje.

Holenderski koncern "Philipps" zbudował w Indonezji fabrykę aparatury radiowej, mogącą dawać rocznie 1.200 odbiorników i 150.000 lamp. W ostatnim czasie, w związku z kursem rządu indonezyjskiego, obliczonym na przyciąganie obcego kapitału, szczególnie zwiększyło się zakładanie przedsiębiorstw obcych i mieszanych. Np. w porozumieniu z holenderską "Hollandse Braad en Kabelfabriek" powstaje w Indonezji przedsiębiorstwo produkcji kabli i przewodów. Pewna firma szwedzka organizuje mieszaną spółkę indonezyjsko-szwedzką, która zajmie się produkcją masy drzewnej i papieru. Prowadzone są rozmowy w sprawie mieszanych holendersko-indonezyjskich firm produkcji rowerów, tekstylii, cukru i inn. W lipcu 1951 roku rząd indonezyjski zaproponował firmom zachodnio-niemieckim tworzenie w Indonezji przedsiębiorstw przemysłowych w połowie o kapitale niemieckim, a w połowie - krajowym.

Poniżej podajemy dane o produkcji niektórych gałęzi przemysłu Indonezji:

	1948 r.	1949 r.	1950 r. /I kwartał/
dętki /tys.sztuk/	122	1.451	475
opony /tys.sztuk/	997	1.506	367
żarówki /tys. sztuk/	1.949	5.196	1.524
olej kokosowy/t/	58.600	101.200	28.600
mydło do prania /ton/	37.100	35.600	14.000
mydło toaletowe /ton/	2.200	3.300	1.300
farby /ton/	3.936	6.511	1.538

W przemyśle spożywczym Indonezji, liczącym łącznie ponad 1.600 przedsiębiorstw, pracuje około 25% robotników całego przemysłu przetwórczego. 70% przedsiębiorstw zajmujących się przetwórstwem produktów rolnych stanowią łuszcarnie ryżu. Są to niewielkie i bardzo prymitywne zakłady, zatrudniające 5-10 osób. W takichże małych zakładach produkowany jest olej palmowy. Przed wojną roczna zdolność produkcyjna przetwórci oleju wynosiła 300.000 ton. W 1949 r. z braku surowca oleju wyniosła tylko 150.000 ton. W roku 1951 powstała nowa fabryka, zatrudniająca 700 robotników. Rząd Indonezji zamówił w Holandii /głównie w zakładach maszynowych "Stork"/urządzenia dla produkcji oleju palmowego. Po wojnie "Stork" dostarczył już wyposażenia dla 12 takich zakładów.

Przemysł włókienniczy jest najbardziej zacofany ze wszystkich gałęzi i w 3/5 pracuje na ręcznych warsztatach. Zatrudnia on około 50.000 ludzi. Oprócz chałupniczej produkcji tekstylnej posiada 6 fabryk włókienniczych, które mogą dawać rocznie 7.200 ton przędzy. Surowiec jest importowany. W roku 1951 produkcja dała zaledwie 4.300 ton przędzy bawełnianej, podczas gdy zapotrzebowanie oceniane jest na 16.300 ton rocznie. W związku z powyższym brakiem surowca w roku 1950 wytworzono w Indonezji 60-70 mln m tkanin, czyli o połowę mniej niż przeciętnie przed wojną. Rynek wewnętrzny zalany jest tanimi tekstyliami japońskimi, co utrudnia zbyt produktów krajowych. Monopole U.S.A. forsują eksport kontrolowanego przez siebie japońskiego przemysłu włókienniczego, wykorzystując taną pracę robotników japońskich i pośrednictwo monopolu japońskich i w ten sposób starając się wyeliminować z rynku Indonezji towary brytyjskie, holenderskie i inne. W roku 1951 szereg fabryk, w tym 5 wielkich, zmuszony był przerwać produkcję. Przemysł obuwia, nastawiony głównie na produkcję dla wojska, wyprodukował w 1949 roku obuwie wojskowe w ilości 300.000 par, na sumę 8.800.000 guldenów. W poprzednim roku pracował on na poziomie stanowiącym 55% przedwojennego.

Energetyka, głównie obsługująca przemysł, dała w roku 1937 185.500 kW, z czego 133.600 kW przypadło na Jawę i Madurę. Produkcja siłowni wodnych stanowiła w ogólnej ilości 90.600 kW. W roku 1950 ogólna moc elektrowni indonezyjskich stanowiła 140.400 kW. Moc stacji w budowie lub zaprojektowanych sięgałaby 134.400 kW, z czego 101.500 przypada na wodne, a 18.400 kW - na opalane paliwem Diesla.

Okolo 2/3 przewożonych ładem towarów przypada na transport kolejowy. Łączna długość torów na Jawie i Sumatrze, gdzie jedynie są koleje, wynosiła przed wojną 7.200 km, a tabor składał się z 1.200 parowozów, 3.500 wagonów pasażerskich i 28.300 towarowych. W roku 1950 ładunki przewiezio-
ne koleją, stanowiły 5.328.000 ton wobec 9.720.000 ton w 1938 roku. Indonezja zamawia tabor w Holandii i Trizonii, ostatnio np. - 800 parowozów w Niemczech zachodnich i 9.000 wagonów w Holandii. Sieć szos i lepszych dróg bitych stanowi 53.000 km, z czego 22.000 przypada na Jawę. Zniszczone podczas wojny drogi odbudowywane są powoli z braku materiałów. W roku 1951 było w Indonezji 68.000 sztuk pojazdów motorowych, w czym 31.000 samochodów osobowych,

22.000 ciężarówek, 8.000 autobusów i 7.000 motocykli, podczas gdy przed wojną park samochodowy wynosił 88.000 szt. W ciągu 1950 r. park samochodowy zwiększył się o 17.000 szt., z tej liczby 23% samochodów i 75% motocykli importowano z Anglii. W ciągu pierwszego półrocza 1951 roku wydano licencje na import 1.000 wozów osobowych, 180 ciężarówek i 230 motocykli produkcji brytyjskiej.

Flota indonezyjska składała się przed wojną z 237 statków o tonażu 1.000.000 BRT. Podczas wojny wiele statków zatopiono i w roku 1949 tonaż sięgał 600.000 BRT. Transporty morskie prowadzi holenderska kompania KPN, posiadająca większość floty indonezyjskiej. Rząd Indonezji ogłosił niedawno, że tworzy państwowe towarzystwo transportów morskich i wyasygnował w związku z tym 10 mln. rupii na zakup zagranicznych statków i akcji KPN. We Włoszech, U.S.A., Holandii i Japonii zakupiono 9 różnych statków. Ponadto w krajowych stoczniach jest w budowie 500 BRT /3 statki/; planuje się wydobyć 7 statków, zatopionych w czasie japońskiej interwencji. Flota kabotażowa Indonezji ma tonaż około 200.000 BRT i także należy do KPN. W celu zwiększenia przewozów kabotażowych rząd indonezyjski utworzył 2 towarzystwa, którym przekazano 21 statków wydzierżawionych od "KPN". W głównych portach indonezyjskich, dostępnych dla statków oceanicznych /Dżakarta, Surabaja i Belawan-Deli/, prowadzone są prace modernizacyjne.

Transport lotniczy Indonezji jest w rękach towarzystwa Heruda, utworzonego na 10 lat przez holenderską Koninklijke Luchtyaart Maatschappij i rząd indonezyjski w końcu 1949 r. Długość linii lotniczych łączących 30 miast indonezyjskich oraz Singapore i Manillę, wynosi 21.300 km; obsługiwane one są przez 28 samolotów pasażerskich i 32 samoloty transportowe. W roku 1950 przewieziono 10.000 ton ładunku i 294.000 pasażerów. Ośrodkiem lotniczym jest lotnisko w Dżakarcie.

Panowanie zagranicznego kapitału finansowego w Indonezji znajduje swój jaskrawy wyraz w handlu zagranicznym tego kraju. Państwa imperialistyczne, przekształciwszy Indonezję w swoje rolniczo-surowcowe zaplecze, najrozmaitszymi sposobami forsują indonezyjski eksport takich ważnych surowców strategicznych jak koncentraty cyny, kaučuk, ropę naftową, bauksyty, dostarczając w zamian za to towary powszechnego użytku i żywność /np. tkaniny, ryż itp/.

Handel indonezyjski w poszczególnych latach i w okresie czterech miesięcy 1951 r. dał następujące wyniki:

	1938		1949	
	Ton	Rupii	Ton	Rupii
Import	1.997.000	486.000.000	3.032.000	1.573.000.000
Eksport	10.994.000	689.000.000	7.649.000	1.477.000.000
Obroty	12.991.000	1.175.000.000	10.681.000	3.050.000.000
Saldo		+ 203.000.000		- 96.000.000

	1950		I - IV 1951	
	Ton	Rupii	Ton	Rupii
Import	2.552.000	1.526.000.000	330.000	577.000.000
Eksport	8.223.000	2.741.000.000	2.169.000	1.310.000.000
Obroty	10.775.000	4.299.000.000	2.499.000	1.887.000.000
Saldo		+1.215.000.000		+ 733.000.000

Ilościowo eksport i import Indonezji w roku 1950 nie osiągnęły poziomu z roku 1938, a wartościowe przewyższyły go 3,5 raza.

W wyniku imperialistycznej polityki rabunkowej w stosunku do Indonezji eksport jej zarówno pod względem ilości jak i pod względem wartości przewyższał import, to też miała ona przed wojną dodatni bilans handlowy. W latach 1946 - 1949 bilans handlowy Indonezji był ujemny, co spowodowane zostało niskim poziomem produkcji rolniczej i przemysłowej i znaczną zwyżką cen towarów importowanych przez Indonezję /artykuły powszechnego użytku i żywność/ w porównaniu z cenami eksportu. Np. w roku 1948 wskaźnik cen indonezyjskich towarów eksportowych wynosił 490 /1938 r. = 100/, a towarów importowych 685.

Dodatnie saldo, które powstało w roku 1950 i za 4 miesiące 1951 r. tłumaczy się nie tyle zwiększeniem eksportu, ile pomyślnym dla Indonezji stosunkiem pomiędzy cenami eksportowymi i importowymi i zwiększeniem popytu na surowce strategiczne, ze strony krajów - uczestników bloku atlantyckiego.

Np. w okresie 1950 r. i w pierwszym kwartale 1951 r. cena kauczuku wzrosła prawie 5-krotnie, cena koncentratów cyny - ponad 2-krotnie itd. W 1950 r. ceny eksportowe towarów indonezyjskich wzrosły przeciętnie o 50-60%. W czerwcu 1951 r. zanotować można było dalszy wzrost cen eksportowych kauczuku - o 5%, herbaty - o 7% itd.

Eksport Indonezji w I półroczu 1951 r. wzrósł pod względem wagi o 12% w porównaniu z odpowiednim okresem 1950 r., pod względem zaś wartości prawie 2,5 raza. Zwiększenie to nastąpiło przede wszystkim na skutek wzrostu cen kauczuku, który wynosi 59% ogólnej wartości eksportu indonezyjskiego. Już w okresie 7 miesięcy 1951 r. eksport indonezyjski przekroczył wartość importu za cały rok 1950.

Podobnie jak i przed drugą wojną światową powojenny eksport Indonezji składa się z produktów rolniczych i surowców.

Struktura eksportu Indonezji /w tys.ton/:

	1938 r.	1949 r.	1950 r.
Ogółem	10.994	7.649	8.223
w tym:			
produkcja rolnicza	4.042	1.101	1.462
produkcja przemysłu górniczego	6.901	6.447	6.805

W roku 1950 udział kopalin wynosił w ogólnym eksporcie - 84%, w porównaniu z 62% w roku 1938. Mimo jednak zwiększenia udziału surowców w powojennym eksporcie Indonezji wywóz ich w roku 1950 nie osiągnął jeszcze poziomu przedwojennego. Należy podkreślić znacznie niższy w porównaniu z przedwojennym poziom eksportu grupy towarów rolniczych /z wyjątkiem kauczuku/, których wywóz w roku 1950 wyniósł zaledwie 36% poziomu roku 1938. Jednak eksport produkcji rolniczej wzrósł w roku 1950 o 30% w porównaniu z 1949 rokiem przede wszystkim kosztem kauczuku.

Eksport ważniejszych towarów z Indonezji / w tys. ton/ przedstawiał się następująco w ciągu 8 miesięcy 1951 r. i w okresach porównawczych:

	1938	1949	1950	I-VIII 1950	I-VIII 1951
Ogólny eksport	10.994	7.649	8.223	5.480	...
w tym:					
ropa i nafto-pochodne	6.067	5.692	5.913	4.030	4.165
kauczuk	320	408	647	392	504
kopra	566	316	282	185	302
tapioka i jej przetwory x/	267	3	84	19	88
makuchy kokosowe	93	25	56	33	38
olej palmowy	221	102	99	66	40
herbata	82	24	32	20	30
cyna /ruda/	21	31	31	29	21
tytoń	50	8	13	10	12
kawa	70	5	14	5	13
kopal xx/	12	6	7	4	5
kapok	16	8	7	4	3
skóry surowe	6	2	3	1	3
pieprz czarny	44	3	6	4	2
włókna twarde	90	3	5	3	7
kora chinowa	7	3	2	1	4
cukier	1.092	43	2	2	-
gałka muszkatułowa	4	3	3	2	1
smoła drzewna "dammar"	8	4	4	2	2

x/ kasza z krochmalu maniokowego

xx/ żywica kopalna pochodzenia roślinnego.

W roku 1951 eksport indonezyjski w zakresie oleju palmowego, pieprzu, kapoku i cukru nie osiągnąwszy poziomu przedwojennego zaczął kurczyć się, wzrósł natomiast wywóz kauczuku i kopry niezależnie od wzrostu zapasów wewnętrznych /do 72.500 ton w porównaniu z 55.000 ton w końcu grudnia 1950 r./. W ciągu I półrocza 1951 r. wywieziono 403.000 ton kauczuku, z czego 330.000 pochodziło od drobnych producentów.

Główne kierunki eksportu indonezyjskiego przedstawiały się następująco:

	1949		1950	
	Ton	Rupii	Ton	Rupii
Singapore	2.810.000+	221.200.000+	3.088.000+	870.900.000+
Holandia	562.000	489.200.000	4.801.000	586.300.000
U.S.A.	132.800+	205.800.000	109.200+	183.700.000
Niemcy zachodnie	41.000	27.400.000	76.700	73.500.000

+ poza cyną

Jak wynika z powyższego w ciągu 1950 roku w indonezyjskim eksporcie zaszły znaczne zmiany. Holandia, poprzednio importująca 33% wartości wywiezionych towarów, w roku 1950 ograniczyła przywóz do 21%, a na pierwsze miejsce wysunęło się Singapore osiągając 32%. Było to wyrazem osłabienia kontroli holenderskiej nad handlem Indonezji. Holandia pobrała w r. 1949 25% wywiezionego kauczuku, a w pierwszej połowie 1951 roku - już tylko 5%. Poza tym, od roku 1950 spadł wywóz produktów roślinnych do Holandii. W roku 1950 Holandia nabywała około 70% cyny, ale w pierwszym kwartale 1951 r. zmniejszyło się to o 1/5. Jednocześnie eksport do Holandii kauczuku, kawy i oleju palmowego pozostał na poziomie pierwszego kwartału 1950 r. wzrósł natomiast eksport kopry. Udział Singapore jako odbiorcy towarów indonezyjskich wzrósł z 15% w roku 1949 do 32% w 1950 r. Dotyczyło to kauczuku, ropy, pieprzu, kawy, herbaty, tytoniu i kopry. Malaje /czyli Federacja Malajska i Singapore/ są wielkim reeksporterem kauczuku indonezyjskiego. Tam skierowano w r. 1949 27% wywozu kauczuku, 48% w r. 1950 i 52% w pierwszej połowie roku ubiegłego. Tak znaczne zwiększenie eksportu kauczuku indonezyjskiego na Malajach w latach 1950 i 1951 r. tłumaczy się tym, że te ostatnie dostarczają na ranek światowy pomiędzy innymi towarami, kauczuk zarówno własnej produkcji jak i przywieziony dla przeróbki kauczuk indonezyjski. 41% malajskiego reeksportu w roku 1950 przypadło na dostawy kauczuku, w porównaniu z 25% w roku 1949. Udział produktu indonezyjskiego w eksporcie kauczuku z Malajów wzrósł z 16% w roku 1949 do 33% w roku następnym.

Udział U.S.A. w odbiorze towarów indonezyjskich spadł w roku 1950 dwukrotnie w porównaniu z rokiem 1949 kosztem koncentratów cyny, tytoniu i inn. W roku 1949 na U.S.A., zajmujące drugie miejsce w eksporcie kauczuku z Indonezji, przypadało 27%, w roku 1950 - 26%, a w I półroczu roku 1951 - 18%, w porównaniu z 29% w tym samym okresie roku 1950.

Spadek eksportu kauczuku do Ameryki w roku ubiegłym tłumaczy się wprowadzeniem ostrych ograniczeń w zużyciu kauczuku naturalnego dla potrzeb cywilnych, a także zmniejszeniem zakupów strategicznych w okresie kwietnia i maja zeszłego roku. Jednakże wywóz z Indonezji do U.S.A. w ciągu 5 miesięcy roku ubiegłego wartościowo prawie się potroił, a to skutkiem wzrostu cen kauczuku, rudy cynowej i innych towarów. We wrześniu roku 1951 rząd indonezyjski zawarł z U.S.A. umowę o dostawę w ciągu 18 miesięcy 1.200 t. kauczuku miesięcznie.

W celu zwiększenia swego potencjału wojennego Japonia i Niemcy zachodnie zwiększyły zakupy surowców strategicznych. O ile w roku 1950 wywóz kauczuku z Indonezji do tych krajów wyniósł 35.000 ton, to w I połowie roku ubiegłego sięgał już 25.000 ton. Niemcy zachodnie pobrały poza tym w roku 1950 około 14% kopry indonezyjskiej, około 10% oleju palmowego itd.

W ten sposób polityka tworzenia zapasów w krajach kapitalistycznych wywarła swój wpływ i na eksport indonezyjski. Wywóz towarów strategicznych z Indonezji wzrasta stale z równoczesnym zmniejszeniem popytu na inne towary. Rząd indonezyjski usiłuje wszelkimi sposobami sforsować eksport cukru, herbaty, kawy, kakao, oleju palmowego i innych towarów. W związku z tym w marcu 1950 roku rząd indonezyjski wprowadził nowe przepisy dewizowe, które w zasadzie sprowadzają się do tego, że waluty obce, otrzymywane za towary eksportowane przez Indonezję wymieniane są na rupie indonezyjskie według kursu dwukrotnie niższego niż kurs oficjalny; równocześnie rząd sprzedaje walutę obcą, potrzebną dla opłacenia towarów importowanych do Indonezji, według kursu trzykrotnie niższego niż oficjalny.

Niezależnie od tego w celu ożywienia eksportu herbaty zniesiono tymczasowo z dniem 1 kwietnia 1951 roku cła eksportowe na herbatę, wynoszące 8% wartości tego towaru.

Rząd indonezyjski w 1950 roku i w ciągu trzech kwartałów 1951 roku niejednokrotnie podwyższał cła eksportowe na kauczuk/z 7,8 centów indonezyjskich za 0,5 kg w I kwartale roku 1950 do 64,5 centów indonezyjskich w III kwartale roku 1951/. Jednak w związku z obniżeniem cen kauczuku w IV kwartale roku 1951 cło obniżone zostało do 40,9 centów indonezyjskich, na pierwszy zaś kwartał roku 1952 ustalono jeszcze niższe cło - mianowicie 27,2 centów indonezyjskich za 0,5 kg. Nie mając ani przemysłu ciężkiego ani rozwiniętego przemysłu lekkiego Indonezja zmuszona jest wywozić towary powszechnego użytku, żywność i nieznaczne ilości maszyn i urządzeń.

Struktura importu Indonezji według najważniejszych grup towarowych była następująca /waga - tys. ton, suma w mln. rupii indonezyjskich/:

	1938 r.		1949 r.		1950 r.	
	waga	suma	waga	suma	waga	suma
Ogółem	1.997	450	3.032	1.573	2.552	1.526
w tym:						
towary powszechnego użytku	779	207	546	697	483	660
surowce i mat. pomocnicze	1.057	154	2.285	499	1.980	620
urządzenia inwestycyjne	161	89	201	377	89	246

Najważniejszą pozycją importu indonezyjskiego są towary powszechnego użytku, których udział w ogólnym imporcie Indonezji wyniósł w roku 1949 - 44%, a w roku 1950 - 42%; udział surowców i materiałów pomocniczych w ogólnym imporcie Indonezji zwiększył się odpowiednio z 31% do 40%. Import urządzeń inwestycyjnych zaczął się zmniejszać w 1949 r. zarówno pod względem ilości jak i pod względem wartości i wyniósł w 1950 roku zaledwie 16% ogólnej sumy importowanej, w porównaniu z 23% w roku 1949. Charakterystycznym jest, że w roku 1950 import urządzeń inwestycyjnych wyniósł pod względem wagi ponad połowę ilości z roku 1938.

Import Indonezji w okresie powojennym zwiększył się znacznie w porównaniu z poziomem przedwojennym. W r. 1949 wóz do Indonezji przekroczył poziom r. 1938 pod względem wartości o 320%, a pod względem wagi - o 150%, jednak w r. 1950 w porównaniu z r. 1949 import indonezyjski zmniejszył się tak pod względem wartości jak i wagi. Import indonezyjski w okresie 8 miesięcy pozostał pod względem ilości na poziomie odpowiedniego okresu r. 1950.

Import podstawowych towarów

w tys. ton

	1938	1949	1950	1950 I-VIII	1951 I-VIII
Ogólny import	1.997	3.032	2.552	1.668	1.649
w tym:					
ropa i jej pochodne	...	1.736	1.433	1.091	606
cement	...	175	128	57	80
nawozy sztuczne	122	59	73	43	32
chemikalia i farmaceutyki	70	33	44	25	40
ryż	333	276	280	116	249
mąka pszenna	85	69	51	30	85
produkty mleczne	...	38	24	...	...

warzywa	...	6	3	2	5
tkaniny baweł-					
niane	53	35	48	34	48
przędza baweł-					
niana	14	8	16	11	4
maszyny i urzą-					
dzenia	...	47	27	22	18
samochody	13	27	4	3	12
rowery i mo-					
tocykle	...	4	3	1	10
dętki i opony	1	3	3	1	1

Głównymi pozycjami importu indonezyjskiego w grupie artykułów spożywczych są: ryż, pszenica, mąka pszen-
na, produkty mleczarskie i jarzyny. Indonezyjskie zapotrze-
bowanie importowe na ryż szacowane jest przeciętnie na
300.000 ton rocznie. Mimo jednak nieznacznego zwiększenia
zbiorów ryżu w kraju import jego stale wzrasta. W ciągu
pierwszych 8 miesięcy 1951 roku import ryżu był dwa razy
większy niż w tym samym czasie przed rokiem, a według tym-
czasowej oceny urzędowej - w ciągu całego roku ubiegłego
wyniósł 500.000 ton. Głównymi dostawcami są: Burma, U.S.A.
i Sjam. Ryż z U.S.A. przychodził w ramach planu Marshalla,
podobnie jak tytoń i mąka pszenna. Indonezja należy do
Międzynarodowego Układu Pszenicznego z roczną kwotą 75.000
ton. Na poczet jej, w sezonie 1951/52 Indonezja sprowa-
dziła do 26.X.1951 roku 50.900 ton pszenicy, w tym 26.500
ton z U.S.A. i 24.300 ton z Australii. Indonezja, będąca
dużym eksporterem liści tytoniu, sama na podstawie dwustron-
nego "porozumienia" przywozi tytoń i wyroby z niego z Ame-
ryki. Pod względem wartości pierwsze miejsce w imporcie
indonezyjskim /40%/ zajmują tkaniny bawełniane, a Indonezja
zalewana jest nimi wskutek wymierzonej przeciw Anglii i
Holandii polityki japońsko-amerykańskiej. W okresie 8 mie-
sięcy 1950 roku do Indonezji importowano prawie dwukrotnie
więcej tekstylii amerykańskich niż w ciągu całego roku
1949.

Brak surowców różnego rodzaju w związku ze zbroje-
niami w głównych krajach kapitalistycznych sprawia, że
przywóz szeregu towarów metalowych, przędzy bawełnianej,
detek i opon, chemikali, nawozów i innych spada.

W związku z tym już w 1950 roku zniesiono ograni-
czenia w przywozie 40% importowanych towarów w tej liczbie
na przędzę bawełnianą, farmaceutyki i chemikalia, nawozy,
artykuły spożywcze, części samochodowe i szereg innych.
W 1951 roku rząd indonezyjski pod naciskiem U.S.A. zmuszony
był zrezygnować z podwyżki taryf celnych na amerykańskie
obrabiałki, pompy i części maszyn potrzebnych indonezyj-
skim fabrykom, należącym do kapitału amerykańskiego. Jedno-
cześnie U.S.A. obniżyły taryfy na import indonezyjskich
olejków eterycznych, nasion kapoku i innych towarów. Urzą-
dzenia przemysłowe, potrzebne dla uprzemysłowienia Indonezji
stanowią zaledwie 9% importu indonezyjskiego /1950 rok/.

Główny podział importu według krajów pochodzenia
przedstawiał się w 1950 r. i w pierwszej połowie 1951r.

następująco /suma w mln. rupii; udział - w procentach/:

	1950 r.		I-VI 1951r.	
	suma	udział	suma	udział
U.S.A.	244,1	16	131,7	17
Japonia	132,0	8	113,8	15
Holandia	161,3	10	66,9	8
Indie	77,6	5	51,7	7
Hongkong	50,7	3	37,2	5
Singapore	25,0	1	38,8	5
Wielka Brytania	74,3	4	38,4	5
Niemcy zachodnie	19,0	1	18,1	3

Podporządkowawszy Indonezję planowi Marshalla monopole amerykańskie zachowały pierwsze miejsce w imporcie indonezyjskim i stale zwiększają swój eksport do tego kraju.

Eksport amerykański do Indonezji w ciągu 5 miesięcy 1951 r. podniósł się prawie dwukrotnie w stosunku do takiego samego okresu 1950 r., przede wszystkim na skutek zwiększenia dostaw tkanin bawełnianych, na które przypada ca 50% ogólnego eksportu do Indonezji, oraz tytoniu, bawełny i innych towarów. Udział Japonii w handlu indonezyjskim w roku zeszłym nadal wzrastał, Japonia bowiem wykorzystywała jest przez kapitał amerykański w celu zamaskowania jego ekspansji. W roku 1950 Japonia była na trzecim miejscu, a w I półroczu 1951 r. znalazła się nawet na drugim po USA. /Głównymi towarami eksportu japońskiego do Indonezji są tekstylia, chemikalia, medykamenty, urządzenia przemysłowe, metale i wyroby z nich. Amerykańskie monopole w walce o indonezyjski rynek zbytu wypierają Holandię i Wielką Brytanię na drugi plan. Pomimo pożyczki w sumie 280 mln guldenów, udzielonej Indonezji przez Holandię w celu utrzymania przez tę ostatnią poziomu swego eksportu przewóz z Holandii do Indonezji w I kwartale 1951 r. spadł o przeszło 20% w porównaniu z takimże okresem roku poprzedniego.

W roku 1950 Indonezja otrzymała prawo samodzielnego zawierania umów handlowych i płatniczych. W roku 1950 i 1951 Indonezja zawarła bez pośrednictwa holenderskiego układy handlowe z Japonią, Australią, Indiami, Wielką Brytanią, Francją, Szwajcarią, Austrią, Szwecją, Włochami, Finlandią, Niemcami zachodnimi, Portugalią, Danią i innymi krajami.

Jest rzeczą charakterystyczną, że zgodnie z warunkami umów dostawy towarów indonezyjskich przekraczają w większości wypadków dostawy krajów zachodnio-europejskich /Wielkiej Brytanii, Holandii i innych/, zaś w umowach z takimi krajami jak Australia i Japonia, dostawy tych ostatnich przekraczają indonezyjskie.

Pozatem należy podkreślić, że rozliczenia z większością krajów zachodnio-europejskich dokonywane są w ramach Europejskiej Unii Płatniczej według rachunku clearingowego danego kraju z Holandią /Norwegia, Włochy, Szwecja, Szwajcaria/.

Głównymi towarami eksportu indonezyjskiego w ramach tych umów są: kauczuk, ruda cyny, herbata, kawa, tytoń, kopra, chinina, olej palmowy, pieprz, przyprawy korzenne, smoła, skóry oraz masa perłowa.

Import Indonezji w ramach tych umów obejmuje: tekstylia, chemikalia, żywność, cement, papier, tarcicę, szkło, sprzęt i aparaty elektryczne, narzędzia rolnicze i urządzenia przemysłowe.

W ramach umowy ze Szwajcarią ta ostatnia dostarczać będzie wzamian za towary indonezyjskie uzbrojenie i sprzęt wojenny.

Pomiędzy krajami, z którymi Indonezja zawarła układy handlowe są także kraje demokracji ludowej - Węgry, Czechosłowacja i Polska.

Pod naciskiem U.S.A. rząd indonezyjski zakazał w maju 1951 r. eksportu kauczuku do Chin. W związku z tym holenderski dziennik "De Waarheid" pisał w tym czasie, że "podyktowany przez Waszyngton zakaz wywozu surowców do Chińskiej Republiki Ludowej przynosi wielką szkodę narodowi indonezyjskiemu. W wyniku embargo cena kauczuku w Indonezji w ostatnich czasach znacznie spada. Na skutek spadku cen drobni i średni przedsiębiorcy ponieśli wielkie straty".

Będąc największym krajem, produkującym kauczuk naturalny, Indonezja brała udział w odbywających się w lutym i kwietniu 1951 roku w Londynie i w Rzymie międzynarodowych konferencjach w sprawie kauczuku, na których delegaci amerykańscy usiłowali narzucić krajom - producentom kauczuku korzystny dla U.S.A. system rozdziału tego towaru, domagając się jednocześnie od tych krajów obniżki cen. W wyniku poważnych różnic zdań pomiędzy U.S.A. z jednej strony, a monopolami brytyjskimi i holenderskimi z drugiej, oraz w związku z wybitnie negatywnym stanowiskiem, jakie zajęła Indonezja i inne kraje produkujące kauczuk, obydwie konferencje nie dały żadnych wyników i nie powzięły żadnych postanowień.

Niepowodzeniem zakończyła się również międzynarodowa konferencja w sprawie cyny zwołana pod egidą O.N.Z. w listopadzie 1950 r. Pomiędzy 20 krajami biorącymi w niej udział, była również Indonezja. Jak wiadomo "Międzynarodowa grupa badawcza cyny" wysunęła w marcu 1950 r. projekt zawarcia międzynarodowej umowy w sprawie cyny. Konferencja miała za zadanie "ustalić równowagę pomiędzy produkcją a konsumpcją cyny".

Usiłując zapewnić dla U.S.A. kontrolę światowego rynku cyny delegacja amerykańska wystąpiła zdecydowanie przeciwko reglamentowaniu jej produkcji oświadczając, że zawarcie takiej umowy jest przedwczesne. Wynikłe na konferencji różnice zdań, dotyczące poziomu cen oraz ustanowienia maksymalnych i minimalnych cen cyny na rynku światowym były tak znaczne, że konferencja nie osiągnęła żadnych wyników.

Sytuacja finansowa

Bilans płatniczy Indonezji w latach 1949 i 1950 r. charakteryzują następujące dane /w mln. rupii indonezyjskich/:

	1949 r.	1950 r.
Eksport /fob/	1.065	2.000
Import /cif/	-1.315	-1.250
Bilans handlowy	-250	+750
Inne dochody i usługi	-488	+200
Ogółem towary i usługi	-738	+550
Prywatne kredyty i inwestycje długookrótkoterminowe	-65	-74
Reparacje	+27	...
Omyłki i opuszczenia	-10	-30
Saldo dodatnie /+/ lub ujemne /-/	-786	+446
Pokrycie deficytu lub wykorzystanie nadwyżki: "Pomoc" w ramach planu Marshalla	207	104
"Pomoc" i kredyty otrzymane od Holandii	595	...
Bilans obrotów z Holandią, strefą szterlingową i dolarową	-18	-550
Ogółem:	+786	-446

Jak wynika z przytoczonych danych bilans płatniczy Indonezji w roku 1950 poprawił się nieco w porównaniu z rokiem 1949, przede wszystkim na skutek dodatniego bilansu handlowego, który wyniósł 750 mln. rupii indyjskich w porównaniu z deficytem na sumę 250 mln rupii indonezyjskich w roku 1949.

Osiągnąwszy 786 mln rupii indonezyjskich w roku 1949 deficyt bilansu płatniczego Indonezji był wyrównany głównie kosztem pożyczek i kredytów zagranicznych /plan Marshalla, kredyty i pożyczki, otrzymane od Holandii/, co świadczy o wielkiej zależności Indonezji od kapitału amerykańskiego i holenderskiego. Dodatni bilans handlowy w roku 1950 umożliwił Indonezji wypłacenie wielkich sum na pożet zagranicznych pożyczek i kredytów.

Trwający wyścig zbrojeń prowadzony przez rząd indonezyjski pod bezpośrednim naciskiem U.S.A. doprowadził do dezorganizacji państwowego systemu finansowego Indonezji.

Deficyt budżetu Indonezji po drugiej wojnie wzrastał jednak stale: 1949 rok - 1.305.000.000 rupii, 1950 rok - 1.736.000.000 rupii, 1951 /prowizorycznie/ - 1.500 - 2.000 mln rupii. Mimo to rząd Indonezji nadal zwiększa wydatki wojskowe, które w 1950 r. wyniosły 1.500.000.000 rupii, a na 1951 r. przewidziane były w kwocie 2.042.000.000 rupii, czyli w wysokości 35% wydatków budżetowych. Wydatki wojenne ciężko obarczają masy pracujące Indonezji. Wpływy podatkowe w r. 1950 wyniosły 2.336.000.000 rupii wobec 1.070.000.000 rupii w 1949 r., czyli zwiększyły się przeszło dwukrotnie.

W ciągu 5 miesięcy 1951 r. ogólne wpływy podatkowe dały już 2.191.000.000 wobec 716.000.000 rupii w tymże okresie roku poprzedniego; podatki bezpośrednio podniosły się do 580 z 258 mln rupii, a podatki pośrednie - do 284 z 84 mln rupii. Deficyt budżetowy za r. 1950 /podobnie jak w r. 1949/ pokryty był zwiększonymi podatkami, pożyczkami państwowymi, kredytem Banku Jawy i zwiększoną inflacyjnie ilością pieniądza. Po wojnie waluta Indonezji była już parę razy dewaluowana. W marcu 1950 r. przedarto na połowę banknoty opiewające na więcej niż 2,5 rupii, przy czym połowa nominalu zamieniona została na obligacje 3%-owej pożyczki państwowej na sumę równą połowie nominalnej ceny banknotu. Reforma nie dała oczekiwanych rezultatów i w lipcu 1951 r. znajdowało się 3.228.000.000 rupii w obiegu wobec 2.151.000.000 przed rokiem. Inflacyjny wzrost obiegu pieniądza i braku towarów pierwszej potrzeby sprawił, że silnie wzrosły ceny detaliczne. Wskaźnik cen żywności /lipiec 1938 = 100/ podniósł się od stycznia do sierpnia 1951 r. z 1.820 do 2.470, czyli o 35%. W sierpniu 1950 roku wynosił on 1.410.

Miliony chłopów pracujących i robotników indonezyjskich eksploatowane są przez obcy kapitał, który uchwycił kluczowe pozycje w gospodarce Indonezji. Zdradziecka polityka partii burżuazyjnych, zmierzająca do utrzymania władzy zagranicznego kapitału, nie pozwala na oswobodzenie mas pracujących Indonezji od obcego ucisku, mimo, że naród pod kierownictwem klasy robotniczej i jej awangardy - Komunistycznej Partii Indonezji - osiągnął ogłoszenie niezależnej republiki.

Wzrastająca deprecjacja rupii indonezyjskiej, zwiększenie podatków i dotkliwy brak towarów powszechnego użytku i artykułów spożywczych doprowadziły do dalszego obniżenia stopy życiowej mas pracujących Indonezji.

W roku 1951 zużycie ryżu w Indonezji wyniosło przeciętnie na 1 mieszkańca 91%, w porównaniu z przeciętnym zużyciem z lat 1935 - 39; konsumpcja kukurydzy stanowiła 88%, batatów 77%, tłuszczów 78%, ryb 70% itd. Konsumpcja tekstylii na osobę wynosiła w 1949 r. tylko 50% przedwojennych ilości.

Ogólny wskaźnik cen detalicznych, opracowany na podstawie 20 artykułów spożywczych i towarów przemysłowych powszechnego użytku zwiększył się na Jawie dwudziestokrotnie w porównaniu z rokiem 1939; jedynie w okresie od marca 1950 roku do marca 1951 r. zwiększył się on o 57%, przy czym

szczególnie znacznie - o 77% - wzrosły ceny artykułów spożywczych. Należy równocześnie podkreślić, że ceny detaliczne na Sumatrze, Borneo i Celebes są prawie dwukrotnie wyższe niż ceny na Jawie.

W związku z pogorszeniem sytuacji materialnej mas pracujących wzrasta ruch strajkowy, ogarniający wszystkie gałęzie przemysłu. Rząd Natsira wydał w lutym 1951 r. zakaz strajków w przedsiębiorstwach "ważnych dla państwa". Walka strajkowa pod kierownictwem Komunistycznej Partii Indonezji, Powszechnej Organizacji Związków Zawodowych i Związku Chłopów Indonezyjskich sprawiła, że następny rząd zniósł ten zakaz a strajki stają się coraz bardziej zorganizowane i masowe, rozszerzając się także na plantacje. Partia komunistyczna występuje z obszernym programem przewidującym utworzenie jednolitego frontu narodowo-demokratycznego, zerwanie porozumień zawartych z rządem Holandii na t.zw. konferencji okrągłego stołu w Hadze, żąda prowadzenia niezależnej polityki zagranicznej, anulowania wszelkich wymuszonych przez obce monopole układów, likwidacji własności obszarniczej, pełnego uznania praw związków zawodowych, podwyższenia płac, powszechnej i obowiązkowej oświaty, bezpłatnego nauczania na szczeblu średnim itd.



DRUKI



HANDLU
POLENY
W-wa. Hory 55